

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Az iskolai szövetkezetekről.

Az iskolai szövetkezeteknek célja, hogy

1. a gyermekeket már az elemi iskolában megtanítsák arra, hogy egymásra vagyunk utalva, kéz a kézben, egymást támogatva olyan eredményeket érhetünk el, amelyeket egyenként külön elérni nem tudunk ;

2. megtanítsák arra, hogy kötelessége mindenkinek a köz érdekében ingyen, önzetlenül, becsületesen legjobb tudomása szerint szolgálatot tenni ;

3. módot, alkalmat adjanak a gyermekeknek arra, hogy már az iskola falain belül megismerjék a szövetkezeti munkát, lássák a szövetkezeti munka eredményét, tapasztalják, hogy az elért eredmény a közös munka eredménye ;

4. ilyen módon neveljen az iskola belőlük olyan embereket, akik a szövetkezeti munkát megértik, szeretik s kimenve az életbe, önzetlen munkásai legyenek a szövetkezeteknek ;

5. bevezessék a gyermekeket az ő kis szövetkezetük révén a kereskedelmi munkába, szokjanak meg egy kis önállóságot, lássák a tisztességes kereskedelem apró ügyletei lebonyolítását, kapjanak kedvet a kereskedelmi foglalkozáshoz ;

6. alkalmat, módot adjanak a gyermekeknek arra, hogy az elért üzleti eredménnyel, amely az ő munkájuk gyümölcse, tanítójuk irányítása mellett maguk rendelkezzenek, támogassák már az iskola falain belül azokat a tanuló társaikat, akik szegénységük miatt támogatásra vannak szorulva ;

7. ilyen módon előmozdítsák a szociális érzésű és gondolkodású emberek nevelését.

Az iskolai szövetkezeteknek nincs jogi személyiségük, ahol van Hangya fogyasztási szövetkezet, ott annak az irányítása és ellen-

őrzése mellett ugyan, de egyébként minden befolyástól menten önállóan működnek. Ahol nincs Hangya szövetkezet, ott mint egyházi intézmény működhetnek.

A szövetkezet felügyelője, irányítója az iskola egyik tanítója, egyébként mindent a gyermekek végeznek.

Mint minden vagyoni vanatkozású társaságnak, az iskolai szövetkezetnek is tőkére van szüksége. Az üzleti tőkét a tanulók adják össze olyanformán, hogy előre meghatározott kis összeget, mondjuk fejenként 5 leut fizetnek be üzletrész címén a szövetkezet pénztárába. Falun, ahol még 5 l i is nehezen kerül készpénzben, lehet 5 lei értékű tojást adni üzletrész címén, a szövetkezet a tojást összegyűjti, értékesíti s készen van üzleti tőke. Amint a tanuló az üzletrészt kifizette, a tanító beírja a szövetkezeti tagok közé s ezzel a tanuló szövetkezeti tag lett. Egy iskolában csak egy szövetkezet működhetik, annak a tagja minden gyermek, aki az iskolának tanulója, tekintet nélkül arra, hogy az iskola melyik osztályának a növendéke. Mikor az üzletrészek be vannak fizetve, következik a szövetkezet megalakulása. Ez úgy történik, hogy a gyermekek közül azokat, akik az üzletrészt befizették, összegyűjti a tanító, ott megismerteti velük a szövetkezet lényegét, a tagok jogait, kötelességeit s azután a tagok megválasztják a szövetkezet elnökét, jegyzőjét, pénztárosát, raktárnokát, két ellenőrt s az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait. Az igazgatóság lehet 8—10 tagu, a felügyelőbizottság állhat 3 vagy 5 tagból. A tanítónak úgy kell irányítani a választást, hogy a tisztikarba, az igazgatóság és felügyelőbizottságba a legalkalmasabb gyermekek választassanak be, rendszerint olyanok, akik már magasabb osztályok tanulói.

A megalakulás után megkezdődik a szövetkezet működését.

A tanító a szövetkezet tisztikarával (elnök, jegyző, raktárnok, pénztárnok, ellenőrök) a helyi Hangya szövetkezetből beszerzi azokat a dolgokat, melyekre a tanulóknak szükségük van. (Irka, toll, tollhegy, rajzfűzet, törölő-gumi, pala-tábla, palavessző stb.) Egyszerre nagyobb mennyiséget vásárol, hogy olcsóbb árat érjen el. Ha nincs Hangya szövetkezet, akkor vásárol a tanító a legközelebbi faluban vagy városban levő Hangya szövetkezettől, esetleg más boltban. A kiadást a pénztárkönyvbe s a vásárolt árut a raktárkönyvbe könyvelik s megkezdődik az árulást. Reggel tanóra előtt, óra közökben s tanítás után a szövetkezeti bolt, — ami egy szekrény fiókjából, később egy szekrényből áll, — kinyílik s megkezdődik a vétel és eladás. Minden pontosan bevezetendő a raktár és pénztárkönyvbe. Naponként, hetenként ellenőrzik a pénztárost s a raktárost, nehogy tévedések álljanak elő. Így megy a munka tovább ha fog az áru,

jön új beszerzés. A felügyelő tanító különösen kezdetben, míg a gyermekek még nem szoktak be, mindig ott van, mutat, tanácsol, irányít, de mindent a gyermekekkel végeztet.

Az iskolai év végén összeállítják a számadást, kitüntetik az üzleti tőkét, a raktár állományt s megállapítják a jövedelmet. Ezt a számadást azután a szövetkezeti tagok közgyűlés elé terjesztik, az a számadást elfogadja, megállapítja a tiszta jövedelmet s határoz a felett, hogy a következő iskolai év kezdetén mennyi fordíttassék a jövedelemből szegény tanulók tandíjára, könyvvel való ellátására stb. Hogy a tanulók maguk is élvezzék munkájuk gyümölcsét, lehet a jövedelemből tartalékolni valamit a gyermekek nyári kirándulásának költségeire, így megoldható az, hogy a legszegényebb gyermek is eljut arra a gyermekek előtt nagyon kedves kirándulásra!

Most felhozok az életből két iskolai szövetkezetben elért eredményt.

Meglátogattam egy falusi Hangya szövetkezetet. Alig jelentem meg a szövetkezetben, felkerestek az állami iskolában működő iskola szövetkezet tisztviselői és igazgatósági tagjai, bemutatták munkájukat s elért eredményüket. Ez a kis falusi iskola szövetkezet a gyermekeknek minden elképzelhető iskolai szükségletét fedezi már egészen a varrótüig, horgoló pamutig s gyűszüig.

A satmári református elemi iskolába 1934. január havában kezdte meg az iskolai szövetkezet működését: Julius végéig — alig hat hónap alatt — forgalma 20.649 lei volt s az év végén 2927 lei tiszta nyereséggel számolt be, pedig csak 175 tagja volt a szövetkezetnek, akik együtt 875 lei üzletrészt fizettek be. Az év végén, amikor az iskolából távozó szövetkezeti tagoknak az általuk befizetett üzletrész, ha kívánják, visszafizetendő — az iskola kötelékéből eltávozó gyermekek egyhangu határozattal, mondhatom örömmel és lelkesen a szövetkezetnek ajándékozták befizetett üzletrészeiket. Azóta több presbiter lett tagja az iskolai szövetkezetnek, köztük egy 100 üzletrész jegyzésével. Ez a kis iskolai szövetkezet a most folyó iskolai évben már az összes tankönyveket beszerezte a szövetkezet tagjainak csaknem 20.090 lei értékben.

Én úgy tartom, minden felekezeti iskolában megalakítandó volna az iskolai szövetkezet s a jól vezetett iskolai szövetkezet minden támogatást megérdemel.

Dr Harcsár Géza.

Iskoláink tankönyvellátásának megszervezése.

Egyházkerületi főhatóságunk azon rendelete, melyben a hatásköre alá tartozó elemi iskolákban az 1934—35. iskolai évre új tankönyvek használatát rendelte el, — az újabb anyagi megterhelhetést tekintve: elégedetlenséget váltott ki.

Talán egyetlen iskolánál sem okozott olyan nagy gondot az új tankönyvek bevezetése, mint nálam, ahol évek óta tankönyvtár van s ebből esztendőről-esztendőre 30 leus használati díj ellenében kapta minden egyes gyermek az összes tankönyveit.

Az új könyvekkel kapcsolatban tehát, nagyszögű differenciával kellett a szülőket megterhelnem.

A kérdést a következőképen oldottam meg :

A beiratásoknál, mielőtt a deklaráció-t a szülők részére kiállítottam volna, külön-külön tudomásukra hoztam az új közoktatási törvény iskoláinkra vonatkozó paragrafusait, valamint a tankönyvekről szóló rendelkezést, s a nélkül, hogy vitába bocsátkoztam volna, megkérdeztem, hogy hajlandók-e a fenti rendeletnek alávetni magukat s azt aláírásukkal elismerni, vagy pedig más iskolába adják gyermekeiket.

Egyetlen szülő sem emelt kifogást ellene s csak igen kevesen voltak, akik a fizetési határidő kitolását kérték.

A könyvek ára ezidőszereint 80 %-ig befolyt, előreláthatólag 4—5 % marad behajthatatlan, ezt a hiányt pedig az egyház-összeg fogja fedezni.

A jövőben pedig újra megszervezem a tankönyvtárt. A fedezetet a következőkben találom meg : Tansz rraktárunk átlagos évi nettó jövedelme 300 leu. Az iskolai előadások teljes jövedelmét cca 1000 leut tartalékolom. Visszatartom, mint belépési díjat az évvégén az összes tankönyveket. Az 1935—36. iskolai évben befolyik a könyvekért a 30 (46 × 30) 1380 Lei.

Az eddigi tapasztalatok szerint évenként a könyvek 50 % lesz használhatatlanná, tehát 3000 leu 50 %, vagyis 1500 leu értékű újabb könyvrendelés válik szükségessé. Ezzel szemben előreláthatólagos készpénz bevételünk 2680 leu.

Marad felesleg 1180 leu, amelyet az eddigieken okulva, a következő évek maradványaival együtt, újabb tankönyvváltozás esetére tartalékolok.

A múltban is a fenti módon létesítettem a tankönyvtárt, csak tartalékalapot nem gyűjtöttem s ezért voltam kénytelen a jelenben a tankönyvek teljes árával megterhelni a szülőket.

Iskoláinkban a tankönyvellátás ilyenformán való megszervezése rendkívüli horderejű. különösen most, amikor mozgalom indult meg egyházkerületünk református magyarságának gazdasági összekapcsolására.

Hitvallásos iskoláink által, az így megindított takarékosági akció közelebb hozza a szülőket az iskolán keresztül az egyházhoz

s ezáltal anyagi érdekeiken keresztül is érezni fogják az egyház támogató munkáját, amelynek eredménye a tökéletes lelki megértés s az isteni evangéliumhoz való visszatérés lehet.

Szentpétery János

Tudományos konferencia.

(Folytatás.)

A konferencia harmadik napjának összefoglaló címe: a theologia volt. A reggeli bibliaórát Malakiás 2. r. alapján két csoportban dr. Imre L. és dr. Tavaszy S. vezették. Utána az első előadást dr. Tavaszy S. tartotta a különböző theol. irányok ismertetéséről Kálvin J.-tól Barth K.-ig. Előadásában a systematikus theologus világos tudásával ismerette a főbb theologiai irányokat, melyek egyházunkban négy század alatt uralkodtak. A következő előadás szinte folytatása volt ennek: mit jelent számunkra Barth theológiája? Dr. Nagy G. erről szóló értekezését ismét Kiss B. olvasta. Az előadást Tavaszy S. egészítette ki Barth theológiájának alapos, összefogó ismertetésével.

A konferencia tagjai hálás érdeklődéssel fogadták Barth theológiájáról a tudós professzorok előadásait, amelyekből megismerhették a theologia legfontosabb eredményeit, milyenek az elmélet és gyakorlat, a theolog a és a személyes keresztyén hitélet ellentéteinek megszüntetése, életteljes egybekapcsolása; nevezik e theológiát »reformátori theológiá«-nak is, mert alapjában véve nem akar több és más lenni, mint a reformátoroké; nagy áldást jelent az, hogy e theologia helyreállítja a folytonosságot, a testvéri kapcsolatot a múlt és a jelen között is.

Délután Orth Imre tormac—végvári lelkész tartott az eddigi felfogással ellentétben álló előadást egyházunk evangéliumi munkájáról és sajtónk kérdéseiről. Utána hosszan elnyúló hozzászólások sorozata indult meg a belmisszióról és a sajtóról. Az utóbbi kérdés kapcsán egyhangú vélem ny nyilvánult meg arra nézve, hogy az általános kedveltségnek örvendő Református Jövőt a téli három hónapra lehet láppá kell átalakítani és szükség van egy református politikai napilapra.

A három napos tanácskozás közben, a sokszor emlegetett és behatóan ismertetett reformátori theológiának hatása alatt, gondolataink visszaszálltak a múltba, épen a reformáció korába, mikor az egyházban felpeszűült élet gyakorta összegyűjtötte az egyház pásztorait tanácskozásokra, értekezletekre, disputákra, zsinatokra, — épen itt, a mi egyházközségünkben is.

Az értekezletet bezáró beszédben rá is mutatott erre Csernák Béla egyházkerületi főjegyző, oradeai lelkész. T. i. háromszázhetvenöt évvel (1559. augusztusában) ezelőtt tartották itt a tiszavidéki reformátusság vezérférfiai azt az értekezletet, amelyre Erdélyből is eljőve három kitűnő theológus és a királyhágóninneniek, meg az erdélyiek akkor és itt vetették meg alapját annak a lelki közösségnek, amely szoros egységbe kapcsolta a magyar reformátusságot, hogy egyesült erővel megvívhatta dladalmas harcait a római katholicizmus, a lutheranizmus és az unitarizmus támadásai ellen. Az isteni gondviselés különös akaratából most megint egymásra vannak utalva a királyhágómellék (partium) és Erdély reformátusai. Bölcs intézkedés vala, hogy a királyhágómellék lelkipásztorai között megjelentek Erdély tudós professzorai s egymást személyesen megismerve, lélekben gazdagodva, hitben erősödve, testvéri közösségben szolgálhatják az Urat az ige kétélű fegyverével az egyházban felvértezve a theologia igazságaival.

A konferencián résztvett lelkészek háláját a főjegyző tolmácsolta úgy a konferenciát összehívó püspök, mint a nagy munkát végző professzorok, előadók előtt, valamint az ellátásról gondoskodó leány-internátus vezetőségének. Mert nem szabad elfeledkeznünk arról a szolgálatról, amelyet az internátus végzett három napon át, midőn a tornateremben felterített asztalról délben-este izesebbnél-izesebb ételekkel táplálta a konferencia tagjait, akik a nagyszerű ellátásért naponta 22 leit fizettek. Internátusunk igazgatónöje személyesen ügyelt fel arra — a terítéstől a tálak felhordásáig — hogy mindenek ékesen és szép renddel történjenek.

Csütörtökön este hálaadó istentiszteletre gyültek a vendégek és vendéglátók az ujjvárosi nagy templomba, ahol dr. Tavaszy Sándor professzor hirdette az igét dr. Imre Lajos pedig előadást tartott.

Köszönettel kell megemlékeznünk a vendéglátó gyülekezet tagjairól, kik igaz keresztyén szeretettel hajlékukba fogadták a konferencia résztvevőit, valamint Csernák Béla ker. főjegyzőről, ki az elszállásolás munkáját gondos körültekintéssel végezte.

A falu mindenese.

(Folytatás és vége.)

Vargha László kerületi számvevőnek a »Református Jövő«-ben felvetett gondolata, mely szerint Királyhágómelléken kulturális és gazdasági központot kell létesítenünk, kivitelében reánk vár s ezen szükséglet mellett egyszerű vállvonogatással nem szabad elmennünk. Erdélynek meg vannak a maga szép multtal rendelkező kulturális

és gazdasági egyesületi főiskolái, kipróbált vezető férfiai, ők jóformán minden értéküket átmentették. Történeti adottságunknál fogva tény az, hogy a királyhágómelléki heglánc mindig válaszfal volt Erdély és egyházkerületünk területe között és ez a tény kiáltó szükségképpen parancsolja, hogy a lelki, történelmi Erdélytől sok tekintetben különálló sajtáságunk nemcsak önálló egyházi, hanem önálló királyhágómelléki kulturális és szociális frontot teremtsen a magyar faj megmentésére, erősítésére és gyarapítására. Az erdélyiek ebben a munkában csak segítő kezet, csak támogatást jelenthetnek számunkra, megszervezést és vezetést nem; ezért áldozatot, megértést, lemondást és munkát csak mi és pedig éppen a református lelkészek vállalhatunk, csak a mi központositott összefogásunk termelhet ki.

Nem hiszem, hogy valaki lenne közöttünk, aki felvetné a kérdést, mi szükség van erre? Mindannyian érezzük koldus szegény voltunkat, nagyon jól tudjuk, hogy egyházát, iskoláját fenntartó népünk anyagi ereje kimerült, a kormányok politikájától ennek a határszéli magyarságnak felsegélyezését, erősítését nem várhatjuk. Nem nézhetjük tehát ölbetett kezekkel, míg az utolsó darab föld is kicsuszik lábunk alól; népünk gazdasági megerősítésén egy egységes összefogó mozgalommal segítenünk kell, mert csak gazdag népnek lehetnek szép templomai, jó iskolái, követelményeknek megfelelő szociális intézményei. Jól látjuk, hogy a mai sajtó kiszívja népünk szivéből még a meglevő kis öntudatot is, eszünkbe se jut, hogy egy-egy kérdésben egységes álláspont képviselőre reá birjuk vagy reá neveljük a reánk bizottakat, a ma üzletérdekeinek martalékául hagyjuk ifjuságunkat, mintha mindezekért nem tartoznánk a történelem ítélőszéke és Isten előtt felelősséggel. Felteszem a kérdést: Mi említésre méltót tett a királyhágómelléki református papság népünk gazdasági megerősítéséért, anyagi javainak megőrzéséért, megkésztetéséért, vagy akár kulturális színvonalának emeléséért az elmúlt tizenhat esztendő folyamán? Nagyon-nagyon keveset. Ami történt is, egyéni akarások szétforgácsolt, erőtlen neki buzdulása volt. Pedig mennyi erő, mennyi lelkesedés, mennyi teremtő gondolat maradt parlagon és mennyi el nem végzett feladat vétke terheli lelkünket.

Püspöki székhelyünknek egy olyan idegközpontnak kellene lenni egyházkerületünk testében, honnan egységes terv védő, irányító cselekedetet szabó parancsaira egyszerre jön működésbe a test minden atomja, A lekipásztornak ma népünk minden életnyilvánulását éber figyelemmel kell kísérnie és nemcsak lelki, hanem szellemi és gazdasági ügyekben is viselnie kell és vállalni kell a felelő-

ség terhét, mert így a mi munkánk megtartást és jövődöt jelent a magyarságnak.

Szeretném, ha a felvetett gondolathoz lelkesztársaim közül minél többen hozzászólnának, mert ha minden terv elsikkad, a közönyösség homokjában, méltán érhet bennünket a vád: akkor sem tettünk semmit, mikor a legnagyobb szükség parancsolta azt.

Kovács Sándor.

IRODALOM

A Ref. Árvaházi Képes Naptár 1935-ik évfolyama

a szokásos izléses kiállításban a napokban hagyta el a nyomdát s szétküldése megkezdődött.

A címlapon (*Radványi-Román Károly* művészi munkája) szerényen huzódik meg ma még kicsiny, de Isten segítségével és egyházkerületünk hiveinek áldozatkészségével nagyra fejleszthető árvaházunk az olasz parochiális templom lábánál.

Az elmúlt évben 16 árva talált nemcsak elhelyezést, de otthon helyett otthont az öreg falak közt. Aki a naptárt megveszi, jusson eszébe, hogy ezeknek a kis elhagyottaknak — mert azok volnának, ha az oradea—nagyváradai Lorántffy Zsuzsanna egyesület nem vette volna magára gondjukat — szeg egy karaj kenyeret, önt csészéjükbe egy reggelire való tejet.

A legelső, ami feltűnik a naptáron az, hogy árát ismét leszállította a kiadó kerületi iratterjesztés. Csak úgy tehette ezt meg, hogy az egész adminisztrációt a szerkesztéstől kezdve az utolsó darab kiküldéséig, az egyházkerületi tisztviselők, élükön Csernák Béla főjegyzővel, mint szerkesztővel a díjazás reménye nélkül vették magukra s a Kálvin-nyomda jóformán önköltségi áron vállalta a kiállítást.

A naptári rész, a szokott rovatokon kívül bibliaolvasó naptárral bővült, előírva minden napra, mit olvassunk a bibliából, míg a névnapok rovatában a két év óta bevett módon vannak beiktatva a régi jóhangzású magyar keresztnevek. A tamáskodóknak Szeghalmy Sándor dr. talpraesett cikke indokolja meg *napotárunk ezen újítását*.

A szokásosan gazdag irodalmi részt Krüzselyi Erzsébet újévi köszöntője után püspökünk intő szavai vezetik be. *A magyar református család*-ot alattomosan sorvasztó *egyké* szomorúan aktuális kérdésével foglalkozik, lemondóan keresve és nem találva köztünk a költő megálmodta református *Családi kört*. Pályadíjjal kitüntetett elbeszélések sorozatát versek, adoma-szerű apró történetek szakítják meg. Az erdélyi református magyar irodalom nagy veszteségéről emlékezik meg a Szombati-Szabó Istvánról írott cikk, történelmi

évforduló aktualitásával bir az »1600« (Várad elfoglalása a török által) és a »Váradi biblia«

Évek óta viszi sikerre naptárvállalatunkat lelkészeink buzgó propaganda tevékenysége. Azzal az Ágoston fülébe csendülő belső szózat kérésével fordulunk most is minden egyeshez: Tolle, lege. Vedd kezedbe, olvasd el — de így is fordíthatom a latin nyelv kevés szóval sokat mondó szellemében: *Vétesd kézbe* minden hiveddel s *olvastasd el* vele lelki épülésére s a református árvák fölsegítésére.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Nagy Pál cserefalvi lelkipásztor életének 44-ik, lelkipásztor-ságának 24-ik, házasságának 18-ik évében hosszú és súlyos szenvedés után szülőfalujában szept. 17-én jobblétre szenderült. Kutyfalván született papi családból, atyja: Nagy Domokos esperes volt. A gimnáziumot Târgu-mureşen—Marosvásárhelyen, a theológiát Sárospatakon és Clujon végezte. Segédlelkési éveit Magyarberén és szülőfalujában töltötte. A világháboruban önként beállott katonának, hol súlyos betegség költözött testébe, melyre hiába keresett éveken keresztül gyógyulást. A háboru után előbb Nagyercsén, majd Fintaházán lett lelkész, honnan a kerületünkben levő Jojib—Józsefházára választották meg. Itt sok keserűségben volt része, minek következtében mindig vissza vágyott szülőföldjére. Végre teljesedett vágya, midőn állását elcserélte a cserefalvi állással. De csak három és fél hónapot tölthetett el, mert régi betegsége teljesen leverte. Mély hitű, tiszta, nemes, szelid lélek volt, ki az egyházi irodalomban is sikerrel munkálkodott. Lelkipásztori beszélgetéseivel az építő irodalomban új műfajt teremtett. Kéziratban maradt egy betegek számára írott imádságos füzete. Elhunytát felesége, kis fiacskája és testvérei, közöttük dr Nagy Géza theol. tanár gyászolják. Az Ur adjon nekik vigasztalást, öneki pedig üdvösséget a mi hitünk fejedelmében.

Juhász László putnoki lelkész, a gömör-tornai egyhm. esperese szept. 9-én 64 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Tagja volt a Zsinatnak, Konventnek, alelnöke az ORLE-nak, az Orsz. Jóléti Társulatnak és az Orsz. Presbyteri Szövetségnek. Komoly, tudományos készültségű, minden szépért és jóért lelkesedő férfiú volt és a bátor meggyőződés és meleg szeretet megtestesülése. Széles látókörével és fáradhatatlan agilitásával részt vett a megye társadalmi életében és minden megmozdulásában.

Nyáry Pálné Eveli Zsófia, Nyáry Pál pécsi esperes-lelkész hitvese szeptember 10-én 52 éves korában az Urban csendesen el-

hunyt. Él te nem volt más, mi t Krisztusnak való áldozat. Legjellemzőbb reá szeretteinek a halálát tudtul adó szomorú üzenetben levő kifejezése: házuk hűséges szolgáló leánya.

»Boldogok, akik az Urbán halnak meg.«

HIREK

Lelkészválasztás. Az aradi gyülekezet a Csécsy Imre lemondásával megüresedett lelkészi állásra Nagy Zoltánt, ineu—kisjenői lelkészt választotta meg. A választást megfeleltették.

Templomszentelés Borson
F. hó 23-án kedves örömmünnepe volt a borsi gyülekezetnek; templomukat külsejében és belsőjében megújítva bensőséges ünnepég keretében átadhatták az Isten dicsőségének szolgálatára. A délelőtti hálaadó istentiszteleten imádkozott Könyves János szentjánosi lelkész. A leánybiblikör énekkarának száma után Farkas János kiszentői lelkész hirdette az ígét, majd Nagy István váradolaszi segéd-lelkész keresztelt négy ujszülöttet. A délutáni istentiszteleten a templomot teljesen megtöltő gyülekezet előtt Nagy István hirdette az ígét. Ennek végeztével kezdetét vette a templomi ünnepély, melyen a biblikörös leányok énekén és szavalatain kívül Bagoly Viola és Bitay György kántortanító énekszólói emelték a kedves ünnepély nivóját. A helybeli lelkész zárószavai után, megújulva, megerősödve, bizakodó örömteljes hittel oszlott szét a szép templomi gyülekezet.

Oradea—Váradon a bihor-megyei mezőgazdasági kamara szept. 16—23-ig terjedő héten

gyümölcs és bőr kiállítást rendezett a megyei termelők részvételével. Tudósítónk részletes beszámolóját a kiállításról nem közölhetjük, azonban a legfőbb hiányosságról, amiről beszámol, meg kell emlékeznünk. Teljesen kiányoztak református papjaink, tanítóink s amennyire a kiállítók nevére megítélhető, kisbirtokos ref. hiveink. Annál szembe-tünőbb dolog, mert a román papság, tanítóság, kisbirtokosság adta a nagyobb gazdaságokkal szemben a kiállítás főkontingensét. Elfelelték volna lelkészeink, tanítóink a magyar pomológiát megalapító ref. papok, tanítók úttörő munkásságát? Nem tudják-e, hogy Magyarországon az Orle ill. Orjó milyen élénk tevékenységet fejt ki, hogy a belhivatalnokok illetmény földjeiket gyümölcstermeléssel, kertészkedéssel tegyék jövedelmezőbbeké? Vagy talán értelmetlen passiv rezisztenciából mulasztották el ez alkalommal is megmutatni, hogy a magyarság a romániai gazdasági életnek aktív és számbaveendő tényezője? Ugy látszik, nem olvassa már a magyar református ember a bibliát, mert akkor nem kerülné el figyelmét, hogy a jóllét egyik forrása, az élet egyik megszépítője már a bibliai időkben a gyümölcsfa volí. Ez alkalommal bizony nem nagyon ismerhettek meg bennünket jó gyümölcseinkről.

A debreceni presbiterium az egyházi helyiségekben rendezett táncmulatságokról több ízben hozott elvi határozatot, amely szerint tiltakozik az ellen, hogy bármiféle egyházi nevet viselő intézmény *református* jelszó alatt táncmulatságot rendezzen. Kimondja a presbiterium, hogy sem az egyház, sem az egyházrészek, sem ref. olvasóegyletek, sem ref. ifjúsági egyesületek táncmulatságot nem rendezhetnek, legkevésbé a református szellem terjesztésére létesült olvasókörök helyiségeiben és gyülekezeti otthonaiban. Ezek a helyek nem a világi mulatozások céljaira készültek, hanem az Istenhez, hithoz, egyházhoz való hűség növelésére. A pres-

biterium erről a határozatról mind a tíz egyházrészt értesítette.

Csereajánlat. Iskolaváros közvetlen szomszédságában (4 km.) fekvő s jelzett várossal, mű-út összeköttetéssel bíró lelkeszi állásomat elcserélném — határzónában levő, megfelelő lelkeszi állással, esetleg nem határzónában levő megfelelő jövedelmű állással. Ajánlatokat a »Reformátusok Lapja« kiadóhivatalához kell küldeni — továbbítás végett.

**Társszerkesztők: Arday Aladár,
Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.**

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

4861—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Többször ismételt egyházkerületi és miniszteri rendeletek alapján újból figyelmeztetem az összes felelős tényezőket, hogy iskoláinknál autorizáció nélkül senki sem működhetik. Ennek következtében a tanszemélyzet tagjai közül azok az újonnan választottak, akiknek nincsen kezükben végleges miniszteri autorizáció, legkésőbb megválasztásuktól számított egy hónapon belül autorizációért tartoznak folyamodni. A tanszemélyzet azon tagjai, akik az elmúlt évben autorizáció nélkül vagy egy tanévre szóló ideiglenes autorizáció alapján működtek, október 1-ig kötelesek lettek volna autorizációjukat bejelenteni. Miután tudomásom szerint ez több helyen meg nem történt, utolsó határidőül ezen kérvények beterjesztésére október 10-ét tűzöm ki. Minden olyan esetben, amikor tudomásomra jut, hogy a tanszemélyzet valamely tagja ezen törvényes kötelezettségnek nem tett eleget, az ill. esperes úrnál, a legszigorubb fegyelmi intézkedések foganatosítását fogom kérni. Oradea, 1934 szept. 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagy, Református Lelkeszi Hivatalnak

Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
Iratérjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

➡ **Nagyobb rendelésnél árengedmény** ➡

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Önsegélyezésünk.

Megvallom, nem szívesen írok vagy beszélek önsegélyezésről. Ugy tapasztalom, hogy mindez csak kiáltó szó a pusztába. A pap-ság egy részének még fogalma sincs a papi nyomorról s ezek azok, akik kitekerik a nyakát minden önsegélyző gondolatnak. Így a Boruzs Lajos indítványát is addig csürték-csavarták, mignem teljesen feledésbe ment vagy legalább is haldoklik. Sokan nem hiszik el, hogy vannak lelkészek, kik már decembertől különként veszik a kegyeret; vannak, akik disznót már évek óta nem ölnek s zsirt fél-különként vesznek néha. Ismerek olyan papi nyomort, amikor a nagyobbik fia ruháját kell a kisebbikre adni, hogy felvételi vizsgán megjelenhessen. De nem folytatom, mert most nem panaszkodni akarok, hanem a nyomorban levő, vagy attól rettegő lelkésztársaimmal a kivezető utat szeretném megtalálni. Ezuttal hat pontban akarom összefoglalni önsegélyezésünk forrásait.

1. Önsegélyezésünk első forrása az államsegély biztosítása. Államsegélyünkről sok mindent lehet hallani napjainkban. Nekünk azonban semmi közünk ahhoz, hogy mit suttognak erről a kulisszák megett. Minket nyomorgó papokat csak két kérdés érdekel. Először is vagy van jogunk államsegélyhez, vagy nincs. Ha van, ami nem kétséges, felvetődik a második kérdés. Államsegélyünk kicsiny, semmi volta mellett az egyenlőtlenség miatt van a többi felekezettel s különösen az orthodox egyházzal szemben. Ez már nemcsak gyomrunkat, de önérzetünket is bántja, mihelyt ez a különbség mutatkozott, meg kellett volna kérdeznünk a hivatalosakat: miért és honnan van ez a megalázás. Ha egyforma polgárai s papjai vagyunk e hazának, úgy az élethez s az államsegélyhez is egyformán jogunk van. Ha jogunk van ehhez, akkor harcolnunk is kell érte. A harc vége sem lehet kétséges, mert két kösziklán állunk: egyik a nyomor, a másik a jog.

2. Önsegélyezésünk második forrása a terménybeli járandósá-

gaink biztosítása. Egy kimutatást kellett nem régen készítenem a befolyt és a be nem folyt lelkészi egyházi járandóságról. A kép egyenesen rettenetes, alig van egyház, mely megfizeti rendesen a lelkész járandóságát. Sokkal rosszabb e téren a helyzet, mint az államsegélynél.

Megoldás csak az lehet, hogy mindenekelőtt függetlenítse magát a lelkész minden lehető módon az egyes hivektől és mindenkép dokumentálja azt, hogy neki nem az egyháztag, hanem egyház tartozik. Épen ezért minden lelkész csak a gondnoktól, illetve a gondnokon vagy a presbytériumon át vegyen fel fizetést. Ezzel szoktatjuk hiveinket ahhoz, hogy nem nekünk, hanem az egyháznak tartoznak és adóznak. A lelkész fizetés csak ott marad hátralékban, ahol a hivek nem fizetik meg adójukat egyházuknak.

Itt vagyunk ezzel egyházunk legégetőbb pontjánál, ami elodázást nem tűr, vagy megérthetetlen kárral jár: hogyan jusson az egyház követeléséhez? Sokféle megoldást, sőt próbálkozást láttunk vagy olyanról hallottunk, de ezideig egy sem vezetett eredményre. Nincs és nem is lehet más megoldás e téren, mint a szigorú egyházfegyelem bevezetése.

3. Harmadik forrása önsegélyezésünknek a papiföldek intenzív hasznosítása, jövedelmezővé tétele. Nem azt mondom, hogy minden pap csapjon fel gazdának, ha akar, ha nem, akár ért hozzá, akár nem. A mezőgazdaság a leggyönyörűsebb munka, ha jókedvvel csináljuk, de a legrettenetesebb robot is átok, ha kényszerből végezzük. A mezőgazdaság még ma is lehet jövedelmező, ha értünk hozzá, de nagyon ráfizetünk, ha szakértelem nélkül akarunk gazdálkodni. Éppen ezért mindenekelőtt a kevesebb robottal, kevesebb hozzáértést és befektetést igénylő mezőgazdasági ágakra hívom fel lelkésztársaim figyelmét, mint a méhészet, gyümölcsészet, baromfitenyésztés stb.

A papiföldek ma a legtöbb helyen részesművelésben vannak. Hiszen ez lenne a legjobb hasznosítás a földeket illetőleg, de ma már ott tartunk, amikor alig van államsegélyünk s az egyházi illetményünk is kezd problematikussá lenni, hogy egyedüli biztos, jövedelmi forrásunk a föld. Épen ezért nem elégedhetünk meg a részesműveléssel, hanem annak teljes hozamára kell törekednünk. Itten két megoldásra gondolok. Az egyik lenne az az ideális megoldás, amikor a hivek megmunkálják a papiföldet. És csak ha ez nem megy, akkor jön az utolsó s egyuttal a legszomorubb állapot, amikor a pap maga kénytelen megmunkálni földjét.

Ez az a pont, mely felett régóta vitázunk, de hova-tovább haladunk, annál inkább előtérbe jut ennek jelentősége,

(Folyt. köv.)

Utóhangok a theologiai konferenciához.

A szept. 11—13-án tartott theologiai konferencián sok szépet hallott és tanult a jelen volt papság. Mindenesetre köszönetet mondunk a kolozsvári theologiai tanár uraknak, kik tudományos felkészültségükkel egészen új ismeretekkel gazdagítottak bennünket. Elismeréssel adózunk azokért a magas színvonalán álló válogatott előadásokért, melyeket a professzor urak subtilis rutinnal levezettek. Nem hiába mentünk: ismerkedtünk, láttunk, tanultunk.

A harmadik [napon délelőtt a Barth theológiája vitájánál a hozzászólók részéről elhangzott egyik kijelentést nem szabad figyelmen kívül hagyni. A vita során ugyanis egyik fiatal paptársunk egész határozottsággal azt mondta, hogy az *Isten igéjét hirdetni vakmerőség*.

Ugy kezdem, hogy vakmerőség volt ilyet állítani! Aki ezt állította *egy* valaki volt, akik helyeselték, nagyon *kevesen* lehettek, akik absurdumnak tartották ezt az elhirtelenkedett megállapítást, bizonyára *sokan* voltak. Rám is bombaként hatott, ez az odadobott frázis, amihez kezdünk hozzászokni, de mi öregebbek bevenni sehogysem és sohasem tudunk. Ugyanis a fiatal lelkészgenerációból kikerült nagyvonalu papok ilyenformán intéznek el sok olyan kérdést, amivel maguk sincsenek tisztában. Természetesen azt gondolják, hogy bennünket öregebb papokat, akik szerintők a »dolce far niente« párnáján heverünk, könnyen meg lehet téveszteni, el lehet szédíteni, megzavarni, elhallgattatni ilyen hiperbolákkal. Ugy hatott ez, mintha csakugyan egy bombát elpukkasztottak volna, mire az ijedős emberek elszaladnak s örülnek, hogy megmenekülnek. — Tévedni emberi dolog!

Ha csakugyan vakmerőség az Isten igéjét hirdetni, akkor szerintem nincs mit keresni a gyülekezetünkben, akkor dobjuk oda palástjainkat, hagyjuk ott a falut, a gyülekezetet! Ne játszunk az Isten igéjével! Hiszen a mi pályánk, hivatásunk színtere nem cirkuszi porond, hol játszani csakugyan vakmerőség?! Mi komoly nehéz munkára vagyunk elhiva, nem cirkuszi produkciók mutogatására! Nem lehet rám nézve neutralis a pályámmal járó kötelességtudás, mert ha igen, akkor, de csakis akkor, vakmerőség hirdetni az Isten igéjét! Ez a reális tényállás!

Ad honores kellő objektivitással kellett mindezeket elmondanom.

Gyökössi József.

Tanító sors.

A szegénység nem szégyen, de az az állapot, melybe a nyomoruság kergeti tanítói karunknak egy részét, szégyenletes és orvosolandó. A tormaci (végvári) egyház presbyteriuma, miután 5-ik tanítói állását anyagiak hiányában rendes tanítóval (értsd alatta: rendszeresen fizetett tanítóval) betölteni nem tudta, ideiglenes állásra hirdetett pályázatot, amelynek javadalmát annyiban állapította meg, hogy élvezője se éhen ne haljon, se meg ne fagyjon s ezenfelül maradjon még valami, legexistenciálisabb egyéb szükségleteire. Erre a nyomoruságból született nyomoruságos kis állásra 12 pályázati kérvény érkezett. Tizenegy okleveles tanítónő és egy képzőt végzett tanító jelentkezett. A legtöbb kérvényező azt írta, hogy az állás kenyerét jelenti; volt aki még családját is támogatni szeretne volna belőle. Két állásban levő tanítónő (az egyik véglegesített!) azt írta, hogy bár a felajánlott fizetés felét sem teszi ki az ő jelenlegi járandóságának, szívesen jönne a kisebb, de biztos fizetésre, mert ott ahol van, szinte semmit se kap járandóságából. Az egyik pályázó esperesi ajánlással és igazolással kérte alkalmaztatását, mert ha nem taníthat, az idén elveszti diplomáját. És hogy milyen véresen komoly volt a pályázók szándéka, mutatja a tény, hogy 22 ajánló levél volt a kérvények mellé csatolva, vagy érkezett külön borítékban hozzám, köztük 2 esperesnek írása, sőt egy pályázó még a ft. püspök urral is ellenjegyeztette kérvényét. S ami a legszomorubb: noha nem kértük, három pályázó személyesen jelent meg (2 legalább 4—500 lei költséget véve ezáltal magára) és »kilincselte« végig, (kettő valóban kétségbeesetten) megválasztása érdekében a presbytereket.

Ha már az egyházak nem tudják sokhelyt tisztességesen fizetni tanítójukat, legalább a fentti megaláztatástól mentsük meg őket. A tanítókra nézve ma érvényben lévő törvények akkor készültek, amikor — ha a tanítónak nem tetszett nálunk: átment az államhoz. De ma, aki felekezeti iskolában tanult, csak felekezeti iskolában található elhelyezést. Ne vegyenek hát fel a képzőbe több növendéket, mint ahányat el tudunk helyezni, legalább is olyan növendéket ne, aki nemcsak műveltségre, hanem kenyérre is szert akar tenni a képző elvégzésével.* A végzetteneket és állást igénylőket tartsa a kerület ép úgy nyilván, mint ahogy a végzett theologusokat kíván tartja. Vezesse be a kerület a segédlelkészi szolgálat mintájára a segédtanítás intézményét. 2—3 vagy több tanítós iskoláknál az

* Lásd Debreczeni cikkét aug. 1-i számunkban. Segélyosztó bizottságunk is többször határozatot hozott már a tanítónők számának korlátozására. Szerk

eltölteni csak kivételes egyéniségeknek lehet. A gyermekek között átélt közel négy évtizedes munka csak annak nem örli fel az idegeit, aki ismeri és főként szereti a gyermeket.

Kassay Ida nagy kitartásának a titka a gyermekek szeretetében rejlik. Neki a tanítás nem robot, hanem művészet volt.

Legszívesebben az első osztállyal foglalkozott. Ugy nézte ezeket az apró, bárdolatlan, sokszor össze-vissza faragott apró emberkéket, mint a szobrászművész a még nyers követ és már előre látta az ideált, amit a nyers anyagból ki fog majd hozni. S mert fokról-fokra látta kibontakozni a gyermek lelkivilágában a képzelt ideát: neki a tanítás nem idegesítő munka, hanem a művész lelki kiélése volt.

Kassay Ida hajadon maradt: egész életét az iskolának szentelte. Nem lett anya s mindazt a tenger szeretetet, amit más nő, mint anya a saját gyermekére áraszt — tanítványaira: szellemi gyermekeire árasztotta ki. Ez a magyarázata annak, hogy mindig kitűnő iskolája volt.

A kivételes szellem Valea lui Mihaion mintegy 2500 lelket vezetett be az írás-olvasás minden kulturperspektívát megnyitó tudományába. Ilyen nagyszámu embercsemetének csepegtette bele ezenkívül a lelkébe az Isten, haza, szülő helyes fogalmát és ezek mindenekfelett való szeretetét.

Kassay Ida lelkének minden melegét tanítványainak a világában élte ki. Édesanyját, még 3 éves korában, édesapját, a diosígi ref. lelkészt szintén igen korán elveszítette. Így gazdag lelkének a családban ki nem élhetett melege mind, mind növendékeire áradt.

Az iskolán kívül, a társadalmi munkából is derekasan kivette a maga részét. Elnöknője lett a Valea lui Mihai-i ref. nőszövetségnek s mint ilyen, a szegénységnek igazi védőangyalaként szerepelt. Kora árvasága miatt nem volt, aki az ő gyermeki könnyeit letörölje, letörölte hát ő számtalan gyermekét és sok-sok szegény lelki sebeit bekötözte.

És most itt hagyja az iskolát, hogy 37 éves működésének a fáradalmait kipihenhesse. Vagyont, kitüntetést nem visz magával, mert ezek nem osztályrészei a nemzet napszámosának, de viszi magával azt a felemelő és boldogító tudatot, hogy hivatását tökéletesen betöltötte.

A kapott sebek, a méltánytalanság pedig ne szomorítsák Kassay Idát. Anya O a szó sokszoros értelmében, szellemi anyja ezrekre menő növendékének: hát nem ugyanez a gyermekükért még életüket is feláldozó édesanyáknak a sorsa! Nyugtassa meg és aranyozza be nyugalombavonult életét ez a tudat: »Nem hiába éltem!«

És mi, akik Kassay Idát ismerjük, szép, értékes múltját tudjuk elismeréssel bizonyítani, hogy Kassay Ida nem hiába élt.

Tóth Zsigmond

					KÜLFÖLD					
---	---	---	---	---	----------------	--	---	---	---	---

Az első oekumenikus szeminárium.

Genf, 1934 jul. 30 – aug. 18.

A keresztyén felekezetek egymáshoz közelhozását célzó mozgalomnak két ága van a stockholmi, mely a gyakorlati együttműködést tűzte ki céljául hitbeli kérdések érintése nélkül s a lausannei, mely az anglikán egyház kezdeményezésére a keresztyénség közös dogmái alapján hit- és munkaközösséget szeretne létrehozni. E mozgalmakban — a róm. kath. kivételével — minden keresztyén felekezet résztvesz.

A stockholmi mozgalom titkára, D. A. Keller prof., az utóbbi években 80 theológia főiskolát és számos egyházi főhatóságot látogatott meg s fejtett ki propagandát ez irányban. Lassan arra a meggyőződésre jutott, hogy minden propaganda és konferenciázás gyökér és gyümölcstelen marad addig, míg egy huzamosabb és behatóbb munkaközösségben egymás megismerése által egymás iránti érdeklődés és felelősségérzet nem ébred a különböző felekezetekben. Sikerült erről meggyőznie az oekumenikus tanácsot is s ennek anyagi és erkölcsi támogatásával és megbízásában előkészítette és levezette az első oekum. szemináriumot, mely a genfi theol. fakultáson folyt le 1934. jul. 30-tól aug. 18-ig.

Európa és Amerika egyetemének 12 neves professzora volt előadóul felkérve, akik képviselték a francia, angol, német és svéd prot., az anglikán és az orosz gör. kel. egyházakat. A kb. 32 szemináriumi résztvevő közt szintén minden ker. felekezet képviseltette magát. A szemináriumnak ismerkedő jellege volt. Minden előadó a saját egyháza dogmatikai felfogását, szervezetét és mai problémáit tárta föl. Egy newyorki közgazd. tanár a Róosevelt által bevezetett »newdeal« (új gazdasági kísérlet) etikai alapjairól tartott előadást. A szeminárium meglátogatta testületileg a Genfben lévő nemzetközi intézményeket s, melyekkel nemcsak tér és időbeli, de némileg célközösség is összefüzi.

Az oekum. mozgalom az összes ker. felekezeteknek közös kincsét képező apostoli hitvallás ezen szakaszából indul ki és ezen áll elvileg: »Hiszek egy közönséges (katholikus vagy oekumenikus) ker. Anyaszentegyházat.« Vallja továbbá a biblia alapján, hogy minél közelebb vannak a ker. felekezetek a Főhöz, Krisztushoz, annál közelebb kell legyenek egymáshoz is. A szem. résztvevői az oekum. mozgalmat vezető tanácshoz felterjesztett nyilatkozatukban kifejezik,

hogy munkájuk legértékesebb eredményeül azon megismerést tekintik, hogy minden résztvevő ker. felekezet központjában az Úr Jézus Krisztus személye áll. Ebben a tényben látják a további munkára biztató reménysugárt, mert ez az egymáshoz való közeledést nemcsak lehetővé teszi, hanem azt parancsolja, megköveteli.

A szemináriumot záró áhitaton olvasott bibliai rész: Ján. 15, minden ker. egyént és közösséget felelősségre vonó és meggondolkoztató oekum. parancsolat.

Osváth Ernő

FELHIVÁS.

Egyházkerületi közgyűlésünk 128—1934. sz. határozatával elrendelte az egyházkerületi könyvtár szervezését. A »Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület dr Balogh Ferenc Könyvtára« címen.

A könyvtár alapját Balogh Ferenc nyugalmazott marghitai lelkes és dr Balogh Ernő ineui kórházi főorvos urak vetették meg könyv és pénz adományukkal s az ő kivánságukra kapta a könyvtár fenti nevét dr Balogh Ferenc egykori nagynevű debreceni teológiai tanár emlékére.

Egyházkerületünk a könyvtár vezetését könyvtárbizottságra bízta, melynek elnöki minőségében adom ki jelen felhívásomat.

Egyházkerületünk anyagi ereje nem elegendő nevéhez méltó könyvtár szervezésére, másrészt az is kétségtelen, hogy nélkül egyházkerületünk intézményei nem te'jesek. Hosszu évek várakozásának megrövidítésére azzal a kérelemmel fordulok egyházkerületünk összes hatóságaihoz, egyházi és világi tagjaihoz, hogy a birtokukban levő könyvtárak másodpéldányait (duplumait) esetleg hasznavehetetlen csonka példányokat, egyes folyóirat számokat, fölösleges vagy nélkülözhető munkákat ezen könyvtár céljaira, rendelkezésünkre bocsátani és a püspöki hivatal címére beküldeni sziveskedjenek. Ami egyes emberek vagy elszigetelt kis könyvtárak birtokában értéktelen csonka példány, az egy központi könyvtárban értékke' válhat, mert esetleg kiegészíthető másunnan beérkező adományokkal. Ami holt-tőke ott, itt kamatozó befektetés lehet, mert nincs olyan könyv, amely egy központi könyvtárban olvasóra ne találna.

Továbbá összes hivatalosainkhoz, egyházkerületünk összes híveihez azzal a kérelemmel fordulok, hogy saját kiadásukban megjelent műveikből egy-egy példányt önkéntes adományképen ajánljának fel egyházkerületi könyvtárunk számára.

Egyes műveket, nagyobb könyvtárgyűjteményeket örök letétbe elfogad a könyvtár s az utóbbiakat, ha a letéteményező a szükséges szekrényeket rendelkezésre bocsátja, külön is kezeli. Az örök letét azt jelenti, hogy a letéteményező a könyvek tulajdonjogát a rendes elévülési határideig fenntartja, azonban a letétet csak a könyvtár feloszlataása esetén követelheti vissza.

Minden bármely címen beérkező önkéntes könyvtárgyarapító adományt hivatalos lapunkban fogunk nyugtázni s a könyvben magában az adakozó nevét felfogjuk jegyezni. Atyafiságos szeretettel: Csernák Béla sk. könyvtárbizottság elnöke.

Táblázat

Az egyházi vagyonok bevalló iveinél szükséges katasztrális holdak és négyzetölek átszámítására hektárokbá és négyzetméterekbe.

1 hold = 0.5755 hektár	90 □-öl = 0.0324 hektár
2 „ = 1.1509 „	100 „ = 0.0360 „
3 „ = 1.7264 „	200 „ = 0.0719 „
4 „ = 2.3019 „	300 „ = 0.1079 „
5 „ = 2.8773 „	400 „ = 0.1439 „
6 „ = 3.4528 „	500 „ = 0.1798 „
7 „ = 4.0283 „	600 „ = 0.2158 „
8 „ = 4.6037 „	700 „ = 0.2518 „
9 „ = 5.1792 „	800 „ = 0.2877 „
10 „ = 5.7546 „	900 „ = 0.3237 „
20 „ = 11.5093 „	1000 „ = 0.3597 „
30 „ = 17.2639 „	
40 „ = 23.0186 „	
50 „ = 28.7732 „	
60 „ = 34.5279 „	
70 „ = 40.2825 „	
80 „ = 46.0371 „	
90 „ = 51.7918 „	
100 „ = 57.5464 „	

P. o. 86 hold és 1245 négyzetöl =
80 hold = 46.0371
6 „ = 3.4528
1000 □-öl ² = 0.3597
200 „ = 0.0719
40 „ = 0.0144
5 „ = 0.0018

86 hold 1245 □-öl² = 49.9377

az egészek mutatják a hektárokat, a 4 tizedes mutatja a négyzetmétereket, azaz 49 hektár 9377 m².

1 □-öl ² = 0.0004 hektár
2 „ = 0.0007 „
3 „ = 0.0011 „
4 „ = 0.0014 „
5 „ = 0.0018 „
6 „ = 0.0022 „
7 „ = 0.0025 „
8 „ = 0.0029 „
9 „ = 0.0032 „
10 „ = 0.0036 „
20 „ = 0.0072 „
30 „ = 0.0108 „
40 „ = 0.0144 „
50 „ = 0.0180 „
60 „ = 0.0216 „
70 „ = 0.0252 „
80 „ = 0.0288 „

Másik módszer: a holdak számát megszorozzuk 1600-zal, az eredményhez hozzáadjuk a négyzetölek számát. Az így kapott összeget megszorozzuk 3.59663-mal. Az eredményből a tizedeseket elhagyjuk. Az így maradt egészekből a négy utolsó számot elvágjuk. Ezek mutatják a négyzetmétereket, az azt megelőző számok mutatják a hektárok számát. P. o.: 86 hold 1245 m²

86 × 1600
 516
 137600
 1245
 138845 × 3 = 59663
 416535
 694225
 1249605
 833070
 833070
 416535

937409235 azaz 49 ha 9374 m²

A két módszer között az eredmény legutolsó számában kis különbség mutatkozik, amit li-gyelembe venni fölösleges. A második módszer helyesebb. Legjobb az átszámítást mindkét módszer szerint megcsinálni, ha az utolsó szám kivételével egyezik, a számítás helyes volt.

HIREK

A 4594 – 1934 sz. körendelet alapján egyházkerületi könyvtárunk számára beérkezett önkéntes adomány: Szendrei Dénes: Céljaim, — feladataim. Beköszönő egyházi beszéd.

A Biblia Olaszországban. A Brit- és Külföldi Bibliatársulat hatalmas munkát végez a bibliaterjesztés terén Olaszországban is. Érdekes, hogy a Társulat bibliakerakata abban a házban van, amelyben Michel Angelo, a nagy festő és szobrász született, aki oly sokszor fordult ihletért a Bibliához. Mikor Mussolini 1929-ben létrehozta a békét az olasz állam és a pápa között, sokan féltek, hogy ennek következménye az evangéliumi egyházak és intézmények kitiltása lesz. Abban az időben valaki krétával ezt írta a Bibliához falára: E finito anche per voi. Elérkezett a ti időtök is. Mussolini azonban éberem örökdi Olaszországban a vallásszabadság fölött s a Bibliatársulat szabadon végezheti missziói munkáját. Az elmúlt évben pl. 269,803 bibliát vagy bibliarészt adott el és 48,865 lira önkéntes

adományt kapott. A jelek azt mutatják, hogy valóban »elérkezett az idő!«

Elcsereálném tipari (szapárfalvai ref. lelkészi állásomat egy megfelelő lelkészi állással. Javadalom: 5 szobás lakás nagy kerttel, 32 kath. hold föld, 20 mázsa buza, 9 m³ tűzifa, stóla, állampénz. Vasut állomás helyben, 10 km. Lugostól; naponta kétszer autóbusz közlekedés. Csereajánlatok a Tipari (szapárfalvai, jud. Severin) ref. lelkészi hivatalba küldendők.

Segédlelkész-theológusok. A dunamelléki egyházkerület a múlt évben elhatározta, hogy a theológusokat tanítói oklevéllel is ellátja úgy, hogy a theologia elvégzése után a nagy-körösi tanítóképzőben egy éves tanfolyamot végeztet velük. Az első ilyen tanfolyam ebben az iskolai évben nyílt meg, midőn az ünnepélyes megnyitáson Ravasz László püspök is részt vett és megnyitó beszédet mondott.

Társszerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Tóth Zsigmond

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

5123—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolai vallásánár és hitoktató-lelkész urnak.* Az illetékes lelkészi hivatalok útján haladéktalanul beküldendő az összes nem ref. jellegű középiskolákba járó református vallású növendékek kimutatása, iskolák, osztályok és ahol esetleg vegyes középiskolák működnek, nemek szerint részlet zve. Ezen kimutatásnál az inasiskolák (școala de ucenici industrial și cōme cial) mellőzendők. Külön felhívom a vallásánító lelkész és tanár urak figyelmét arra, hogy bár a kereskedelmi iskolák III—IV. osztályában vallásán nem szerepel, ezen osztályokba járó ref. növendékeket is mutassák ki, megemlítve a megjegyzésben, hogy mennyiben sikerült őket az iskolánkivüli belmissziói tevékenységbe bevonni. Oradea, 1934 október 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok: István, s. k., püspök.

Figyelmeztetés. A Sándor jugoszláv király és Barthou francia külügyminiszter halála alkalmából a belügyminiszter gyász jeléül elrendelte, hogy az összes középületekre: iskola, parochiális épület, (templom azonban nem) a gyászlobogó kitűzendő. Tehát az összes lelkészi hivataloknak figyelmébe ajánljuk, hogy ebben a tekintetben a helyi hatóságok intézkedéseikhez alkalmazkodjanak, a gyászlobogót tűzzék ki és tartsák kinn mindaddig, míg a község házáan az kitűzve marad.

Pályázat. A Doba—Szamosdob (Jud. Sătmar) ref. egyház pályázatot hirdet kántori állásra. J a v a d a l o m: 1. Lakás természetben (2 szoba, konyha, kamara) mellékhelyiségekkel. 2. Földhaszonélvezet: a) 11 hold (1200 -ölével) és 1100 -öl szántó; b) 550 -öl területű kenderes és ugyanilyen területű káposztás föld; c) 700 -öl területű faiskola; d) 5 hold 600 -öl kaszáló; e) az új temető $\frac{1}{3}$ -ad részbeni használata; f) egy fél urbéres telek utáni erdőilletőség haszonélvezete (évenkénti hozama kb. 2—3 m² tűzifa, mely esetleg, mint haszonfa is jól értékesíthető g) egy fél urbéres telek utáni legelőilletőség (8 drb. marha és 4 drb. sertés legeltetési jog, mely bérbe is jól kiadható). Földek adóját kántor viseli. Megjegyzés: Amennyiben kántor a földjavadalomra igényt nem tartana, egyház hajlandó ellenértéke címen megegyezés szerint készpénzt is fizetni. 3. Termény jövedelem: 8 hektoliter buza. 4. Fajárandóság: a 2. pont alatti erdőilletmény után nyerendő famennyiségen felül 8 m² kemény tűzifa beszállítva. 5. Stóla egyházkerületi megállapítás szerint. Kötelesség: Az állami iskolába járó ref. növendékek vallás és énektanítása. Az összes kántori szolgálatok ellátása. Énekkar vezetése. Egyházi jegyzőség. Kánonikus órákon s lelkész akadályoztatása esetén templomi szószéki szolgálat. Vasárnapi iskolai tanítás és általában minden belmissziós munkában segédkezés. Pályázhatnak ref. vallású, a kántori szolgálatra alkalmas férfiak és nők. Pályázatok a hirdetés megjelenésétől számított két hét alatt Ref. Lelkeszi Hivatal címén Doba—Szamosdob, Jud. Sătmar, posta helyben, küldendők. Presbitérium.

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagy, Református Lelkészi Hivatalnak

Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei (Kolozsvári u.) 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES

ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	⊙⊙	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	⊙⊙	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	⊙⊙	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	⊙⊙	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Önsegélyezésünk.

Valóban a legutolsó és legszomorubb megoldás, de mégis megoldás, mégis kenyeret ad. Eltekintve azon nagyon kevés esettől, amikor a lelkész praksziséből üz mintagazdaságot úgy a maga, de méginkább a mások javára, a legtöbb esetben szomorúan jellemzi ez az állapot a hivek és a lelkész közötti viszonyt. Én szeretem hinni, hogy a legtöbb helyen maguk a hivek nem fogják megengedni a papjukat kényszerből dolgozni, azaz paraszt munkát végezni, mert ez ellen büszkeségük, önérzetük, de még több helyen jó lelkük is tiltakozik. Én akarom hinni, hogy népünk velünk is megteszi azt, amit Nyirővel megtett: kiveti kezünkől az ekeszarvát. Ahol meg nincs népünkben e téren önérzet vagy büszkeség, de nincs meg a lélek sem és robotolni engedné papját, ott az egyházi hatóságnak kell közbelépnie, esetleg egy cserével, vagy áthelyezéssel véget vetni az ilyen lehetetlen állapotnak.

4. Önsegélyezésünknek következő forrása a praktikus ruházkodás. Erre vonatkozólag már olvastam életrevaló indítványt. Azt t. i., hogy vámmentesen hozzunk be valamiképp posztót. Én meg azt mondom, hogy van még ennél is jobb megoldás, ami jellemezné egyuttal szomorú helyzetünket is. Kezünkben van a nyers gyapju, kender és len ruhaanyag. Az erdélyi háziipar ezekből ma csodálatos dolgokat művel. Csak egy kis összefogásra lenne szükség és ezekkel a háziszöttesekkel, amelyek ha nem is olyan kényelmesek, mint a gyári posztók, de tartósságban és olcsóságban nagyon is felülmulják azokat, jutányosan elláthatjuk szükségleteinket.

5. Önsegélyezésünkhöz tartozik valamennyire eledelünk leegyszerűsítése is. Tudom, hogy e téren nincs szükség sok irni vagy mondanivalóra, mert ezt már minden papicsalád régen próbálgatja és több vonatkozásban keresztül vitte. Nem is szólnék erről, ha nem látnám azt, hogy azt a körülményt sokan — különösen a papok — szégyenlik s inkább visszahúzódnak a világtól, sőt még a

lelkészcsaládoktól is, minthogy szegényes s egyszerű menüvel álljanak elő. Sajnos, igen sok társas összejövetelnek, üdvös megbeszéléseknek lett a megölője ez az oktalan verseny. Nagyon itt van az ideje, hogy ételünket ne csak otthon, hanem mások előtt is leegyszerítsük s ne feledjük el soha, hogy a falat ízét soha sem adta a bőség, hanem a magyaros vendéglátó szeretet.

6. Szándékosan hagytam utolsónak Boruzs testvér önsegélyező elgondolását és indítványát. Ezen indítvány felett már annyit vitatkoztunk, hogy sikerült agyonvitatni. Ez mutatja azt, hogy a papi nyomor még nem általános, csak szórványos. Ez bizonyítja azt, hogy nem akarjuk megérteni egymás terhét és nem akarunk annak hordozásában résztvenni. Már pedig ez a tervezet mentőv a fuldoklók számára. Ennek alapja és lényege a könyörület. Ha napirendre térünk felette, akkor ez azt fogja bizonyítani, hogy vagy nincs rá szükség, mert nincs nyomor, vagy nincsen bennünk szeretet. Én egyiket sem hiszem. Így hát életre kell hivnunk ezt a javaslatot.

Segélyezendők eszerint első sorban a betegek. Ilyen esetben sokszor egy életet mentünk meg ama összeggel. Életet megmenteni pedig olyan feladat s olyan drága alkalom, amit meg kellene pénzzel is vásárolnunk. A betegek után következéne az eredeti terv szerint a tanítató lelkészek. A tanítató lelkészek azonban nem sokat segítenek egy gyorssegéllyel. Itten csak a rendszeres segélyezés segít. Ezt célozza az ünnep másodnapi perselypénz. És ha minden lelkész lelkiismereti kérdést csinálna ebből, ha minden lelkész megtenné azt a fáradságot, hogy mielőtt semmit vagy 8—10 lei perselypénzt beküldene, megkérdezné a presbitériumot, én hiszem, hogy minden egyház minden alkalommal 50—60 leit küldene e célra s ezzel a tanítatás nehezebb része meg lenne oldva.

Sokkal nagyobb a jelentősége a gyorssegélynek a gazdasági beruházásoknál. A legtöbb lelkész ma azért nem tud sem méhészethez, sem gyümölcsészethez, avagy földjeinek megmunkálásához kezdeni, mert hiányzik a tőke. Kölcsönre pedig nem számíthatunk. Ezen gyorssegéllyel pedig nagyon sok esetben megvethetjük nem egy papcsalád jövőjét.

Nincs komoly érv, amit felhozhatnánk a Boruzs indítványa ellen. Ez az egyetlen mód, amivel még segíthetünk egymáson, de magunkon is. Soha sem tudjuk, hogy holnap nem mi leszünk-e a segélyezett. Meg ha ceruzára is vesszük e tervet, még így is megtalálhatjuk számításunkat. Az csak huszadrangu kérdés, hogy mikép valósítsuk meg e gyorssegélyt, hogy mindenki, esetleg örökösünk s részesüljön abban.

Ezekben látom önszegélyezésünk forrását. Az utolsó pont adja a momentán segélyezésünket, az előbbieket adják önszegélyezésünk későbbi módját. Akarjunk magunkon segíteni, úgy az Isten is megsegít.

Dr Koronka Pál.

(Folytatás és vége.)

Egyházmegyei nőszövetségi gyűlés.

A baia-marei egyházmegyei nőszövetség okt. 17-én tartotta évi rendes közgyűlését. Tizennyolc egyházközség nőszövetségéből nagyszámmal jelentek meg a kiküldöttek, ami annál érthetőbb volt, mert a közgyűlésen kívül nagy áldásokat ígérő konferencia is vonzotta a tagokat.

A közgyűlés a »Jövel Szent Lélek« eléneklésével kezdődött, mely után Széll György esperes imádkozott. Majd Uray Jenőné elnöknő nyitotta meg a közgyűlést. Sajnálattal állapította meg, hogy az eredmény nem elég és az előző évekhez képest hanyatlás mutatkozik. Ennek oka egyedül önmagunkban keresendő. Az anyagiakban szegényedés ezt nem indokolja, mert fontosabb az anyagiaknál, hogy lelkileg erősek, hitünkben tántoríthatatlanok legyünk. Mivel a tisztikar mandátuma lejárt, bejelenti lemondását.

Az elnöki megnyitóval kapcsolatban Széll György esperes emelkedett szólásra és felemlítette a közgyűlés tagjai előtt azt a köztudomású tényt, hogy Uray Jenőné az egyházkerületi nőszövetség elnökévé választották. »Amilyen örvendetes tény ez — mondotta — épen olyan fájdalmas a mi nőszövetségünkre nézve, amely ő benne kiváló buzgóságú elnöknőjét tisztelte. A hála, köszönet és elismerés szavait akarja hallatni azzal szemben, aki úgy az egyházmegyei, mint különösen a Szatmári Lorántffy-Egyesületben olyan szorgalommal és áldozatkészséggel működött. Esperes szavait mély meghatottsággal hallgatták a közgyűlés tagjai és melegen ünnepelték Uray Jenőné, aki meghatottan mondott köszönetet az elismerő szavakért.

Ezután az új elnöknőt választotta meg a közgyűlés egyhangulag Kanizsay Jenőné lazuri elnöknő személyében, aki meghatott szavakkal foglalta el tisztét.

A tetszéssel fogadott beszéd után a tisztikart választotta meg a közgyűlés. Alelnöknők: Bartha Kálmánné, dr Ajtai Nagy Gáborné, dr Székely Ákosné, Debreczeni Istvánné, Péchy Margit, Kozányi Zsigmondné, Kondor Gedeonné; pénztáros: Saja Sándorné, titkárok: dr Lingvay Lajosné, Kovács Károlyné; ellenőrök: Oláh Sándorné, Leiblinger Mártonné; jegyzők: Unger Béláné, Csüry Miklósné.

A választás megejtése után az egyes nőszövetségek jelentéseit olvasták fel.

Ezekből a jelentésekből örömmel hallotta a közgyűlés, milyen lelkes evangélizáló munka folyik a női lelkek útján a hitért és a lelkek jobbitásáért. De sok ezrekre rugó értékben ruhát, élelmiszert, gyógyszert, pénzsegélyt nyújtottak ezek a nőszövetségek munkaképtelen szegényeknek, árva, szegény gyermekeknek.

S fájó volt hallani, hogy ezeknek a tisztán hitbuzgalmi és jótékony szövetségeknek működését a csendőrség egyes helyeken egy ideig, más helyeken egész szezónra betiltotta úgy, hogy semmiféle hitbuzgalmi összejövetelt nem tarthattak. Az esperes felvilágosította a közgyűlést, hogy belügyminiszteri rendelet jelent meg a nyár folyamán arról, hogy a csendőrség többé ne akadályozza a nőszövetség munkáját. Reméljük, ezt a rendeletet betartja közegeivel a helyi csendőrparancsnokság.

A közgyűlés lezajlása és a XXIII. zsoltár éneklése után Ajtay Béláné, a salontai egyházmegye nőszövetségének elnöknője tartotta meg nagyszabású konferenciái beszédét. »A maradék tartatik meg« címen. Előadásában rámutatott arra, hogy még milyen sok ref. asszony van kívül a nőszövetségen és hogy akik tagjai is annak, azok közül is csak egy kis százalék az, amelyik szívvél-lelékkel dolgozik a nőszövetség magasztos céljaiért. Ennek a maradéknak, illetve kisebbségnek azonban arra kell törekednie, hogy a kívülállókat is megnyerjék a nőszövetségnek, hogy az egész református asszonytábor beálljon az egyház szolgálatába. A nagy figyelemmel hallgatott előadás után Kürthy Károly halmeui lelkész tartott költői nyelvzetű előadást »Az Úr ügyéért fáradozók« címmel, amelyben felsorolva a biblia kiváló női alakjait, azt fejtegette, hogy mit kíván a Krisztus szolgálata a mai nőtől egyháztársadalmi és kulturális téren. Az értékes előadásokért a közgyűlés tagjai hálás köszönetet szavaztak az előadóknak. A konferencia a 245. dicséret 10-dik versének közös eléneklésével fejeződött be, mely után közebéd volt a Kaszinóban, ahol Széll György esperes köszöntötte meleg szavakkal az egyházmegyei nőszövetség volt — és jelenlegi elnöknőjét, Isten áldását kérve működésükre.

Tanítóképzőt állít fel a csehszlovákiai református egyház. Mivel a csehszlovákiai tanítóképzés magyar és református szempontból aggodalomra ad okot, az egyet. konvent ki-

mondta, hogy ha a jövő év áprilisára összegyűl a szükséges összeg: 50000 kor. akkor 1935 szeptemberében Komáromban megnyílik a református tanítóképző.

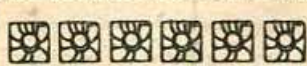
| AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR |

Öry Tamás lazuri—lázári-i lelkipásztor életének 63-ik, rendes lelkészségének 35-ik évében folyó hó elsején hirtelen elhunyt. Nábádon született. Középiskolát és a teológiát Debrecenben végezte. Tanulmányai befejezése után Hajduhadházon és Fehérgyarmaton lett segédlelkész. Innen Tiszakóród a választották meg rendes lelkésznek. majd négy év múlva a lazuri—lázári-i gyülekezet hívta meg egyhangulag és itt 30 évig szolgált. Szelid lelkü, hűséges szolgája volt az ő urának. Ideális gondolkozással és világszemlélettel töltötte be hivatását, melynek teljesítésében mindig kötelességtudó és fáradhatatlan volt. Már régebben gyöngélkedett és kimélnie kellett volna magát, de ő megállás nélkül szolgált. Még halála napján is elvégezte a vasárnap délelőtti és délutáni szolgálatot s éjjel pár órai gyöngeség után elhunyt. Temetése 2-án volt, amikor is a lazuri—lázári-i templomban végzett szertartás után Satu-mare-ba szállították első hitvese hamvai mellé. Felesége, két gyermeke, köztük Öry Zoltán Martinești-i lelkész, unokái és két testvére gyászolják. Gyászukban együttérző szívvvel osztozunk, számukra vigasztalást, a hű szolgának pedig a mennyei Atya örömébe bemenetelt kívánunk.

Birta István debreceni főgimnáziumi tanár a kollégiumi igazgatótanács jegyzője okt. 7-én életén k 55-ik, házasságának 29-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. 1878-ban született Fehérgyarmaton. Tanulmányait a debreceni főgimnáziumban és az egyházkerület ösztöndíjával a budapesti egyetemen az Eötvös kollégiumban végezte, mikor a teológiának is hallgatója volt. Tanulmányainak itthoni befejezése után a berlini és lipcsei egyetemeket látogatta. Tanári működését Kiskunhalason kezdte, honn n csakhamar a satmari főgimnáziumba választották meg. Munkásságának javarészt itt végezte. Az intézet néhány évvel ezelőtt történt visszafejlesztése idején 1928-ban Debrecenbe választották meg. Ottani működésével az egyházi felettes hatóság megalégedését annyira kiérdemelte, hogy inspektor-professzorrá (másod igazgatóvá), majd a kollégiumi igazgatótanács jegyzőjévé választották. Még szebb jövő állott volna előtte.

Nemes magyar egyéniségével, kiváló pedagógiai tudásával és szeretetreméltó modorával ugy előbb egyházkerületünkben, mint újabb munkakörében általános megbecsülést és tiszteletet érdemelt ki.

Az Úr adja meg neki az ő kegyelmének gazdagságát, szereteteinek pedig szent Lelke vigasztalását.

HIREK

Imaházszentelés. Oradeán alig egy évtized alatt három imaházat épített a hivek áldozatos buzgósága. A harmadikat ezen a nyáron építették fel az össi-telepen, mely a rohamosan fejlődött nagy város egyik új telepe. Az imaház felszentelése szept. 30-án történt meg lélekemelő ünnepség keretében. A szép épület nagyterme nem fogadhatta be a hatalmas sokaságot s így a bekerített szép pázsitos udvaron telepedett le a gyülekezet. — A felszentelést Sul y o k István püspök végezte. Az imaház egy nagy teremből áll, fedett folyosóval s egyben napközi otthonul is szolgál. A terem két végén két szoba előszobás lakással a napközi otthon vezetőnöje és a s. lelkész számára.

Orgonaavató-ünnepély Sânmiclauşon—Krasznaszentmiklóson. A carei-i (nagykárolyi) egyházmegye legkisebb egyházközsége, a kicsiny sânmiclauşi gyülekezet szept. 23-án bensőséges örömmünnepet ült abból az alkalomból, hogy templomi orgonáját — Isten segedelmével — kijavíttathatta. Mintha a jó Isten is gyönyörködött volna e maroknyi gyülekezet áldozatosságában, a napok óta esőt ígérő fellegeket széjjel oszlatta és az ünnepség reggelére gyönyörű, verőfényes idő köszöntötte a község lakóit. Jöttek is sokan a közelebbi és távolabbi gyülekezetekből nagy

számmal, hogy együtt örvendezhessenek a krasznaszentmiklósi református magyarokkal. Az érkezőket a helybeli Leányszövetség tagjai várták és fogadták igazi magyaros vendégszeretettel. Eljöttek Gönczy Sándor esperes, Bartus Jenő moftinul-mici (kismajtányi), Szabó Géza crai-dorolţi (királydaróci), Veress Kálmán irinai (irinyi), Ármós Zsigmond bereai (berei) lelkészek és Ottmayer Gyula moftinul-mici (kismajtányi) tanító is, hogy megjelenésükkel kifejezésükre juttassák együttérzésüket és hogy szolgálatukkal ünnepélyesebbé tegyék ez örömmünnepet. A délelőtti istentiszteleten, gyülekezeti ének után Veress László helybeli lelkész imádkozott és olvasott bibliát; az ünnepi beszédet pedig Máté 19, 21. alapján Gönczy Sándor esperes tartotta. Mesterien felépített és gondolatokban gazdag beszédében Krisztus követésének gyönyörűségéről beszélt és szívből jövő imádságban adott hálát Istennek megsegítő jóságáért. Majd felcsendült a hivek bizakodó éneke: »Erős várunk nekünk az Isten...« Délután a templomban vallásos ünnepély volt, amikok is az ünneplők sokasága — kik között jól esett ott látni a község gör. kath. román lakóit is — szorongásig megtöltötte a templomot. Gyülekezeti ének után Szabó Géza crai-dorolţi (királydaróci) lelkész imádkozott áhitattal, majd Bartus Jenő moftinul-mici (kismajtányi) lelkész a Máté 17, 20. alapján tartott bibliamagyarázatot a hit lélekformáló erejéről. A vallásos ünnepély további

sorrendjén Csoma Erzsébet és Kovács Erzsébet leányszövetségi tagok és Nagy Menyhért szavallatokkal, Veress Kálmán irinai (irinai) lelkész előadással, a gyermek- és vegyeskar ének-számokkal működtek közre. Bemutató orgonaszólót adott elő Váry Imre helybeli orgonista-kántor; ugyancsak ő kísérte orgonán a gyermekkart és vezényelte a vegyeskart is. Végül Veress László helybeli lelkész szíves szavakkal köszönte meg a jelenlevők megjelenését és Istennek hálát adva bezárta az örömnep templomi részét, mely után erőteljesen zendült fel az ősi zsoltár: »Tebenned biztunk eleitől fogva...« Hogy

mindenek ékesen és jörenddel történtek és hogy ismét szépen szól ez a megújított orgona, mind-ezért Istené legyen a dicsőség!

Előfizetési felhívás. »Én választottalak titeket« eimmel november közepén 10 prédikációm jelenik meg. Aki 15 lelt a napokban címre bélyegben beküld, portómentesen kapja e füzetet. Borbáth Dániel árvaházi lelkész, Szászváros.

Társszerkesztők; Ar dai Aladár, Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

5299—1934-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak, az egyházak vagyonbevallására vonatkozó törvény végrehajtásának tárgyában.* Hivatkozással a Monitorul Oficial julius hó 17-iki számában megjelent 2101. számú törvényre, mely az egyházak vagyonának bevallására vonatkozik és hivatkozással a Monitorul Oficial augusztus hó 10. számában megjelent végrehajtási utasításra, melyek szószerinti magyar fordításban közöltettek a Reformátusok Lapja 25. számában a 4262—1934-I. számú körlevél kapcsán, a törvény végrehajtására vonatkozólag a nagytiszt. esperesi és lelkészi hivataloknak az alábbi utasításokat adjon mihez tartás és szigorú alkalmazkodás végett:

1. A mai nap folyamán az összes nagytiszt. esperesi hivataloknak megküldettek az illető esperesi hivatalhoz tartozó egyházközségek részére a szükséges nyomtatványok és pedig mindenik nyomtatványból 4—4 darab a lelkészi hivatal, 4—4 darab a lelkész és tanító, valamint önálló kántorok részére. Ezen nyomtatványok szétosztásáról minden esperesi hivatal maga gondoskodik saját hatáskörében.

2. Minden egyházközség lelkésze, ideértve a filiák lelkészeit is, köteles kitölteni egyházközsége részére az 1., 2., 3., 4., 5., 6. számú kimutatásokat, valamint a II. és III. számú deklarációkat. Minden lelkész, működő tanító és működő önálló kántor köteles kitölteni külön-külön az I. számú nyilatkozatot. Természetes, amennyiben valamelyik kimutatás rovatai tárgytalanoknak bizonyulnának valamelyik egyházközségnél, az illető kimutatás nem töltendő ki és nem terjesztendő fel, ilyenek lehetnek a 3., 4., esetleg 5. és 6. kimutatások.

3. Mindenik nyomtatvány román nyelven 4 példányban töltendő ki és a 4 nyomtatvány közül legalább kettő aláírandó a lelkészen kívül a község primárjával és perceptorával, vagy a városi egyháznaknál a pénzügyi adminisztrátorral. Az aláírt két példány és egy másolati példány november 20-ig beterjesztendő az esperesi hivatalhoz. A Monitorul Oficial augusztus 10-iki száma közli a miniszteriumoknak azon körleveleit, melyekben a primárok és perceptorok aláírására vonatkozó utasítás számukra kiadatott. A perceptorok és primárok minden nyomtatványban a beírt telekkönyvi adatokat és az ingatlanok adó és piaci ár szerinti értékbecslését vannak hivatva igazolni.

4. A nagytiszt. esperesi hivatalok a beérkezett nyomtatványokat alfabetikus sorrendben összesítik és az összesített kimutatásokat két-két példány nyomtatvány kíséretében felterjesztik december 10-ig a püspöki hivatalhoz további feldolgozás végett. Az esperesi hivatalok részére szolgáló összesítő kimutatás nyomtatványok, valamint utasítások később küldetnek le.

5. Az összes nyomtatványokon az ingatlanok területe hektárokból és négyzetméterekben tüntetendő föl. A Reformátusok Lapja 29. számában megfelelő utasítás adatott arra vonatkozólag, hogy a katasztrális holdakat és négyzetöleket hogyan kell átszámítani hektárokra és négyzetméterekre.

6. Minden egyházközség lelkésze az esperesi hivatalhoz fölterjesztett kimutatások mellékleteképpen köteles fölterjeszteni az esperesi hivatal útján a püspöki hivatalhoz, illetve a miniszteriumhoz az illető egyházközség 1934. évi költségvetésének egy a lelkész által aláírt másolatát. Az erre vonatkozó román és magyar nyelvű nyomtatványok elkészülése után a többi nyomtatványokhoz hasonlóan az esperesi hivatalokhoz egy-egy példányban leendő szétosztás végett le fognak küldetni.

7. Minden a vagyon bevallásra vonatkozó esetleges kérdéssel a nagytiszteletű esperesi hivatalhoz kell fordulni, aki a szükséges

utasítást és felvilágosítást megadja és az esperesi hivatalok csak akkor terjesztik tovább a püspöki hivatalba a felvetődött kérdést, ha ők megfelelő utasítást adni nem tudnak. Ennek az intézkedésnek a betartása a munkatorlódás elkerülése és a rend érdekében feltétlenül szükséges.

Jóllehet, a nyomtatványok szövege magyar szövegű fejezetekben is közöltetik és megállapítható, hogy a fejezetek szövege elég világos, mégis néhány magyarázatot az alábbiakban adunk:

8. Az I. számú kimutatásnál a 22., 23., 24. és 25. kérdőpontok magyarázataképen a következőket adjuk:

a) a 22. rovatba az egyházak ne írjanak és nem írhatnak semmit, mert az egy háborúelőtti földosztásra vonatkozik, amely a régi királyságban volt;

b) a 23. rovatba bevezetendő, ha valamelyik egyházunk az agrárreform útján földet kapott. Amennyiben az agrárreform útján kapott föld még ma sincs telekkönyvileg az egyházközség nevében, akkor ez az állapot a Mgejegyzések rovatába beirandó.

c) A 25. rovatba azon földek eredete jelölendő meg, amelyekről írásos dokumentumok és a hívek általános tudomása szerint megállapítható, hogy az illető birtokrész vásárlás útján jutott az egyházközség tulajdonába.

d) Minden más származású földrész a 24. rovatba irandó, »Ajándék, hagyomány, végrendelet stb.« címen.

9. Esetleges terhek rovataiba minden nyomtatványnál csak azok a tartozások tüntetendők fel, amelyek bekebelezett tartozások, vagy magánosoknál, vagy pénzügyintézeteknél állanak fenn. Nem tüntetendők fel az ugynevezett belső kölcsönök.

10. A második számú kimutatásnál a 13. rovatba az ingatlan és épületek telekkönyvi száma irandó be, mivel »vagy a tulajdonjogi okirat száma« a regáti vagyonrészekre vonatkozik.

11. A 14. és 15. rovatokba a kincstár által megállapított adóalap 20%-os csökkentéssel irandó be, amint ez az állami adókönyvekben szerepel. Ezen 20%-os karbantartási összeg levonása után maradt adóalap szorzandó a 20-as coeficienssel.

12. A 3. és 4. számú kimutatások kitöltendők szintén azon egyházközségek által, amelyeknek ilyen jövedelmet hajtó malomjoga stb. van, azonban csak a jog értékelendő a 3. számú kimutatásban, míg a saját tulajdonát képező épület pl. malomépület a második számú kimutatásban tüntetendő fel.

13. Az 5. számú kimutatásban a készpénz akár mint betét, akár mint kikölcsönzött összeg abban a reális értékben irandó be, amelyet a konverziós törvény szerinti kiegyezés után reálisan meg-

lévő és megkapható összegnek tekinthet az egyházközség, Értékpapiroknál a tőzsdei árfolyam szerinti érték irandó be, amit napilapokból vagy pénzügyintézeteknél állapíthatnak meg. A hadikölcsönök mint értéktelen értékpapírok a kimutatásokban nem szerepeltetendők.

14. A második számú kimutatásban, hol az épületek értékelésére vannak rovatok, a templomok nem értékelendők. (A minisztériumtól nyert szóbeli utasítás alapján.)

15. Az egyénekenkénti I. számú nyilatkozatnál minden lelkész vezesse be a 18., 19. rovatokba az államtól nyert kongrua évi netto összegét, ellenben a 23. rovatnál az összegezésnél az államtól nyert évi kongrua összege levonandó. (A minisztériumtól nyert szóbeli utasítás alapján.)

16. A tanítók az egész készpénzfizetésüket, a 19. rovatba írják be, mint olyan összeget, amelyet az egyházközségtől kapnak egyházi adóból.

17. Általában minden vagyonrész az 1—6. számú kimutatásban csak egyetlen egyszer szerepeltethető. Az II. és III. számú jövedelmi bevallási nyilatkozatokban szerepelnie kell azon vagyonrészek jövedelmeinek, amelyek az 5. és 6. kimutatásokban szerepelnek.

Minden kimutatás és minden nyilatkozat kitöltés után egy vizsintes vonallal aláhuzandó és függőleges oszlopok szerint összegezendő.

Oradea, 1934. okt. 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István püspök.

5274—1934. sz. KÖRRENDELET. Közigazgatási. *Valamennyi Nt. kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Mind egyre jobban utat tör az az életrevaló és szép gondolat, hogy a világon szétszórt magyar református hívek lelki kapcsolata, — főképen Amerikában élő magyar református véreinkkel, — a lehetőség szerint kiépíttessék és ápolassék.

Ez a gondolat tett egy lépést előre a megvalósulás felé akkor, amikor a szétszórtan élő magyar református egyházak legfőbb vezetősége hivatalosan kimondotta, hogy a lelki egység, testvéri közösség értékét a maga részéről is átlátja s ez egység és közösség ápolását, mélyítését elsőrendű fontosságúnak tartja. Evégből helyesléssel fogadta azt az indítványt, hogy *minden református gyülekezetben minden év október havának utolsóelőtti vasárnapján* az igehirdetésben és imádságban megemlékezés történjék a világon szétszórt magyar református testvérekről.

Ezt az elgondolást én is magamévá teszem és felhívom a kebelbeli nt. lelkészi hivatalokat, hogy az említett napon minden esztendőben, a nemes elhatározás szerint eljárni sziveskedjenek.

Ami pedig az aznapi, illetőleg alkalmi perselypénzt illeti, annak közelebbi rendeltetéséről külön történik majd intézkedés. Addig mindenesetre tétessék félre és őriztessék meg. Erre nézve ezuttal csupán azt a rendelkezést teszem, hogy a begyült összeget minden lelkészi hivatal jelentse be november 15. napjáig az illetékes esperesi hivatalhoz, azok pedig egy kimutatásban sziveskedjenek bejelenteni december 10. napjáig az egyházmegyénkben begyült ilyen perselyadományok összegét.

A fentebbi rendelkezés már a folyó évi október havi megemlékezést is előírja. Minthogy azonban az erre vonatkozó átirat csak ma érkezett hozzám, az idő rövidsége miatt ezt csak azok a lelkészi hivatalok teljesíthetik, amelyek e körlevelet idejében megkapják. A többiek tehát ebben az évben — kivételképen november második vasárnapján tegyenek eleget az utasításnak. Oradea, 1934 október 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

5072—1934-I. sz. 'KÖRRENDELET. Közigazgatási. *Valamennyi nt. kebelbeli lelkészi hivatalnak.* — A »takarékoság és postai csekkek nemzeti pénztára«, mely a takarékoság gondolatát igyekszik belevinni országunk lakosságának legszélesebb rétegei lelkébe, arra kért, hogy a folyó évi október hó 28. napján, vasárnap egyházkerületünk református templomaiban hangozzék el meleg testvéri intelem a szószékről hittestvéreinkhez is a takarékoság szellemének a fejlesztése ápolása érdekében. Minthogy magam is erősen meg vagyok győződve, hogy a népeknek és nemzeteknek a testvéri szeretet mellett ma semmire sincs olyan égető szükségük, mint a »munkára és takarékoságra«, ahogy ezt az említett nemzeti pénztár átirata is kiemeli, a magam részéről is kérem a Lelkésztársakat, hogy ennek az ügynek a kért napon a hirdetések keretében néhány lelkes, buzdító szót szentelni sziveskedjenek. Oradea, 1934 október 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

5287—1934. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Visszatérve 4225—1934. sz. körrendeletemre, tekintettel arra, hogy az iskolás gyermekek számára engedélyezett kedvezményes áru énekeskönyvek készlete (500 drb.) kimerülőben van, megrövidítem az idézett körrendeletemben ezek kiszolgáltatására megállapított határidőt s elrendelem, hogy a tankönyvraktár kedvezményes áru zsoltárookra vonatkozó megrendeléseket csak abban az esetben effektuáljon, ha a megrendelő levél és a zsoltárok ára jelen körrendeletem megjelenése előtt póstára adatott. Későbbi keletű megrendeléseket csak az esetleg még megmaradó készlet arányában veheti figyelembe a tankönyvraktár. Oradea, 1934. október 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformát
Nagyf. Református Lelkész Hivatalnak

Jud. Bihor

Tinca → Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	⊗	Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	⊗	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	⊗	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	⊗	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Református Ünnepi Hét.

A magyarországi ref. egyház eddig még példátlan nagy megmozdulása volt a szept. 30 — október 8. napjain megrendezett református ünnepi hét. Nemcsak azért, mert ennek keretében hatalmas számmal gyülekeztek össze az egyház különböző hivatalosai, hanem napokon át nagy tömegek valóságos zarándoklásban özönlöttek a magyar fővárosba, hova egyes napokon külön, u. n. kulturvonatok vitték őket.

Az ünnepi hét a református kiállítás megnyitásával kezdődött, az ország minden részéből nagy szorgalommal és bámulatra méltó, szinte éveken át tartó munkával gyűjtötték össze egyházunk múltjára és jelenére vonatkozó értékeit. Ezeknek olyan mennyisége gyűlt össze, hogy csak három kiállító helyiség tudta befogadni: a teológia, az iparművészeti és a nemzeti muzeum. A kiállítást 30-án d. e. a kormányzó nyitotta meg és tíz napon keresztül állandóan szorongásig megtöltötték a látogatók.

Vasárnap délután a Magyar Prot. Irod. társaság tartotta ünnepi felolvasó ülését, melyen a megnyitó beszédet Ravasz László mondotta.

Hétfőn az orsz. ref. tanáregyesület napja volt, mely istentisztelettel kezdődött, délután pedig az énekvezérek egyesülete tartotta közgyűlését. Utána a fasori templomban magas színvonalu templomi ünnepélyt rendeztek. Ugyanekkor még négy más templomban működtek közre művészi orgona és énekszámokkal.

Kedden az orsz. ref. tanítóegyesület tartotta negyven éves fennállását ünneplő jubiláris ülését, melyet szintén istentisztelettel nyitottak meg. Ravasz László előadást tartott a magyar ref. tanító hivatásáról. Isten teremtő gondolatának végrehajtója a tanító mondotta, — de tanítónak lenni szegénységet, lemondást, nélkülözést jelent s a mi tanítóságunk mindig a legkisebbség érzetét hordozza magyarságánál és reformátusságánál fogva.

Kedden délután a ref. lelkésznék szövetségének közgyűlése egy új kezdeményezéssel gazdagította a református egyházi életet: megindították a református női tábor megszervezését. Este megint művészi színvonalu egyházzenei ünnepély volt. Nehéz megállapítani, hogy mi hatott fölemelőbben: az óriási termet zsufolásig megtöltő közönség, melynek tömegéből és az egyesek arcáról örömmel és büszkén lehetett leolvasni a református öntudatot és erőt, vagy a gazdag műsor, melynek számai között Baltazár püspök erőtől duzzadó beszéde, Bazilidesz Mária elragadó éneke, Ákom Lajos csudálatos orgona játéka, a nyiregyházai leány Kálvineum, a debreceni Dóczi-intézet, a budapesti különböző énekkarok külön és együttes szereplése gyönyörködtették és töltötték el áhitattal a hallgatók lelkét.

Az Országos Református Lelkészegyesület évi konferenciája október 3-án kezdődött a budapesti »Lágymányos és Kelenföldi« református egyház templomában és egyházi termeiben. Az étkezések is ott folytak a templom alatti nagyteremben. A budapesti egyházak látták vendégül a konferencia mintegy négyszáz résztvevőjét, meghálálhatatlan szivességgel és szeretettel.

A konferencia előadások délelőtt egy csoportban, délután három csoportban is folytak. A szokásos megalakulás, tisztikarválasztás, üdvözlések után Tantó János néhai Juhás Lászlóról, az ORLE egyik volt alelnökéről emlékezett meg szép kegyeletes beszédben, majd dr Miklós Ödön nagyecsepelyi lelkész: »Aktuális dátumok« címen, a németországi égető egyházi problémákról dr Viktor János tartott nagy érdeklődést keltett előadást. Végső summája az, hogy se az egyház ne akarja az államot vezetni (mint a pápás egyház szeretné), se az állam ne vezesse az egyházat a maga járszallagján (mint a hitleri mozgalom akarja). A Krisztus egyháza külön ország, külön impérium, külön törvénye van.

A református nők (papnék) konferenciáján Hetessy Kálmán tartott előadást: »A nő joga az egyházban« az új zsinati törvények alapján, Bereczky Albert pedig »A kenyérkereső nő, mint anya és feleség« címmel szólott a nőkhöz.

A vallásoktató lelkészek szakosztályában most sokan vettek részt az ügyek megbeszélésében. Itt Losonczy Lajos »A református egyházi énektanítás módszere« címen értekezett.

Második napon Czeglédy Sándor »Exegézis az igehirdetésben« címen adott elő. Meggyőző erővel hirdette, a szentírás eredeti nyelvei ismeretének szükségességét és nyilvánosságra hozta, hogy a Britt és külföldi Bibliaterjesztő Társulat megbízásából a magyar biblia új revidiálásán dolgozik. »Szenczi Molnár Albert és a mai gyü-

lekezet éneklése» címmel Árokháti Béla tartott előadást, kimutatván, hogy régebben ritmikusabb és élénkebb volt a református gyülekezeti éneklés. »Az országos református kiállítás tanügyi és néprajzi anyagának ismertetése«-t terjesztette elő dr Ferenczy Károly. Dr Incze Gábor: »A magyar református egyház, ahogy ellenfelei látják« című előadása élénk érdeklődést és tetszést keltett. Bennünket azért nem szeretnek egyesek, mert nem ismernek. Ha mi másoknak is (pl. r. kath.-nak) predikálhatnánk, a reformációnak egy új diadalmas korszaka kezdődne el! . . . Ez a délelőtt a Györy Elemér »A vasárnap megünneplésének újabb akadályai falun és városban« című előadásával fejeződött volna be, de az idő előrehaladottsága miatt ez a harmadik napra, péntek délelőttre maradt.

Szilágyi Béla a Sütő Kálmán régi tárgykörét dolgozta fel és adta elő »Egyházunk, iskoláink és lelkeszi státusunk anyagi sérelmei« címmel. Ez utolsó délelőtt a Szabó Károly előadásával zárult, melyben: »A református egyház vérvesztesége a nem református iskolákban és intézetekben a nem megfelelő vallásoktatás és vallásos nevelés miatt« címmel, kimutatta, hogy mily kevés idő áll a vallásoktatás céljaira a nem-református intézetekben, mily nehézségekkel kell megküzdeni azokban, mily kevés vallásos ismeretet hoznak hazulról oda a vegyes házasságból született gyermekek stb.

A konferencia utolsó délutánján, kisközönség előtt tartotta meg Esze Tamás, a sokkal nagyobb érdeklődést érdemlő tanulmányát: »A magyar református egyház vérveszteségei szórvány, tanyai és tömegegyházbéli lelkigondozás hiánya miatt« címen.

Délután a segédlelkészek tartottak konferenciát. A Kálvineum igazgatótanácsa és az ORLE választmánya is ülésezett.

Október 6-án, szombaton délelőtt 9 órakor a Theologiáról való ünnepélyes, palástos felvonulás után a Kálvin-téri templomban D. dr Baltazár Dezső prédikált az ünnepi istentiszteleten, majd átvonultak a kongresszusi tagok és az érdeklődők az Új-Városháza disztermébe — melyet egészen megtöltöttek — az évi rendes közgyűlés megtartására.

Görömbey Péter alelnök imája után a megalakulás és üdvözlések következtek. Először dr Ravasz László tolmácsolta az Egyetemes Konvent és a Dunamelléki Egyházkerület üdvözlését. A magyar kálvinizmus seregszemléjének nevezte a most lezajló református hetet, amelyen felvonultatta és megmutatta azokat az erőket, amelyekből a magyar kálvinizmus kialakult. A MELE nevében dr Raffay Sándor evangélikus püspök üdvözölte az ORLE-t, hangoztatván, hogy nekünk minden körülmények között a Jézus Krisztusra kell függeszteni a szemünket. A Debreceni Magy. Kir. Tisza István-Tudomány-

egyetem Hittudományi Karának üdvözetét dr Kállay Kálmán e. i. dékán mondotta el. Az osztrák református egyházkerület nevében dr Egli bécsi református lelkész és professzor lelkes beszédben hozott üdvözetet, érdekes magyarázatát adván a nemzeti sovinizmusnak (imperialista eltorzulás) és a kálvinizmusnak (Krisztus igazi megértése). Dr Incze Gábor tolmácsolta. A budapesti egyházmegye és egyházközségek nevében Szabó Imre esperes szólott. Szerinte az a baja a református egyháznak, hogy tiz esztendővel elkésett és elkésik az eseményektől. Egyszer már be kell hozni ezt a tizesztendő késedelmet és ha a református lelkész-, tanár- és tanítóegyesület összefog, be is fogja hozni. A Kárpátaljai Egyházkerület lelkészegyesülete üdvözetét Izsák Imre esperes, técsői lelkész olvasta fel. Az Országos Református Tanáregyesület szónoka Áprily Lajos volí, az ORTE-é Ormós Lajos debreceni református igazgató tanító. Nem maradt el az üdvözlők sorából az ORSz Bethlen Gábor szövetség sem.

Az üdvözlésekre D. dr Baltazár Dezső a tőle megszokott tömör, súlyos, patinás szavakkal válaszolt. Az üdvözlések és elismerések szép szavait azért köszönte meg mély háládatossággal, mert a magyar kálvinista papság századok folyamán nem ilyen elbánáshoz voltak hozzászokva.

A közgyűlés ünnepélyes része befejeztetvén, rövid szünet következett. D. dr Baltazár Dezső elnök újra megnyitván a gyűlést, szeretettel üdvözölte a tagokat a Jézus Krisztus nevében. Kijelentette, hogy nem az Isten törvényének kell alkalmazkodni a változó időkhöz, hanem a változó időknek ehhez a törvényhez.

Az elnöki megnyitóval kapcsolatban szomorú szívvel emlékezett meg Juhász László alelnök elhunytáról. Elnök javaslatára kimondja az ORLE közgyűlése, hogy mély érdeklődéssel kíséri a németországi evangéliumi egyházak hősies küzdelmét és ellenállását a hitlerizmus erőszakoskodásaival szemben. Rokonzásunkról biztosítjuk őket. Juhász László helyére alelnöknek, az elnök javaslatára, Farkas István püspök választotta meg.

Dr Csikesz Sándor főtitkári jelentése, betegsége miatt majd csak a télen tartandó közgyűlésen olvastatik fel. Molnár Zoltán titkár jelent az ORLE könyvkiadó alapjáról, majd az Országos Református Kiállításról. Dr Kiss Ferenc a Kálviniumokról összefoglaló jelentéseket adott ki.

Gyorsan peregtek ezután a számok: Dr Erdős Károly jelentése a »Lelkészegyesület» hivatalos lapról, Szabó Imréé az Országos Presbiteri Szövetségről, Szilágyi Béláé az ORJÓ-ról. Ezzel kapcsolatban Görömbey Péter mindenkinek figyelmébe ajánlja, hogy ez az intézmény évenként 14—15.000 P-t juttat az egyetemes egyház in-

tezményei javára, tehát mindenki pártolja. Futó András az ORLE pénztáráról jelent. Görömbey P. ajánlja, hogy az ifju lelkészek mielőbb lépjenek be az ORLE-ba, mert nem egy korán elhalt ifju lelkész özvegye jött már sirva, könnyörögve az ORLE-hez segítségért és támogatásért. A tagok pedig tegyenek eleget fizetési kötelezettségüknek. Szabó Károly a vallásoktató lelkészek konferenciájának az egyetemes egyház magasabb érdekeit szolgáló javaslatait terjesztette elő általános helyeslés mellett. Még dr Szász Imre jelentett a nők konferenciájáról, Szilágyi Béla egyházunk és iskoláink anyagi sérelmeiről, dr Ferenczy Károly a református egyházi muzeum felállításának szükségességéről.

Miután bejelentetett, hogy az ORLE jövőévi konferenciája Sárospatakon lesz, dr Baltazár Dezső elnök hálaadással gondolt vissza az elmúlt év munkájára és a gyűlést áldással berekesztette. Ezután Czeglédy Sándor alelnök záróimát mondott.

A Református Ünnepi Hét kiemelkedő része volt az 1934. okt. 7-ére összehívott Országos Református Presbiteri Szövetség konferenciái napja, melyre az ország minden részéből tömegesen jöttek el a meghívottak. A konferenciát megelőzően és megnyitó rádiós istentiszteleten Nádházy Bertalan diósgyőr-vasgyári lelkész imádkozott, D. dr Ravasz László püspök pedig az igét hirdette. A presbiteri konferencián Hetessy Kálmán imádkozott, dr Balogh Jenő v. b. t. t., az Országos Presbiter Szövetség világi elnöke megnyitót mondott. Majd előterjesztette a magyar reformátusság missziói, charitativ, szociális feladatai és a lásfoglalásunk a felekezeti és társadalmi béke érdekében, továbbá az országos református egyházi muzeum ügyét. A konferenciát D. dr Baltazár Dezső az ORPSz egyházi elnöke rekesztette be.

Délután a konferencia résztvevőinek egy része Bodrogkeresztúrra rándult ki annak megünneplésére, hogy most 200 éve vonattak be a református egyház ügyeinek intézésébe a nem-lelkészi jellegű egyháztagok, másik része megtekintette Budapest nevezetességeit és Budafokra meg Nagytéténybe rándult ki.

Az összes budapesti templomokban minden reggel és este alkalmi istentisztelek voltak vendégszónokokkal és énekesekkel, a református hitélet erősítésére.

Lelkészbekiktatás. A sebiş—borossebesi lelkészi állásba okt. 21-én iktatta be Dérczy Imrét, Ar dai Aladár salontai esperes, bensőséges ünnepség keretében. Az Ur áldása legyen az uj pásztron és gyülekezetén.

Az Ifjusági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének imahete.

November 11–17

»Szent Atyám tartsd meg őket, akiket nekem adtál, hogy egyek legyenek. (Ján. 17: 11.) Az Ur Jézus főpapi imádságában a reá váró másnap tudatával, szívében a tanítványaitól szánó érzésével kéri az atyát. A legnagyobb áldás, mit számunkra könyörög, az egység áldása.« Hogy mindnyájan egyek legyenek, amint Te én bennem Atyám és én Tebenned, hogy ők is egyek legyenek mi bennünk.

Mi, az egységet sokszor nélkülözők nagyon jól tudjuk, hogy milyen nagy áldás, amit az Ur kér. Hányszor kesergünk, vagy átkozódunk, mert hiányzik az életünkből. Mennyit vágyódunk utána, hányféle uton keressük és mennyit toldozzuk, foltozzuk a szüntelen szakadó egységet hasztalan. Mert nem azon az uton keressük, amelyen egyedül találhatjuk, nem annál, akitől egyedül kaphatjuk meg és nem az által, aki egyedül juttathat hozzá. Az egyetlen ut: az imádság utja, az egyetlen aki megadhatja: Isten és az egyetlen aki által megszerezhetjük: Jézus.

Az Ifjusági Ker. Egyesületek Világszövetségének ez évi imahete ezt a nagy célt akarja és hisszük: fogja szolgálni. A egység, a nagy világközösség áldását óhajtja munkálni az imádság útján az egység egyetlen örök munkálójában: Az Ur Jézus Krisztusban.

Az imahét tárgya: Jézus Krisztusban való világközösség. Programja a következő:

Vasárnap, november 11-én: A közösség születése. Bibliaolvasás: Luk. 6: 12–16; Máté 16: 15–18; Ap. csel. 2: 37–43; Efézeus 2: 14–18. *Előadás:* A Krisztussal való kapcsolat egyéni áldásai. *Imádkozunk:* A leányszövetség Világszövetségének munkájáért, közelebbről a mi leánymunkánkért és az I. K. E. Világszövetség munkájáért.

Hétfő, november 12-én: Krisztus a szikla és a fej. Bibliaolvasás: Ap. csel. 4: 11–12; Efézeus 2: 19–22; Kol. 1: 16–18. *Előadás:* A Krisztussal való kapcsolat közösségi áldásai. *Imádkozunk:* Afrikában levő mozgalmunk munkájáért, az itthoni és a külföldi iskolai vasárnapi munkáért.

Kedd, november 13-án. Az új törvény. Bibliaolvasás: János 13: 34–35; Máté 20: 25–28; Gal. 6: 2; I. Kor. 13: 4–7. *Előadás:* A keresztyén család közössége. *Imádkozunk:* Mozgalmunknak Amerikában folyó munkájáért, a külmisszió munkájáért, Babos Sándorért, szórványban élő hittestvéreinkért.

Szerda, november 14-én: A világban, de nem a világból. *Bibliaolvasás:* János 17: 14—19; János 15: 18—23; Péter 2: 9—12; II. Tim. 3: 12—15. *Előadás:* Az ifjúságon át ujjászülető gyülekezet. *Imádkozzunk:* Ázsiában folyó munkánkért. Egyházunk sajtójáért, iskoláinkért és intézményeinkért.

Csütörtök, november 15-én: A földi edényekben levőkincs. *Bibliaolvasás:* Eféz. 1: 3—6; II. Kor. 4: 7—11; Filip. 2: 5—8. *Előadás:* Egyházunk és ifjúsága. *Imádkozzunk:* Oceániában folyó egyesületi munkánkért, gyülekezetünk I.K.E. munkájáért, nőszövetségünk, férfiszövetségünk, általában belmissziós szerveink munkájáért.

Péntek, november 16-án: A lélek munkája. *Bibliaolvasás:* János 3: 5—8; János 14: 12—15; I. Kor. 12: 4—6, 13. *Előadás:* Európai Ifjúsági mozgalmunk veszedelmei. (Dr Keller A. »Az európai prot. veszenelmei« felhasználásával, Ref. Szemle 1934. 16—17. sz.) *Imádkozzunk:* Európában folyó egyesületi munkánkért, a népek békéjéért s az evangélium terjesztéséért.

Szombat, November 17-én: A bevégzett közösség. *Bibliaolvasás:* János 17: 24; Máté 24: 13; I. János 3: 2—5; Jel. 21: 1—7. *Előadás:* I. K. E. világszövetség. (Uj vezető könyv.) *Imádkozzunk:* A vezetőkért, a sáfársági mozgalmunkért, árvaházunkért, a lelkipásztorokért, egyházunk jövőjéért.

Az imaórákat a nap legalkalmasabb órájában — ez többnyire az esti órák kezdete — kell megtartani. Előzőleg a templomban meghirdetendő és az ifjakon illetve az ifjúságon kívül az egész gyülekezet meghívandó. Az óra leforgása a következő: Ének, utána a vezető lelkész rövid imádságot mond. Majd a textusokat a résztvevő ifjakkal felolvassák és a vezető lelkész bibliamagyarázatot tart. Utánna ének következik s ennek elhangzásával az előadás a kijelölt tárgyról, majd ismét ének és utána a résztvevők imádkoznak, melyet a vezető imádsága és a közösen elmondott Uri-imádság fejez be. Végül adakozásra felhívással és egy énekverssel végezzük be az összeívetelt. — Az imahétről mindenki küldjön beszámolót a belmissziói titkárnak a püspöki hivatal címére s ugyanoda küldje a perselypénzt is a belmissziói ügyosztály jelzéssel.

Amidőn az imahét programját és e tudnivalókat közreadom, szeretettel felhívom lelkésztársaimat, hogy az imaórákat feltétlenül tartsák meg. Tegyenek meg minden lehető, hogy ezeken úgy az ifjúság, mint a gyülekezet tagjai közül minél többen jelenjenek meg. 11-én predikáljanak valamelyik aznapi textusról és foglalják be beszédükbe az imahét jelentőségét, utána pedig hirdessék meg az imaórákat.

Az ifjúság és általában az egész gyülekezet lelki életére az imahét elképzelhetetlen áldásu. Elmélyíti az eddigi munkát, értékesebbé

teszi a szülők és az egész gyülekezet előtt s mindenek fölött munkálja az egység, a Krisztusban való közösség érzését, fokozza az egész keresztyén világ ifjúságával való összetartozandóságot. Ne mulassza el senki ezt az áldott alkalmat, hanem mindenki örömmel használja fel, hogy erősödjék benünk a Krisztusban való egység és »mindenestől fogva növekedjünk abban, aki a fej, a Krisztusban.«

Debreczeni István.

FELHIVÁS.

Egyházkerületi közgyűlésünk 128—1934. sz. határozatával elrendelte az egyházkerületi könyvtár szervezését. A »Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület dr Balogh Ferenc Könyvtára« címen.

A könyvtár alapját Balogh Ferenc nyugalmazott marghitai lelkész és dr Balogh Ernő ineuí kórházi főorvos urak vetették meg könyv és pénz adományokkal s az ő kivánságukra kapta a könyvtár fenti nevét dr Balogh Ferenc egykori nagynevű debreceni teológiai tanár emlékére.

Egyházkerületünk a könyvtár vezetését könyvtárbizottságra bízta, melynek elnöki minőségében adom ki jelen felhívásomat.

Egyházkerületünk anyagi ereje nem elegendő nevéhez méltó könyvtár szervezésére, másrészt az is kétségtelen, hogy enélkül egyházkerületünk intézményei nem te jeseek. Hosszu évek várakozásának megrövidítésére azzal a kérelemmel fordulok egyházkerületünk összes hatóságaihoz, egyházi és világi tagjaihoz, hogy a birtokukban levő könyvtárak másodpéldányait (duplumait) esetleg hasznavehetetlen csonka példányokat, egyes folyóirat számokat, fölösleges vagy nélkülözhető munkákat ezen könyvtár céljaira, rendelkezésünkre bocsátani és a püspöki hivatal címére beküldeni sziveskedjenek. Ami egyes emberek vagy elszigetelt kis könyvtárak birtokában értéktelen csonka példány, az egy központi könyvtárban értékke válhat, mert esetleg kiegészíthető másunnan beérkező adományokkal. Ami holt-tőke ott, itt kamatozó befektetés lehet, mert nincs olyan könyv, amely egy központi könyvtárban olvasóra ne találna.

Továbbá összes hivatalosainkhoz, egyházkerületünk összes hiviheihez azzal a kérelemmel fordulok, hogy saját kiadásukban megjelent műveikből egy-egy példányt önkéntes adományképen ajánljának fel egyházkerületi könyvtárunk számára

Egyes műveket, nagyobb könyvtárgyűjteményeket örök letétbe elfogad a könyvtár s az utóbbiakat, ha a letéteményező a szükséges szekrényeket rendelkezésre bocsátja, külön is kezeli. Az örök letét azt jelenti, hogy a letéteményező a könyvek tulajdonjogát a rendes elévülési határideig fenntartja, azonban a letétet csak a könyvtár feloszlatása esetén követelheti vissza.

Minden bármely címen beérkező önkéntes könyvtárgyarapító adományt hivatalos lapunkban fogunk nyugtázni s a könyvben magában az adakozó nevét felfogjuk jegyezni. Atyafiságos szeretettel;
Csernák Béla sk. könyvtárbizottság elnöke.

⋮
⊠
ISKOLA
⊠
⋮

Egyházkerületünk 4 középiskolája az elmúlt 1933—34. iskolai évben 494 beírt növendék közül osztályozott 468 növendéket: Átment összesen 411 növendék, ismétlő maradt 57. Ezek az eredmények mutatják, hogy középiskoláink hivatásuk magaslatán állanak s a szülők bizalmának teljes mértékben megfelelnek, tekintet nélkül arra, hogy van-e nyilvánossági joguk vagy nincs.

Református középiskoláinkba (fiu-liceum, leány-gimnázium, felső kereskedelmi leányiskola, és leánygimnázium Oradea) az 1934—35. tanévre 497 növendék iratkozott be, 3-mal több, mint az előző évben. Emelkedés mutatkozik a fiu-liceumnál és leány-gimnáziumnál, hanyatlás a leánygimnáziumnál Oradea (1) és a kereskedelmi leányiskolánál (12).

A leány-gimnázium létszámcsökkenése jelentéktelen; a satmari kereskedelmi leányiskola létszámcsökkenése azonban míg egyrészt az iskola létét veszélyezteti, másrészt szomorú világot vet arra a közönyösségre, amellyel hűveink ezzel a modern iskolatípussal szemben viseltetnek s amely ellen lapunkban már több ízben legutóbb vezető helyen f. é. aug. 1-i számunkban sikra szálltunk.

Lelkészbeiktatás a Körös-völgyén.

Október 28-án szép és bensőséges ünnepség keretében iktatták be **Facsar Gyula** aleşdi—élesdi református s. lelkipásztort az Uilacpusztaujlaki lelkészi állásba, Az egész község magyar református-sága nagy szeretettel és lelkesedéssel fogadta új lelkipásztorát. E lélekemelő ünnepségen megjelent **Vadai Béla** esperessel élén az egyházmegye több vezető tagja is.

Az Aleşdről érkező új lelkipásztort a község határában lovasbandérium várta, a lelkészlak előtt **Sass Kálmán** beszołgáló lelkész vezetése alatt a uilaci—pusztaujlaki és a szomszédos egyházközségek vezetői és hűvei. 10 órakor kezdődött meg a templomi beiktató ünnepély. A lelkészbeiktatást **Vadai Béla** esperes végezte a II. Kor. 12. rész 9. verse alapján, akinek mélyen szántó és minden szívhez szóló gyönyörű beszéde után az új lelkipásztor lépett a feldiszített szószékre s mondotta el beköszöntő beszédét, Jeremiás próféta könyve I. rész 6, 7, 9-ik versei alapján. Megragadó erővel tett hitet a magyar református lelkipásztor kötelességéről, végül szeretetteljes együttműködésre, az egyház építésére hívta fel gyüleke-

zete tagjait. Szép sikerrel énekelt a helybeli leánykar S a s s Kálmán lelkész vezetése alatt. A beiktató ünnepség az egyháztanács termében folytatódott, hol az esperes lélekemelő szavak kíséretében átadta az új lelkipásztornak az egyházközség vezetését, utána pedig a helybeli egyházi vezetők és a szomszédos egyházközségek szövetségei meleg szavak kíséretében szeretettel üdvözölték az új lelkipásztort. Délben 150 személyes közebéd volt. Az ebédet a községbeli asszonyok áldozatkészsége, lelkesedése, magyar vendégszeretete teremtette elő, akik ezuton is bebizonyították, hogy a női szíveken keresztül minden nemes terv megvalósítható. A közebéden több szép felköszöntő hangzott el.

Délután 3 órakor templomi ünnepély volt, amelyen az Igét Szabó Pál oradea—nagyváradi s. lelkipásztor hirdette I. Móz. 12. r. 1—3. versei alapján. Ujfalussy Sándor tanácsbíró pedig »Mit adott a Reformáció« címen tartott eszmékben és gondolatokban szép és gazdag előadást. Az ünnepség Sándor Lajos tanító vezetése alatt álló iskolás gyerekek énekével záródott.

A bensőséges ünnepség minden egyes momentuma arra enged következtetni, hogy az új lelkipásztor vezetése alatt az uileac—pusztaujlaki gyülekezet is eredményekben gazdag munkássággal építi azoknak a váraknak egyikét, amelyik a magyar reformátusság védbástyái lesznek a jövőben is,

A Mindenható Isten áldása kísérje az új lelkipásztort és gyülekezetét minden munkájukban.

HIREK

Imaházszentelés Cudiu—Kügyön. Bensőséggel örömnepet ült az elmúlt vasárnap a Tamaşeu (Paptamási) mellett levő Cudiu (Kügy) lakossága, amikor is a baptistáktól vett imaházat avatták fel ünnepélyes külsőségek között református istentiszteleti célokra. A templomavatási szertartást Vaday Béla, a bihori egyházmegye esperesse és Kovács Sándor Tamaşeu (paptamási) ref. lelkész végezte. Az esperes magas szárnyalású imában kérte Isten áldását az új református hajlékra és a 179 lelket számláló kicsiny gyü-

lekezetre. Kovács Sándor pedig ünnepi beszédben a templom jelentőségéről beszélt és az összetartás fontosságáról. Az istentisztelet ideje alatt a tamaşeui—paptamási dalkör és a Nőszövetség énekkara énekelt Sillye Kálmán kántor preciz vezetése alatt. Délben közebéd volt, melyen az ünnepségen megjelent Bartos Adorján tanácsbíró, a hatóságok képviselői, Bödi Mihály nyüvedi lelkész és mások mondtak pohárköszöntőket, hangsúlyozván az örömeiket afelett, hogy a cudiu (kügyi) baptisták az imaház el-

adásával és a református egyházba való visszatérésükkel megteremtették a község egységét. A szép egyházi életet élő cudiui kügyi református egyházközség vezetői: Bödi Mihály lelkész, Kovács József tanító, V. Nagy G. gondnok és Széles V. presbiter.

Szombati-Szabó István emlékének megörökítése.

A bánági magyarság nagyon tiszteletreméltó módon örökölte meg Szombati-Szabó István emlékét, midőn megfestette arcképét. A magyar házban elhelyezett arcképet megható gyászünnepegy keretében leplezték le Lugojon. Tabéri G. tartott nagyhatású emlékbeszédet ismertette életét és méltatva költészetét.

Felhívás. Dónáth László berettyószéplaki lelkész felhívását, mely szerint legújabb novellái közül, mintegy 180—200 oldalra terjedő kötetet kíván kiadni a több oldalról hozzá fordulók kérelmére és kivánságára, igen olcsó 60 lejes árban, ezenel készséggel közöljük. A szerző azonban ugy tudja biztosítani ezen

munkájának megjelenését, ha ez év december 1-ig legalább 300 biztos megrendelő jelentkezik és erről öt levelezőlapon vagy más módon értesítik. Ha 300-nál több igénylő jelentkezik és a 60 leis előfizetési díjat 5 leu portóval együtt a fenti időig rendelkezésére is bocsátják, ugy a munka kibővül egy műkedvelőknek igen alkalmas egyfelvonásos vigjátékkal is. Ebben az esetben a könyv karácsonyra már mindenkinek címére megküldetik. Amennyiben a 300 jelentkező nem gyűlne össze, amit még csak elképzelni sem merünk, ismerve Dónáth László eddigi közkedveltségnek örvendő novelláit, elbeszéléseit és általában irodalmi tevékenységét, ugy legnagyobb sajnálatára novellás kötetét a biztos ráfizetést tekintve, nem jelentethetné meg. Éppen ezért reméljük, hogy minden oldalról a legnagyobb örömmel fogadják Dónáth L. újabb vállalkozását és megrendeléseiket tömegesen juttatják el a berettyószéplaki lelk. sz. hivatalba.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

5387—1934. III. KÖRRENDELET. *Valamennyi nagytiszteletű Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* Az egyházi vagyonok és jövedelmek bevallására vonatkozó törvény végrehajtási utasításának 4. pontja értelmében becsatolandó legutóbbi év költségvetés másolatának kiállítása céljából egyidejűleg minden egyes anya-, leány- és fiókegyház részére és címére posta útján megküldetem 2 példányu nyomtatványt azzal, hogy azokból az egyik példány a beszolgáltatandó nyilatkozatokhoz csatoltassék, míg a második példány visszartartva megörzendő, mindkettőn keresztülvezetve ugy az egyh. községi mint az esperesi jóváhagyást. A nt. esperes urak részére pót-példányokat küldöttem arra az esetre, ha elkallódás vagy bármily más körülmény folytán még pótlólagos igénylés merülne fel, hogy az idő rövidségére való tekintettel, az egyes egyházak azokhoz rövidebb uton hozzájuthassanak. Oradea—Nagyvárad, 1934. nov. 1. Atyafiságos szeretettel: Sulyok sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak
 Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
 sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

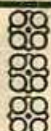
Kálvin-könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A belmissziói egyesületek magasabb alakulatainak hivatása.

— Felolvasás a Rézsaljai lelkeszi kör értekezletén
Marghitán 1934 október 19-én.

Ifjusági, nő és férfi belmissziói egyesületeink úgy vannak megszervezve, hogy az alapegyesületek egyházmegyei és kerületi magasabb összefogó alakulatokkal kapcsolhatók össze, hogy minél teljesebb egységet alkossanak s a lehető legintenzívebb munkát fejthessék ki.

Jelen alkalommal ezeknek a magasabb alakulatoknak hivatásáról kell szólnunk a gyakorlati élet szemszögéből tekintve tárgyunkat.

*

Az alapszabályokat megállapító ker. közgyűlésnek nem lehetett más intenciója, mint az, hogy a különböző egyesületekben folyó munkát minél jobban biztosítsa. Hiszen olyan nehéz munkák ezek a belmissziói munkák. A gyakorlat embere tudja ezt igazán. A legközelebbi lelkeszi kurzuson hallottuk azt a megállapítást, hogy az igehirdetés emberi viszonylatban voltaképpen vakmerőség. Ez a Barth teológiájának megállapítása. Mert — így szól az indokolás — az igehirdetőnek egyelőre teljesen elzárt világnak, Isten világának üzenetét kell tolmácsolnia. Ezt a világot pedig egy áttörhetetlen ürválasztja el az embervilágtól, úgy hogy csak a felülről jövő isteni kijelentés törheti ezt át s jelentheti meg dolgait az igehirdetőnek. Tehát egy emberileg megismerhetetlen világot kell helyesen és jól megismertetni. Ez a vakmerőség.

Meggyőződésem szerint azonban egyetlen belmissziói munka sem más, mint igehirdetés, az Ige realizálása, életbe való átültetése. Nem csuda, ha a belmissziói munkás is érzi a feladat nagy, emberi erőt meghaladó súlyát és komolyságát: az igehirdetés vakmerősé-

gét. Itt kell igazán művésznek lenni az igehirdetőnek, hogy a lelkek sokhangu billentyűzetén előcsalja egy magasabb világ földet átsugárzó dicshimnuszát: a keresztyén életet és társadalmat. Mennyi sikertelen próbálkozás, kudarc, ujrakezdés, mennyi csüggedés és lemondás, mennyi várakozás és kitartó imádság kíséri a belmissziói munkás utját, hirdetve a munka sulyosságát!

Ilyen körülmények között mi sem természetesebb, hogy gyámolt, támaszt, erősítést keres a belmisszió munkása.

És hol találhatná meg az ember ezt a támaszt másutt, mint egymásban, mint egy közösségben, melyre nézve Isten azt igéri, hogy ott lesz közöttük (Máté 18, 20.)

A belmissziói egyesületek magasabb alakulatainak szerény véleményem szerint az a hivatása, hogy ezt a magasabb irányító, támogató, vigasztaló, reménykeltő, biztató, sőt felemelő lelki közösséget nyujtsa a különböző helyen és sokféle akadályokkal küzködő alapegyesületeknek.

Egy ilyen lelki közösség egyaránt fogja szolgálni a munka egységesítését, mert egy közszellemet igyekszik kialakítani, másfelől szolgálja a munka intenzivítését is, mert hangulatot kelt és buzdítólag hat.

*

Az a kérdés most már, milyen módon és milyen eszközökkel tudja megvalósítani ezt a szép hivatást a magasabb alakulat?

Itt elsősorban is egy nagyon kézenfekvő kísértésről kell beszélnünk.

A belmissziói egyesületek szervezete ugyanis nagyon hasonlít az egyház mai szervezetéhez a maga tagozati beosztásában (község, megye, kerület).

Ennek az analogiának kapcsán szinte természetes, hogy az ember itt is egy hatósági lépcsőzetet állítson fel és ilyenforma munkaprogramot akarjon; a felsőbb tagozat jelentéseket kér az alsóbb tagozattól, melyre aztán megadja a maga utasításait, továbbra nézve pedig ellenőrzi, hogy miképpen hajtatott végre az utasítás.

Erre azonban azt mondhatjuk, hogy ez csak egy kísértés, amelybe beleeshetik az ember, de sem jogalapja nincs az alapszabályokban, sem pedig főképen eredményre nem vezethet. A belmissziói egyesületek magasabb alakulatai ugyanis nem hatóságok, hanem testvéri szeretetközösségek. hol sohasem parancsról, hanem testvéri segítségnyújtásról vagy szeretetteljes tanácsról lehet szó.

Semmisem öli meg ugyanis a szeretetmunkát biztosabban, mint az illetéktelen vagy tapintatlan parancsolgatás. Vegyünk itt fel egy példát, mondjuk a nőszövetséget. És ne is tekintsük magasabb hiva-

tásnak, csak mint egy világi jótékonyági egyesületet és hasonlitsuk össze véle.

Annak a világi egyesületnek is meg van az a kiváltsága és jutalma, hogy önérzettel érezheti, hogy amit tett, azt a saját szabad lelki indíttatásából és örömmel tette. Éppen úgy a magasabb hivatásu egyházi nőszövetségből vagy a többi egyesületektől sem várhatjuk, hogy őket lelkesitse vagy buzdítsa az a szolgálai tudat, hogy ők csak a felsőbb alakulat parancsának tesznek eleget.

És vegyük azt az eshetőséget is, hogy az a felsőbb alakulati utasítás nem árul el esetleg szakavatottságot sem. Hiszen például az egyházmegyei nőszövetség elnöknőjétől nem lehet sok esetben elvárni azt, hogy szakképzett utasítást tudjon adni a gyakorló lelkipásztoroknak, akik pedig voltaképen vezetik az egyes nőszövetségi tagozatokat.

Épen magának a munkának jól felfogott érdekéből és féltő szeretettel kell hangsúlyoznunk, hogy belmissziói egyesületeink a ker. szeretet munkái és mindnyájan vigyázzunk arra, hogy ez a jelleg továbbra is megmaradjon.

A belmissziói egyesületek magasabb alakulatainak legfontosabb munka eszköze a képviselői alapon összeülő közgyűlés.

Ezt kell tehát legfőképen felhasználni eszköz gyanánt hivatása betöltésében. Ez nézetem szerint úgy történhetik meg, ha a közgyűlés konferencia jellegű lesz, ahol elbeszéljük a jelenlevők munkamódszereiket, az elért eredményeket, a nehézségeket és akadályokat, melyekkel küzdeniök kell, vagyis nem például egy kérdőívre bekért feleleteket olvasnak fel ott, hanem helyzetképeket és tapasztalatokat mondanak el a jelenlevők az előbeszéd közvetlenségével. Egyszóval beható, eszméltető, tanulságos és így irányító, utmutató eszmecserét jelent a közgyűlés, ahonnan eszmékkal, gondolatokkal, tervekkel és tanulságokkal meggazdagodva térnek haza a jelenlevők.

Ezeket a hatásokat aztán még erősíthetik azok a kiválóbb előadások és ünnepek, melyekkel a közgyűlési alkalom összekapcsolható.

Igy a különálló terepeken és különböző nehézségekkel küzdő belmissziói egyesületek a magasabb alakulatokban egy természetes magasabb egységgé olvadnak össze és ebben a magasabb egységben — meg vagyok győződve — Isten kiváltképpen való áldásokat és erősítést akar nyújtani a belmisszió hű munkásainak.

Imádkozzunk érte, hogy úgy lehessen!

Debreczeni László,
lelkész.

Az Országos Református Szeretetszövetség közgyűlése.

A Református Ünnepi Hét egyik legkiemelkedőbb eseménye volt a Szeretetszövetség közgyűlése, amely 5-én délelőtt 12 órakor folyt le Dr Balogh Jenő ny. igazságügyminiszter elnöklése mellett a kelenföldi református templomban.

Kiss Ferenc egyetemi tanár, ügyvezető igazgató jelentéséből impozáns méretekben bontakozott ki az a nagyvonalu munka, amelylyel az Országos Református Szeretetszövetség feküdt neki a nyomor intézményes leküzdésére. A Szeretetszövetség tagjainak a száma meghaladja az 50,000-et. Intézményei egymásután születnek. Ma már 11 intézménye, 8 árvaháza, 2 rokkant és aggmenháza és egy szülő-szobája van az ország különböző részén. Két megnyitandó új intézménynek — siklói és kiskunhalasi árvaházának — előkészületei és berendezési munkálatai annyira előre haladtak, hogy még az ősz folyamán mindkettő megnyílik. Ezenkívül özvegy édesanyáknál 89 gyermeket segélyezett rendszeresen az elmúlt esztendőben a Szeretetszövetség.

Az ország közvéleménye nagy megértéssel fogadta ezt a csendben történő munkát. Az újabb adományok legékesebben bizonyítják ezt. Szeretetházi célokra ingatlant kapott öröklés vagy adományozás folytán a Szeretetszövetség Hajduböszörményben, Tizzaszöllösön, Hajduszoboszlón, Ujlőrincfalván és Debrecenben. Rövid időn belül a Szeretetszövetség új intézményeket nyit meg a jelzett helyeken.

Végül ügyvezető-igazgató bejelentette, hogy a Szeretetszövetség novemberben a Zeneművészeti Főiskola nagytermében hangversenyt rendez a fenti cél szolgálatára, amelyre a főváros nemeszívű társadalmának figyelmét ezuton is felhívja, megértő támogatásukat kérve.

A Szeretetszövetség működő és berendezés alatt levő intézményeinek tipizált modelljei ki voltak állítva a református kiállításon.

A közgyűlés Ravasz püspök imádságával ért véget.

Magyar misszionáriusnő szabadságon. Molnár Mária misszionáriusnő aki 7 éve dolgozik az Admirális szigetekhez tartozó Mánusz szigeten, a tavasszal hosszabb szabadságra érkezik haza, részben, hogy kipihenje a 7 év fáradalmait, részben, hogy felkeresse a református gyülekezeteket s előadásban ismertesse a mánusz-szigeti missziói munkáját. Utiköltségét a Magyar Ref. Külmissziói Szövetség gyűjtés útján óhajtja fedezni, ezért u. n., »Kilométer-jegyeket« bocsátott ki. Aki 1 b. Kilométer jegyet megvesz, 10 fillérért, az egy kilométerrel közelebb hozza Molnár Máriát hazájához.

Egy német lelkész levele hiveihez.

Mindenki ismeri a német protestáns testvérek súlyos helyzetét s nemzeti szocializmus túlfűtött nacionalizmusa valami ős áriaizü elemeket kevert a tiszta keresztyén gondolatokba s ráerőszakolta azt a német protestantizmusra. Anynyira lelkiismeretellenes dologként fogták ezt fel nagyon sokan a német lelkészek közül, hogy Barth Károly, a német protestánsok világhírű vezető theológusa, ilyen markáns módon fejezte azt ki: „Jobb, hogyha a keresztyénség vissza megyen a katakombákba, mint erőszakos tanoknak behódoljon.“

Nem is hódoltak be nagyon sokan. Ezeket kidobták állásaikból; még csak közel sem szabad menni régi gyülekezeteikhez. Egy ilyen elüzlött, disszidens lelkész levele jelent meg a müncheni protestáns egyház „Gemeindeblatt“-jának legutóbbi számában, amint azt a „The Christian World“ f. évi október 4-iki száma jelenti.

A levél régi hiveihez szól s így hangzik:

»Nagyon sajnálom, hogy nem kereshettek fel benneteket legutóbb. Okát jól tudjátok. Nem lehetett. Pedig havonta legalább egyszer nagyon szeretnék veletek lenni. Megbiztam D... kisasszonyt, olvassa fel nektek a filippibeliekhez írt levelet. Észrevehettétek abból, milyen világosan beszél ott Isten az apostol által jelenlegi állapotainkról. Három dolgot jegyeztek meg.

1. Jól tudjátok, *akkor írta Pál ezt a levelet, mikor fogoly volt Rómában.* Közvetlenül tárgyalása előtt. Élet-halál kérdés volt ez neki. Szorongatott lelkiállapotban volt. Nem tudta, mi sors vár rá... mi Istennek terve felőle? Ámde mégis az volt a gyönyörűségesebb dolog, hogy *Isten* az, akinek terve volt vele. Kétségbeesésre nincsen semmi oka.

Említettem már én nektek régebben egy angol háborus regényt, amelyben egy angol tiszt ezt írja haza: »Isten van mögöttem. Bölcs célja van velem. Most már tudom, miért nem haltam meg, miért nem sebesültem meg s nem lettem fogollyá. Sokszor eszembe jut ez nekem mai helyzetünkben. Isten van velünk. Célja van velünk. Azért bocsátott ilyen nagy veszedelmet anyaszentegyházára, ezért

veszi el a néptől lelkipásztorát s népét a lelkipásztortól. Sohasem tudhatjuk, mit tervez Isten a számunkra . . . nem lehetünk jelen az Ő tanácsában. Elég annyit tudnunk, elhozza országát; erre a célra élő emberekre, élő gyülekezetekre van szüksége. Ezt a jelenlegi veszedelmet is azért hozta reánk, — úgy gondolom — hogy meghaljunk a külső embernek, a büszkeségnek, a gőgnek, a magunk tulbecsülésének és feltámadjunk Krisztussal új emberek gyanánt, mint Isten gyermekei, kiknek helyet készít az Ő asztalánál. Ne mormolódjunk hát, vegyük eszünkbe a figyelmeztetést, ami szüntelen felhangzik az említett levélben: »Örvendezzetek!« »Mert nektek ingyen adatott a Krisztusért, nemcsak hogy hidjetez benne, hanem hogy szenvedjetez is ő érette.

2. A második dolog az, hogy *tartsatok össze*. Összehozott bennünket a szenvedés. Közelebb kerültünk egymáshoz. Amikor együtt ültök P. . . . testvérünk nappali szobájában istentiszteleten és olvasatok ott egy szívvel-lélekkel a szentírást, sokkalta közelebb vonzódtok egymáshoz, mint a templomban. Legyen abban azért benne a szívetek is. Így érezitek meg legeslegelőször életetekben, hogy testvérek vagytok, nem csupán véglegesen — mint idáig hittük — hanem valóságban. Testvérek között pedig a perpatvar igen elszomorító. Megesik időnként, hogy nem értünk egyet és éppen abban a pillanatban jó közbe valami, mikor legközelebb érezzük egymáshoz magunkat, ilyenkor az jusson eszünkbe, mennyit kell Jézusnak tölünk elviselnie napról-napra. Ez segít elviselni egymást. Mert hiszen ha nehezen birunk el valakit, minket éppen olyan nehezen mások. Azert legyünk türelmesek egymás iránt. Mert Krisztus leszállt a földre, engedelmes volt mindhalálig, mindig kész szolgálni, azért mi is segítsük és szolgáljuk szeretettel egymást. Sohasem szabad fel-fuvalkódnunk. Csúpan egy dologra lehetünk büszkék. Ez az, hogy úgy szeretett bennünket Krisztus, hogy meghalt érettünk. Ez a mi dicsőségünk. Sokkalta nagyobb ez annál, amiért olyan drágán fizettünk meg naponta a világban. A mi jelvényünk a Krisztus keresztje. Ezt hordozzuk szívükben nagy gyönyörűséggel.

3. Végezetre ne feledjük, *nincs itt maradandó városunk*. Legtöbbönket egyszer már kiűztek otthonainkból. Most ujra az történt velünk. Mennünk kellett . . . Eszünkbe juttatja ez azt, hogy a mi igazi városunk: az Isten országa. Ezt várjuk; ezt sóvárogjuk. Erő, bizonyosság, öröm tölti el a szívünket, mert ez az ország örökké tartó királyság.

Olvassátok el ujra a filippibeliekhez írott levelet. Olvasás közben gondoljatok rá. Nem a filippibeliekhez szól az, hanem ti hozzátok, aki most P. . . . testvérünk házában ájtatoskodtok. A 4. rész nevei

helyébe tegyétek be saját neveiteket; még jobban megértitek, milyen tisztán rátok vonatkozik az.

Feleségem köszönt mindnyájatokat. A templom szentédényei nálam vannak. Hogyha rájuk nézek, ti juttok eszembe.

Mindnyájatokat üdvözöllek. Neveket nem irtam ki, nehogy kihagyjak véletlenségből valakit.

Mi vagyunk a német evangélikus egyház. Legyetek hivek az Ur Jézus Krisztushoz. Ő a hű pásztor.

Hűséges szeretettel és könyörgéssel

X X X X-«

Ez a levél fejezi ki hiven a német protestantizmus mai lelkületét.

Bokor Sándor.

| AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR |

Kisjolsvai Szabó Zoltán ny. tábornok, a salontai (szalontai) egyházmegye gondnoka f. hó 3-án 76 éves korában Aradon hosszas gyöngéledés és rövid ideig tartó súlyos szenvedés után elhunyt. Kebelén Odorheiu (Udvarhely) megyében született és mint katona család sarja, katonai pályára lépett, hol kiváló tehetségével és katonai erényekben gazdag jellemével gyönyörű kariert ért el. A háboru kitörése előtt már nyugalomban volt, de nyomban reaktiváltatta magát és az egész háborut, mint dandárparancsnok harcolta végig. Tulajdonosa volt az összes katonai kitüntetéseknek. A fegyverszünet után az 1919-ben megalakult aradi kormány hadügyminiszttere lett.

Hitben erős, szolgálatára mindig kész igazi tipikus kálvinista volt. Mikor a hatalmas szál férfi alázatos lélekkel urvacsorázni az Ur asztala előtt megállott — mint valaki beszélte róla — csodálatosan felemelő látvány volt. Mindig tevékeny részt vett az egyházi életben. Az aradi egyházközség főgondnokául, majd a salontai egyházmegye — gróf Tisza István után — gondnokául választotta. Tisztségét 1922, május 17-én az egyházmegye 100 éves jubileumi gyűlésén foglalta el s így több, mint 12 évig viselte nagy szeretettel, fáradhatatlan munkálkodással és a lelkeszi kar iránt mindig őszinte elismeréssel.

Temetése 5-én délután — a főgondnokokat az egyházi közigazgatásba beállító bodrogkereszturi konvent épen kétszázadik évfordulóján — volt a város, az egész környék és az egyházmegye óriási részvéte mellett. Az egyházkerületet — távollevő püspökünk helyett — Csernák Béla főjegyző képviselte. Koporsója felett Kovács Zoltán aradi vallástanió lelkesz imádkozott és hirdette az ígét, az egyház-

megye nevében pedig Arday Aladár esperes mondott bucsubeszédet. Holttestét Ghiorocra (Gyorokra) szállították, hol a templomban felravatalozták és 6-án Csécsy Imre ny. aradi lelkész, az elhunyt volt elnöktársa, által végzett szertartás után az ottani családi sirboltban helyezték nyugalomra.

Az Ur adja meg neki a mindaláig hivek jutalmát, szeretteinek pedig Szentlelke vigasztaló kegyelmét.

HIREK

Lelkészbeiktatás. Október 28-án iktatta be az Uileac—pusztaujlaki gyülekezet a Kádár Miklós eltávozásával megüresedett lelkészi állásra megválasztott új lelkipásztort: F a c s a r Gyula volt Alesd—élesdi segéd lelkész. Az új lelkészt és a vele érkezett Vaday Béla esperest, valamint dr Ujfalusi Sándor tanácsbíró Sás Kálmán beszolgáló telegd—telegdi lelkész és a presbitérium és hivek nagy serege a papilak előtt fogadták. Az ünnepélyes istentiszteleten amelyen résztvettek a szomszédos gyülekezetek tagjai is. Vaday Béla esperes mélyenszántó beiktató beszéde után az új lelkész: Facsar Gyula mondotta el beköszöntő beszédét, amelyben szeretetre és együttműködésre az egyház építésére hívta fel gyülekezte tagjait. A beiktató ünnepség az egyház tanács termében folytatódott, ahol az esperes átadta a lelkésznek az egyház vezetését. Délben 150 személyes közebed volt. Az ebédet a községbeli asszonyok áldozatkészsége, lelkesedése, magyar vendégszeretete teremtette elő. A közebeden több szép felköszöntő hangzott el, amelyek között dr Ujfalussy Sándor tanácsbíró a fiatal lelkipásztor édesanyját kö-

szöntötte. Délután 3 órakor templomi ünnepély volt amelyen az Igét Szabó Pál Oradea (nagyváradi réti s. lelkész hirdette. Ujfalussy Sándor tanácsbíró pedig »Mit adott a reformáció« címen tartott eszmékben és gondolatokban gazdag előadást. A délelőtti és a délutáni istentiszteleten a leányok kara énekelt Sándor Lajos tanító vezetése alatt. Isten áldása legyen az új lelkipásztoron és gyülekezetén.

Lelkészi köri értekezletek. A rézaljai lelkész kör okt. 19-én tartotta Marghitán tisztújító gyűlését, melyen elnökké Dónáth Lászlót, jegyzővé Barcsa Sándort, pénztárnokká Debreczeni Lászlót választották meg. A Baia-marei lelkészi kör okt. 28-án tartotta a gyülekezet részvételével belmissziói nappá szélesített értekezletét. A délelőtti istentiszteletet Oláh Sándor, a kör elnöke végezte. Utána presbitéri konferencia volt 8 anya és 4 leány egyházból 8 lelkész és 40 presbiter részvételével, melyen Pálffy István misztótfalui lelkész a lelkipásztor és személye, Gulya Géza apai lelkész a presbiter és személye címen tartottak előadást, Délben a helybeli nőszövetség készített izletes ebédet, melyért Juhász

Péter odorai—szatmár-udvari-i lelkész mondott köszönetet. A délutáni istentiszteletet Spáczay Árpád baia-spric—felsőbányai lelkész végezte, utána pedig Várady Józsefné szamoskrassói lelkészné művészi szóló éneket Várady J. két költeményt adott elő. Istentisztelet után ment végbe a lelkészértekezlet, melyet Szabó Endre színérváraljai lelkész vezetett be a lelkésztestvér.ségről tartott előadásával. Az utána következett vitának egyik legfontosabb eredménye a minden gyülekezetben elhatározott árvanap volt, melyen befolyó perselypénzt a nyugdíjintézet támogatására fordítják.

Harangszentelés. A magyar református áldozatkésztség és egyházszeretet fölemelően szép és bensőséges ünnepe folyt le nov. 4-én Vaida—Biharvajda reform. egyházában, midőn az ősi templom tornyában elhelyezett harmadik harangot szentelték fel. Az új harangot egy áldozatkész buzgó házaspár: id. Kocsis Gábor és felesége ajándékozta az egyháznak, példát mutatva ezzel arra, hogy az egyházat csakis a hivek áldozatkésztségével lehet fenntartani. Az új harang 322 kgr. súlyu és 37,500 leibe került, de már második ajándéka Kocsis Gábornak, aki ezelőtt nyolc esztendővel már egy kétmázsás haranggal ajándékozta meg az egyházat. A harangszentelési ünnepség a hivek százainak jelenlétében délelőtt folyt le a templomelőtti térségen. Az ünneplő közönség között nemcsak Vaida és a környékbeli falvak lakóinak százai, hanem a megyei intelligencia számos tagja is részt vett. A virágokkal diszitett csinos

kivitelü harangot az érmelléki egyházmegye esperesének megbízásából költői szép imával Egey István avatta fel, majd a gyülekezetnek Sallay Lajos hirdette az Igét. Megható szavakkal mutatott rá a hivek áldozatkésztségének fontosságára, kiemelve azt a nagyszerü ajándékozást, mely immár a harmadik harangot is megteremtette a község református templomának. Délután nagyszabásu templomi ünnepély következett, melyen imádkozott és Igét hirdetett Egey István. A műsorban résztvett a tamaşeui (paptamási) református dalárda is, amely Sillye Kálmán kántortanító szakavatott vezénylete mellett több énekszámot adott elő. Ezenkívül több szép szavaltat és énekszám egészítette ki a gazdag és változatos műsort.

Bocskay szobor Álmosdon. Székelyhidi Béla álmosdi lelkész a bihari egyházmegye esperesének buzgólkodására szobrot emeltek Bocskay Istvánnak, ki az álmosdi csatában aratta első győzelmét és onnan indult dicsőséges hadjáratára. A szobor leleplezése okt. 14-én volt, Baltazar Dezső püspök részvételével, ki a délelőtti istentiszteletet végezte. Baja Mihály alkalmi költeményét adta elő. A délutáni templomi ünnepélyen Harsányi Pál békésbánati esperes mondotta az ünnepi beszénet.

Csereajánlat. 38 kat. hold szántó, 40 m³ tüzifa és 70 mázsa buza jövedelmet jelentő lelkészi állásomat megfelelő jövedelmü és jó helyen fekvő községben levő parochiával elcserélném. Választ a »Reformátusok Lapja« kiadóhivatalába kérek.

Kulturházzal bíró egyház-községeket az egyházkerületi könyvtár felkéri, hogy a kulturházak fényképét a könyvtár számára küldjék be, közölve egyben a felavatás időpontját is.

Aranymetszésű, vászonkötésű kedvezményes áru ZSOLTÁROK férfi- és nőszövetségi tagok számára. Egyházkerületünk Iratterjesztése a férfi és nőszövetségek munkájának szerény elismerésül rendelkezésükre bocsát aranymetszésű, vászonkötésű hangjegyes énekeskönyveket, mélyen leszállított árban. A megrendelés módozatai a következők: A megrendelés a ref. püspök hiv.-hoz intézendő (Oradea, str. Petru Maior 1.) A kedvezmény csak a karácsonyi időnyben, 1934. dec. 2-ik napjától vehető igénybe. A megrendelő-levélen a lelkész ur igazolásának kell lennie, hogy az igénylők tényleg férfi és nőszövetségi tagok. A L 150.— áru aranymetszésű zsolnárt 10 drb. vételnél á L 120.—, 5 drb. vételnél á L 125.—, kisebb rendelésnél á L 130.— számlázzuk. Ezekből az árakból további engedménynek helye nincs. A zsolnárok ára készpénzben, előre fizetendő. A korlátolt számra

való tekintettel a beérkező rendeléseket f. év dec. 2-től kezdődőleg a beérkezés sorrendjében látjuk el. A megrendelő kívánságára a címlap belső oldalán az egyh.-kerület bélyegzőjével igazoljuk, hogy kinek a számára engedélyezte az énekeskönyvet az Iratterjesztés. 3—3

Langes Bibelwerk 1860—78. Ótestamentum 19 kötet 15 kötésben, Újtestamentum 16 kötet 11 kötésben, vászonsarokkal. Jókai 110 kötete, jubileumi kiadás. Mikszáth 24 kötete, jubileumi kiadás. Lelkészi hivatalnál eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Félelmetes Tibet címen a napokban hagyja el a sajtót a Külmissziói Szövetség új, érdekes kiadványa. A könyv cikkei behatóan foglalkoznak a tibeti élettel, a múlt és jelenlegi tibeti missziói kísérletekkel és ismeretik úgy a magyar, mint a külföldi aktuális külmissziói mozgalmakat. A Félelmetes Tibet a Magyar Református Külmissziói Szemle III. száma gyanánt jelenik meg.

Társszerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

5573—1934-I. sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. lelkészi hivatalnak.* A galaci református egyházközség lelképásztora hívei szegénységének őszinte s eleven feltárása mellett rámutatott arra a nagy hivatásra, amely erre a gyülekezetre a magyarság és reformátusság megtartásában vár. Mindakettőnek messze keletre tolt bástyája akar lenni a galaci református templom

és iskola, mely Isten jóvoltából ma már fedél alatt áll ugyan, de ha a hittestvéri támogatás nem siet, így marad továbbra is — befejezetlenül, pedig a lelkészi család még ma is egy nyári szíben lakik. Mérhetetlen kár volna, ha Galac kikötő város eleven, nemzetközi forgalmának lüktető zajába egy szomorú napon nem zendülne bele a magyar református templom harangja.

Kérem a Lelkésztestvérségeket, buzdítsák gyülekezeteik tagjait, hogy ezért a harangszóért, jobban mondva az abban bizonyosságot tevő református magyarságért ne sajnálják a testvéri szeretet áldozatos filléreit. »Bis dat qui cito dat«, kétannyt ad, aki sietve ad. A begyűlt adományokat méltóztatassanak egyenesen elküldeni a lelkész címére: Dakó Lajos, református lelkész, Galați, Str. Codreanu 46. Oradea, 1934 november 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

5546—1934. II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Figyelmeztetendők mindazok a tanítók, akik az 1929. évi nyugdíjnovella alapján állami nyugdíjra igényt tartanak, a magyar nyugdíjintézet kötelekében teljesített szolgálatuk alapján, hogy ezen nyugdíjigényüket a szolgálati idő betöltése vagy a korhatár eléérése előtt csak abban az esetben érvényesíthetik, ha a megyei vegyes bizottság előzetesen munkaképtelenségüket megállapította. Miután ezek a vegyes bizottságok a megyei tanfelügyelők elnökei által működnek; azok összehívását a 38629—1933. miniszteri (Sármely megyében az 1388—1933. tanfelügyelőségi) számra való hivatkozással az illetékes tanfelügyelőségen kell kérni. Oradea, 1934. nov. 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

5565—1934-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkész urnak.* A kultuszminisztérium hozzám intézett 186,685/18,550—1934. sz. leiratát szó szerinti fordításban közlöm tudomásulvétel végett. »Püspök Ur! Van szerencsém értesíteni, miszerint a minisztertanács az 1934 október 31-én tartott ülésén jóváhagyta azon alulírott által előterjesztett határozatot, mely szerint helyesbítették az 1931. és 1932. évben a papság fizetésére kivételes módon és igazságtalanul alkalmazott áldozati adó. Amint ismeretes, ezen igazságtalanság helyesbítésére a vallásügyi minisztérium folyó évi költségvetésében 30,000,000 lei irányoztatott elő, amely az említett minisztertanácsi határozattal az összes felekezetek egyházi személyzetének a fizetés kiegészítésére osztatott fel, a mostan szóban lévő áldozati adó összegeinek a levonásával. Így az összes felekezetek papságának az új fizetése havi 350 és 2200 lei közötti összeggel fog szaporodni a tanulmányi fokozat, a korpótlék és lakhely szerint. Az ortodox egyház részére ezen új fizetés 1934 december 1-én veszi kezdetét, a többi egyházak részére pedig 1935 január 1-én. Ez azért történik, mert az ortodox egyház az 1931. évi áldozati adó alkalmazásakor — eltérőleg a többi egyházaktól — elfogadta, hogy a költségvetésben jelentékeny számú személyzetének a fizetése beszüntetessék. A fizetések kiegészítését magában foglaló kimutató közöltetni fog az egyházkerülettel, a helyesbített fizetéseknek kellő időben való utalványozása végett. Lepedatu Minister, Consilier, Aláírás.« Oradea, 1934 nov. 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

M st. Oniciului Parochial Reformát
 Nagyt, Református Lelkészi Hivatalnak
 Oradea—Nagyvárad
 Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
 sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs **HANGJEGYES**

ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Végh József.

Egyházi közéletünk szélesebb teréről egyelőre eltűnik egy derűs, jóságos arc, visszavonul az élről egy bölcs vezér és kevesebbeké lesz egy szeretetben gazdag szív. Végh József az érmelléki egyházmegye 22 éven át volt esperese lemondott diszes tisztségéről.

Ezek a sorok nem a bucsu szavai, mert — legyen érette hála a jóságos Istennek — ő még jó erőben és egészségben szolgálja az Urat és így hisszük, sokszor lesz vele találkozásunk, hanem a tisztességadásé, mellyel szeretetünket nyilvánítjuk annak — ki mindig csak szeretetet sugárzott felénk és elismerésünket fejezzük ki az iránt, ki mindig önzetlen áldott munkásságával ezt méltán kiérdemelte egyházunk minden alkotó tényezőjétől.

E sorokkal nem akarunk mást, mint — midőn tiszteletreméltó és szeretett alakja eltűnik a bástyáról, magunk és mindnyájunk tekintete elé állítani őt és Isten iránt való hálaadással végig gondolni szép pályafutásán, melynek magaslatáról most visszavonul.

Izig-vérig bihari ember. — Életpályája a biharmegyei Nagylétán kezdődött 1861 május 18-án. Tanulói pályáját Derecskén kezdette, de mivel az ottani gimnáziumot csakhamar bezárták, Debrecenben folytatta tovább. Az érettségi vizsga letétele után előbb a jogra iratkozott be, de az első alapvizsga után a teológiára ment át, melyet 1783-ban kiváló sikerrel elvégezve, a következő év jun. 1-én Álmosdon lett s.-lelkész. Csaknem 3 évet töltött ott, mikor egyhangulag Oradea—Nagyváradra választották meg vallástanárnak. Itt 1890-ig működött, mikor ismét egyhangulag Simion—Érsemlyénbe hívták meg. Az ifju, sokoldalú és már tapasztalatokkal bíró lelkipásztor csakhamar népszerű lett és kitűnt társai közül, aminek természetes következménye lett, hogy egymásután tisztelték meg a különféle tisztségekkel. Előbb aljegyző, számvevő, majd tanügyi biz. tag, előadó, aztán tanácsbíró, végül pedig 1912-ben egyhangulag esperessé választották. 1914-ben Valea lui Mihai—Érmihályfalvára

hívták meg egyhangulag, hol nagy hűséggel és fáradhatatlanul szolgálja az Urat. Bölcsessége egyházmegyéjén és kerületünkön túl is messze világít, mert tagja lett a két kerület főtörvényszékének és a romániai református egyház zsinatának is.

Esperessé választatása óta kétszer járt le a tizéves cyklus s ő mindakétszer egyhangulag lett újra esperes. Bár csapások, megpróbáltatások nehezettek reá és egyre súlyosabb volt lelkén a teher, bár a legutóbbi választás alkalmával már szeretett volna megválni, tőle, a lelkesen megnyilvánult közóhajnak engedve, viselte tovább. Viselte volna talán élete utolsó percéig, ha kötelessége teljesítése, miatt, mert törvényellenes cselekedetre nem volt hajlandó, életveszélyesen meg nem fenyegetik.

Ötven évet töltött eddig a lelkészi pályán. Minden állására és tisztségére egyhangulag választották meg: lehet-e ennél igazabb bizonyosága értékének és az iránta megnyilvánult, soha nem változó szeretetnek?

Ez a szeretet most csak abban változik meg, hogy még nagyobb, mélyebb és ragaszkodóbb lesz iránta és bizonytalanság fog nyilvánulni abban is, hogy egyházmegyéje, mely semmiképen nem akart beletörödni a tőle, mint fejtől megválásba, fog módot találni arra, hogy bölcsességét és tanácsát ne kelljen nélkülözni egyházkerületünknek, melynek működését, gyűléseit nélküle elképzelni szinte lehetetlen.

Ebben a reményben nem bucsuzunk tőle, hanem alázatos lélekkel kérjük a mindenható Istent, hogy áldja meg hosszú élettel, melyben még sokáig munkálkodhassék mindnyájunk szeretetétől övezve, egyházunk boldogítására.

D. I

Satumare—Szatmár ünnepe.

Ezt a címet joggal megérdemli ez év novemberének 18 ik napja, ez a *fényes fehérvasárnap*. *Fényes* volt, mert közel másfél-évszázad porátál, füstjétől és viharától leburnult, lefakult köntösét levetve, új mezbe öltözött fogadta ölébe az atyák hithű unokáit, az ünnepre odazarándokló helybeli és vidéki különböző egyházak, hatóságok képviselőit és híveit a satumare—szatmári öreg református templom. Bizony meg is telt zsufolásig.

Féher vasárnap volt, nemcsak azért, mert újabb — s reméljük több évszázados — életre megújult s szinte feltámadva ragyogott fehér ünnepi ruhájában a satumare—szatmári református atyafiak szeme-fénye: szépséges temploma, hanem azért is, mert minden szóból, amely elhangzott a templomavatást végző püspöknek a

szívéből, ajkáról éppen úgy, mint minden üdvözlő beszédből, szép, kedves fehér zászlók lengtek-bontakoztak ki és lobogtak körül az öreg templom falai körül egybegyült sokaságot: drága, fehér galambjai a békességnek.

Maga a templom minden külső és belső szépsége mellett is megőrizte puritán egyszerűségét. Evvel van összhangban nemes festése, mely méltó Zolnay Géza művészi lelkéhez, k azt tervezte. Szép, kellemes, gyöngéd — szinte imádságos — látvánnyal lepi meg, aki a szent falak közé belép.

Lehetetlen volna itt, e hivatalos lap hasábjain a templomszentelés ünnepeének aprólékos részletezése, de még lehetetlenebb volna, — ha ugyane eltüri e szó a fokozást — olyan epizódok elhallgatása, amelyek ténye és emlékezete nem fér egy gyülekezet és város keretei közé. Tulzengik, tulkiáltják az ünnepi lelkesedés szent mámorát és hozsannáit. »*Caesarem apello*« — mondják és valóban apellálnak az »ezerszemű Caesar«-hoz, ahoz a nagy és szent — nem közönséghez, hanem — közösséghez, mely a királyhágómelléki egyházkerület valamennyi egyháza, hivatalosa és református hive negyedmilliónyi sokaságát egybefoglalja s amelynek szeme, szive, gondolatja ott volt a szatmári ünnepeének.

A templom megáldását püspökünk: *Sulyok István* végezte, aki november 17-én az esti órákban érkezett meg a városba. Fogadására megjelent a pályaudvaron *Satumare*—*Szatmár* városa alpolgármestere: *Ursu János* és az ünneplő gyülekezet vezetősége, élén *Uray Jenő* egyház-főgondnokkal. Mindketten melegen üdvözölték.

Sulyok püspök válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy ebbe a városba jött, amelyet multjánál fogva is megillet a nemes elnevezés. Köszönétét fejezte ki a bensőséges fogadtatásért és kihangsúlyozta, hogy egyenlő szívvel és egyenlő érzéssel van e város minden lakossával szemben, mert végeredményében min nyájan egy hazának a gyermekei vagyunk.

A fogadtatás után *Sulyok* püspök dr *Böszörményi Emil* négyes fogatjára ült, amelyen a *Dacia* szállóban levő lakására hajtatott.

Este *Boros Jenő* lelkész látta vacsorán a püspököt, akinek a Református Iparos Dalegylet *Csecskedy Károly* karnagy vezetése alatt szerenádöt adott.

Már 8 óra után hatalmas tömegek vonultak fel a láncos templom környékére, hogy meghallgassák a szerenádöt. A dalegylet este 9 órakor vonult fel a lelkészi lakás elé lámpionokkal és szebbnél-szebb

dalokkal adtak kifejezést a hódolatnak. Az egyik szünetben Gyüre Lajos, a dalárda elnöke üdvözölte a püspököt.

Beszédében jogos büszkeséggel mutatott rá a satumarei hivek áldozatkészségére, hogy a templom renoválására összegyűjtött összegben nincsenek fejedelmi adományok, de nincsen egy fillér sem, amelyet kényszerrel kellett behajtani.

Sulyok István püspök meghatottan válaszolt az üdvözlésre.

Felszentelési szertartás a templomban. A hivek sokasága már félórával az istentisztelet előtt elhelyezkedett. Mire megkezdődött az istentisztelet, a gyönyörűen kifestett templomot a hivek zsufolásig megtöltötték.

Akik nem értek be a templomba, azok a ref. felsőbb leányiskola tornacsarnokába mentek, ahova a templomból megafonon akarták közvetíteni az ünnepi istentiszteletet. A megafon azonban nem működött.

Az ünnepi szertartás a hivek énekével kezdődött, utána Sulyok István ment fel az arannyal gazdagon diszitett szószékbe és a hívők áhitatos figyelme mellett gyönyörű imát mondott.

Ennek végeztével a szatmári és németi-i egyesített énekkarok Csecskedy Károly karnagy kiváló dirigálása mellett Delly Szabó G.—Mihályi A. »Viharban« című férfikari művét adta elő, melynek nehézségeivel a kórusok sikeresen megküzdöttek s annak szépségeit érvényre juttatták.

Utána Püspök urunk prédikált Jób könyve 1, 6—11. verseire építvén fel ünnepi beszédét. Klasszikus példát mutatott már a téma kiválasztásával is arra, hogy a templomszenteléskor általában szokásos bibliai textusokon kívül s azok mellett is bőségesen nyílik alkalom látszólag egészen heterogén textusok bekapcsolására is.

Nagy egyházzónoklati multjának felkészültségével és virtuozitásával ötletesen találta meg ezt a kapcsot beszédje témájának felállításában, melyet úgy formulázott, hogy nincs igaza sem a Sátánnak, sem a satanizmusnak, sem az atheista cinizmusnak, mikor az ember istenkereső és istenszerető gondolatainak, munkálkodásának, magasabb ideálok szolgálatára szentelt egész életének a rugóját, magyarázatát az emberi önzésben látja s abból magyarázza. Az öskeresztyén egyház martirjainak s a magyar kálvinista egyház halhatatlan emlékü gályarabjainak és vértanuinak példájára mutatva, ragyogóan cáfolta meg a sátáni filozófia hazug alapfeltételét s az a satmári gyülekezet régi hithűségének, dicsőséges multjának és a megújult templomra fordított sulyos anyagi áldozatainak elogiumával mutatta ki, hogy valahol Isten igéje prédikáltatik, mindig voltak és lesznek békeséggel tűrő Jóbok, kik vagyonuk, boldogságuk, éle-

tük vesztén és romjain is fölemelik szívüket s imádkozó kezüket Istenhez. A klasszikus beszédnek, mellyel püspök urunk mindvégig le tudtk kötni hallgatósága feszült figyelmét, méltó koronája volt bensőséges, biblikus zengésű imádsága.

Az ünnepi istentisztelet szépségéből — kapcsolási zavarok miatt — hiányzott a villany hajtóerőre berendezett remek Angster-féle orgona hangja. Helyét tisztán vokális ének töltötte be s ezek közt ki kell emelnünk a református gimnázium vegyeskarát is, mely Hoffmann Ferenc művészi vezetése mellett üde, friss hanganyagával, fegyelmezettségével, mindvégig tiszta intonálásával kedves élvezetet nyújtott.

Istentisztelet végeztével, — amelyen az erdélyi testvéregyházkerület részéről Vásárhelyi János püspökhelyettes főjegyző, az érmeleki egyházmegye képviselőjében Végh József esperes, a nagy-károlyi egyházmegye részéről pedig Gönczy Sándor esperes jelent meg és a környékbeli sőt távolabbi egyházközségek nagyszámúan egybesereglett lelkészei palástos, ünnepi felvonulásukkal az ünnepségnek egyik legfőbb és hivatalos diszét megadták, — fogadta püspök ur a tiszteletére megjelent hatóságok és küldöttségek üdvözlését.

Program szerint fél tizenkét órakor a város társadalmának minden képviselője gyülekezett a ref. liceum emeleti tanácskozó termében. Felvonult a városban levő államhivatalok képviselője dr Pogacias Ioan vezetésével, a város vezetőségét Ursu Ioan alpolgármester képviselte, a törvényszék részéről dr Erdős Ferenc főelnök jelent meg. Ott voltak a satumarei egyházak papi és világi képviselői, az egyházi női és férfi belmissziói alakulatai, nőegyletek stb. stb.

Sulyok István püspök féltizenkettő után vonult be a terembe, kíséretében voltak az összes megyei gyülekezetek református lelkészei. Harsány éljenzés fogadta a belépő ősz püspököt, akihez az első üdvözlést Boros Jenő lelkész intézte, megköszönte neki, hogy a mai ünnepélyes alkalommal megjelent az Isten házáat áldásban részesíteni Majd Oláh Sándor baia-marei lelkész, Böszörményi Emil főgondnokkal állott a püspök elé s a baiamerei egyház nevében köszöntötték. Megkapó kedvességgel mondott üdvözlést Debreczeni Istvánné a Lorántffy Egyesület nevében és egy gyönyörű fehér rózsacsokrot nyújtott át Sulyok István püspöknek.

A vármegyének általános szeretetében álló népszerű prefektusa gyönyörű beszéddel köszöntötte a püspököt. Először románul mondotta el az üdvözlést, majd magyar nyelven is.

— A megyében lévő összes hatóságok nevében üdvözlöm főtiszteletű és méltóságos Püspök urat, amidőn a hivesek áldozatkészségéből újraépült szép templomukat felszentelni eljött közénk. Mélyen

átérzem a zsoltáros király intelmét: »ha az Ur nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők«, mert hiszen szűkebb hazámban, kis falumban én is templomot építetek mostan, bár ez szerény templomocskának készül, de meg tudom érteni református testvéreinknek örömét, amelyet ez alkalommal éreznek. A közös öröm indítson bennünket arra, hogy adjunk kezet egymásnak, építsünk templomokat, amely a békét és a testvériséget van hivatva megteremteni közöttünk, mert ahol templomok vannak, ott a szeretett honol.

— Amidőn az államnak, megyének és a városnak a képviselőletében Méltóságod előtt állok, hogy kivegyük részünket az Önök igaz öröméből, kívánom, hogy az Uristen áldja meg azt, aki az Ő hajlékát ma felszentelte és áldja meg egyházuknak minden tagját, akik nemes áldozatkészségükkel lehetővé tették, hogy a templomot új köntösbe öltöztessék.

Utána Ferentiu Ágoston köszöntötte a püspököt előbb román, majd magyar nyelven, a belvárosi gör. kath. egyházközség nevében. Ulicsák lelkész a németi gör. kath. egyház nevében mondott üdvözlést, majd Rujdea lelkész a gör. keleti hitközség képviselőletében, vele volt az egyháztanács Tisca Emil vezetésével.

Ilosvay Lajos apátkanonok a szatmárrészi róm. kath. egyház nevében jelent meg az egyháztanács küldöttségével. Hatalmas beszédet intézett a püspökhöz, amelyben bűnnek mondotta a felekezetek között a békétlenséget és biztosította a testvéregyházat, hogy ilyen büntől mentesen, áldásthozó lélekkel jelentek meg előtte. Isten áldását kérte Sulyok István püspökre és a zsatmári református egyházra. A németi-részi róm. kath. egyház nevében P. Hegyi Péter, ferencrendi lelkész mondott köszöntő szavakat.

Ezután a következő üdvözlések hangzottak el: Grósz Dávid, az orth. zsidó hitközség, dr Schachter László, a statusquo izraelita hitközség, az Izraelita Nőegylet és Népkonyha, Sárközi Lajos a németi-i ref. gyülekezet, Bartha Kálmánné a németi templomi nőegylet, Matus Pál lelkész a lutheránus egyház, Peleskey Sándor a szatmárhegyi-i ref. gyülekezet, Ligeti Imre a ref. gimnázium, Tóth János a ref. férfiszövetség és Kaszinó dalárda, Bartha Juliska a Lorántffy leányegylet és a Bethlen Gábor Kör és Simon István a cserkészifjuság nevében.

Az üdvözlések elhangzása után Sulyok István püspök utalt arra, hogy ezelőtt egy héttel vett részt hasonló örömnepén, midőn a nagyváradi ortodox román püspöki székestemplom építésének 150-ik évfordulóján a ref. egyházat képviselte s meghatott szavakkal mondott köszönetet a meleg ovációért, melyben részesítették. Külön megköszönte a prefektusnak felbecsülhetetlen értékű megnyilatkozásait

és biztosította őt, hogy az általa hangoztatott emelkedett szellemű gondolkodás mellett, a mindnyájunk által óhajtott megértés és testvériség be is fog következni. Meleg szeretettel köszönte meg a különböző egyházak üdvözlő szavait és megtisztelő megjelenését s mindebben zálogát látja a kölcsönös megbecsülés és testvérszeretet áldott és mindennél kívánatosabb valóságának.

Végül elismeréssel emlékezett meg az ünneplő gyülekezet érdemes lelkészi karának, presbitériumának, illusztris vezető férfiainak kimagasló működéséről, a nőszövetség és az ifjuság krisztusi szellemű munkásságáról, melyek a szatmári ősi református egyház életének fenntartó erősségei.

Délben a Polgári társaskörben kétszáz teritékes ebéd volt, melyen az első felköszöntőt Püspök ur mondta a királyra. Böszörményi Emil, a nagybányai egyházmegye gondnoka pedig a püspököt üdvözölte. Felszólaltak a szatmári és németi-i gyülekezetek ékesszavu papjai is, Boros Jenő, Debreczeni István és Sarközy Lajos, valamint *Gönczy* Sándor nagykarolyi esperes. Hatalmas sikere volt *Vásárhelyi* János erdélykerületi főjegyző és püspökhelyettes felszólalásának, aki találóan jellemezte a királyhágómelléki református ember lelkületét s az itt élő népek megértésére emelte poharát. Legvégül *Oláh* Sándor egyházmegyei főjegyző, nagybányai lelkész Boros Jenőt s az ő személyén keresztül a vendéglátó gyülekezetet, mint házi gazdát üdvözölte.

Délután 5 órakor a zsufolásig tele templomban vallásos estély volt. Azon *Sarközy* Lajos szatmárnémeti-i lelkész imádkozott, *Papp* József m.-szigeti-i lelkész hirdette az igét s *Kürthy* Károly halmi-i lelkész olvasott fel költeményeiből. Valamennyi a nekik adott fényes talentummal, ihlettel, költői szárnyalással és a lélek mélységéből. Az estély zenei részében a református főgimnázium énekkara *Hoffman* Ferenc karnagy vezetése, *Sikos* Ica és *Csecskedy* Károly kántor orgonakísérete mellett, valamint a *Lorántffy* vegyes kórus szerepeltek minden elismerésre méltó sikerrel.

Az ünnepséget a színházban tartott magas színvonalu *kultúrest* zárta be. Ott volt azon a város magyar társadalmának színe-java, felekezeti különbség nélkül. Az egyesített énekkarok újból előadták *Delly-Szabó* Géza szépen fölépített tematikus és utolsó tételében kontrapunktikus »Viharban« című férfikari szerzeményét, amely ugy neki, mint az interpretáló énekeseknek meleg s megérdemelt sikert hozott. A Ref. Iparos Dalegylet pedig kifogástalanul előadott számmal fejezte be az estélyt.

E két énekkari szereplés közé eset a program többi száma. Zenekar: *Hoffman* Ferenc szimfonikus zenekarának klasszikus interpretálásában *Suppé*-nak egyik népszerű nyitánya, vegyeskar: a

»Parasztbecsület« hatalmasan zengő polifón husvéti kórusa, melynek szóló részeit Sikos Ica énekelte szépséges hangjával.

Meleg sikert jelentett Váradyné Lénárd Margit egyik operáriája és Lorencz-dala az ő bársonyos szopránján s ugyanilyet F. Hermann Ella hegedűművésznő nemes, finom, kiforrott művészi játéka. Nagy ovációval fogadta a lelkes közönség az ő hazatértét messze idegenből s a forró zajos tapsokban ez az öröm is szóhoz jutott.

A költészetet dr Pirkler Ernő szólaltatta meg a színpadon, »Él az öreg templom« című gyönyörű ünnepi költeményének elszavalásával, melynek szépségében egyformán része volt ugy a költemény gondolatainak, formai tökéletességének, mint az előadás kiválóságának.

Donáth László, berettyószéplaki lelkész egyik vidám, kedves novelláját olvasta fel, melynek hangulata, szerzőjének jóízű, humoros előadása, magyaros kedélye méltán megérdemelt tapsokat provokált.

»Last but not least« kell megemlitenünk, — azért, hogy evvel is jobban kiemeljük — *Vásárhelyi János* erdélyi püspökhelyettes szabadelőadását, melynek keretében egy német misszionáriusnak: Svaiczter Albertnek a munkásságát ismertette az emberszeretet szolgálatában. *Ez volt az est fénypontja.* Ezt bizonyította a tapsorkán, mely a hatalmas szónoki tehetséggel és felkészültséggel előadott szám után hosszasan és méltán felhangzott.

És amikor immár a szatmári szép ünnepség lezajlott s mikor elvonul az azon résztvevők szemei előtt annak színes, gyönyörű képe, önkéntelenül is eszünkbe kell jutnia annak a mélységes szánakozásnak, melynek Shakespere az emberi nemzetség csodálatos lángelméje adott kifejezést Othelloja szavaival: ... »és mégis milyen kár, ó Jágó, mi kár!«

Nem az kár, hogy elmúlt, beolvadt e jeles nap is a multak forgatagába. Nem. Az a kár, hogy e nappal együtt a testvéri közösség szent himnuszának meleg akkordjai, áldott hanghullámai is egyre halkulnak — majd, örök kár volna, ha végül elhallgatnának. Meleg testvéri kezek nyultak ki egymás felé s kár volna, — milyen nagy, szörnyű kár, — ha holnap, vagy azután valamelyik kéznek bágyadtan vissza kellene hullnia, mert nincs másik kéz sehol, amely megragadja!

Az ősi református templom az ott hajdan erős, egyedül uralkodó magyar kálvinizmus lelkével beszél a mai nemzedékhez.

Türelmesen, diadalmasan viseli köröskörülköoszlopainak a láncait, áldott szimbolum-képpen, hogy az egész város, vármegye minden lakója annál boldogabban viselhesse az Isten fiai drága szabadságának

koronáját. Lános a templom, hogy akik körülötte járnak, élnek, örülnek, szenvednek, az embertestvéri szeretet áldott lánczaival legyenek egymáshoz kapcsolva.

Ha ez a lánc fűzi egybe őket, szebb lesz annak a csengése minden muzsikaszónál. Akkor boldog dicsekedésre fordul, amit Ady egykor a szive nagy keserűségével egyik szép versében és már értelemben mondott: »Annyi láncosa nincs még e világnak, mint itt és annyi nagy éhség. Éhe e szónak . . .»

Igen, az Isten igéjének nagy, áldott és szent éhsége. Az örök igéé, mely megszenteli a világ életét s melyet nem lehet soha, semmivel megkötni, de maga annál erősebben odaláncolja az emberi sziveket az Örökkévaló, Magasságos Kőszálhoz.

Szyg.

Hangjegyes Énekeskönyvek árusítása részletre.

Tanszerraktárunk őszinte köszönttel és elismeréssel jelenti be, hogy a nt. lelkesízi kar teljes sikerre vitte elgondolását az iskolás gyermekeknek kedvezményes áru énekeskönyvvvel való ellátására nézve. Sajnos, anyagi erőnk nem engedte meg, hogy 500 darabnál több zsoldárt hozhassunk ezen a módon forgalomba. Így aztán az akciót a tervezettnél előbb be kellett fejeznünk, s nagyon sok igénylés kielégítetlen maradt. Ezen segítendő, bevezetjük a zsoldároknak részletre való árusítását. Több helyről hallottuk t. i., hogy azért kés-tek el a rendeléssel, mert a gyermekek részletenkint hozták be a zsoldárért járó pénzt.

A részletre való vásárlás a következőképen eszközölhető:

A gyermek megvesz egy postatakarékpénztári takarékosági lapot 5 leuért, amely »Foaie de economie« néven minden postahivatalnál kapható, de kapható az ek. tanszerraktárban is. Reá ragaszt kilenc darab 5 leus takarékosági bélyeget, (5 Lei Cassa Generală de Economie felirattal), ez is kapható minden postahivatalban, vagy az e.-kerületi tanszerraktárban. Ha két ilyen lap, két bélyeg hijjával megtelik, L 90 értéket képvisel, ennek ellenében tanszerraktárunk kiauja a hangjegyes énekes könyvet.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület
Iratterjesztése

Családi tűzhely mellett

címen megindított vallásos-, szórakoztató- és tanulságos füzetek számonként két leus árban mindenki vásárolja meg. Kettős szám ára 3 leu.
Kb. minden hónapban egy füzet jelenik meg.

HIREK

Lelkészmeghívás. A sánleani—szentleányfalvai gyülekezet a Nagy Dániel elhunytával megüresedett lelkészi állásra Szakáts Géza sáldobaghi, de munte—hegyközsáldobágyi lelkészt hívta meg.

Egyházkerületi könyvtárunk számára a következő művek érkeztek be, — több ízben megjelent felhívásunk alapján: Csernák Béla: Az erdélyi és királyhágómelléki ref. egyházkerületek együttműködése a történelem folyamán. U. az.: A speyeri protestáció. U. az.: A furtai ref. egyház története. Nits István: Hangszóró.

A tormaci (végvári) egyház presbiteriuma a gyülekezeti munkák számára egy 50 m² nagy termet bocsátott a lelkészi hivatal rendelkezésére. A gyülekezeti termet a Nőszövetség és Ifjúsági Egyesület közösen újrapadloltatta, befestette. Az új ablakok és a szükséges butorzat beszerzését önkéntes adományokból remélik eszközölni.

Hol volt a reformáció?

A reformáció korában történt. A római egyház képviselője egy vitatkozás alkalmával, amikor minden érvéből kifogyott, így szólt: »Hol volt a ti protestátizmusotok Luther és Kálvin előtt?«. A nép közül egy tisztes öreg ur

igyelelt vissza: »Hol volt a te arcod, mielőtt megmostad?«

Aranymetszésű, vászonkötésű kedvezményes áru ZSOLTÁROK férfi- és nőszövetségi tagok számára. Egyházkerületünk Iratterjesztése a férfi és nőszövetségek munkájának szerény elismerésül rendelkezésükre bocsát aranymetszésű, vászonkötésű hangjegyes énekeskönyveket, mélyen leszállított árban. A megrendelés módzatai a következők: A megrendelés a ref. püspök hiv.-hoz intézendő (Oradea, str. Petru Maior 1.) A kedvezmény csak a karácsonyi idényben, 1934. dec. 2. ik napjától vehető igénybe. A megrendelő-levélen a lelkész ur igazolásának keltenie, hogy az igénylők tényleg férfi és nőszövetségi tagok. A L 150.— áru aranymetszésű zsolttárt 10 drb. vételnél á L 120.—, 5 drb. vételnél á L 125.—, kisebb rendelésnél á L 130.— számlázzuk. Ezekből az árakból további engedménynek helye nincs. A zsolttárok ára készpénzben, előre fizetendő. A korlátolt számra való tekintettel a beérkező rendeléseket f. év dec. 2-től kezdődőleg a beérkezés sorrendjében látjuk el. A megrendelő kívánságára a címlap belső oldalán az egyh.-kerület bélyegzőjével igazoljuk, hogy kinek a számára engedélyezte az énekeskönyvet az Iratterjesztés. 3—2

**Társszerkesztők: Ar dai Aladár,
Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.**

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

5885—1934-I. KÖRRENDELET.

Nagytiszteletű, Tiszteletes Lelkész, Segédlelkész úr!

A kultuszminiszter úr ma érkezett 200.401—1934. sz. távirati körrendelete következtében az országfejlesztési kölcsön jegyzése tárgyában eddig kiadott utasításaim azok technikai részében, tehát az azok alapján püspöki hivatalom útján történt kölcsönjegyzések is hatályokat vesztek.

Az említett kultuszminiszteri rendelet alapján ugyanis *minden államsegélyes* lelkész (és segédlelkész) *terhére* a rendelkezés szerinti összeg erejéig a minisztérium útján a kölcsönt hivatalból jegyeztettem oly módon, hogy a jegyzett összeg az ezután kiutalandó kongruából fog levonadni több (4-től esetleg 12-ig terjedő) havi részletben. A kölcsönjegyzés elől tehát senki ki nem térhet.

Sziveskedjék tehát ezt tudomásul venni s egyuttal — amennyiben Lelkésztárs úr ezt megelőzőleg valahol ilyen kölcsönt már jegyzett volna, az arról szóló hivatalos igazolványt hozzám haladéktalanul küldje be, hogy az így jegyzett összeg a hivatalom útján történő jegyzésnél figyelembe vehető és levonható legyen.

Oradea, 1934 november 20.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

5715—1934. II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Az autorizációs kérvényekre vonatkozó 4861—1934. II. sz. körrendelettem számos félreértésre adott alkalmat s olyanok is folyamodtak autorizációért, akiknek már megvan a végleges miniszteri autorizációjuk. Felvilágosításul közlöm, hogy azok az autorizációk, amelyekben nincs világosan feltüntetve, hogy melyik iskolai évre adattak, vagy hogy csak egy évre szólnak, mindaddig érvényesek, míg az ill. tanító állását nem változtatja. Állásváltogatás esetén a régi autorizációnak az új helyre leendő elismeréséért kell folyamodni. Oradea, 1934. nov. 13. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

Értesítés. A minisztérium 185210—1934. sz. rendeletével aradi revizor-nak delegálta Igrışan Lázár urat. Nonu Mircea urat u. e. revizorátus irodafőnökévé nevezte ki. Iktatandó az aradmegyei iskoláknál 19852—934. Insp. szám alatt.

Az *oktatásügyi minisztérium* 176743—1954. sz. rendeletével elvileg jóváhagyta egy második Bihar-megyei tanfelügyelőség létesítését Beiuș székhellyel, a jelenleg fennálló mellé rendelve beiuși tanfelügyelőség névvel. Az új tanfelügyelőség hatáskörébe fognak tartozni a következő járások: Beiuș, Vașcău, Ceica, Tinca, Beliu.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

A Főtisztelätü és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA
ORADEA, Str. Rurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetüs **HANGJEGYES**
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként 100 lei áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tüzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	⊙⊙	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	⊙⊙	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	⊙⊙	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	⊙⊙	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A belmissziói egyesületek magasabb alakulatainak hivatásáról.

Debreczeni László e tárgyról tartott felolvasásával kapcsolatba kénytelen vagyok néhány megjegyzést tenni.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy teljesen egyetértek és mindnyájunknak egyet kell értenünk abban, hogy a magasabb alakulatok hivatása az irányítás, támogatás, biztatás, felemelés.

Nem tudok azonban felolvasásának azzal a részével egy véleményen lenni, mely nehézményezni látszik a felsőbb szervek jelen tagozati beosztását és azok működését, miszerint a felsőbb tagozat jelentést kér az alsóbbtól.

Egyházi hatóságaink egyesületeink szervezésénél kénytelenek voltak saját kereteikhez alkalmazkodni, de semmi sem állott tőlük távolabb, minthogy egyesületeinkből hatóságot szervezzenek. Nem lehet tehát célja egyik felsőbb alakulatnak sem, de nem áll jogában sem, hogy rendelkezék, parancsolgasson. Természetesen nem tévesztendő össze az egyházalkalmi szervekkel, melyeknek elvitathatatlan joguk van határozataikkal és ezek végrehajtóinak rendelkezéssel intézkedni.

Ha elvileg, jogilag néz m ezt a kérdést, akkor azt kell mondanom, hogy megállapításaim nem helytállóak és nyitott kaput döngget, vagy levegőt vagdos. Különösen kitűnik ez, ha az általa felvett példát vesszük szemügyre, mely szerint a világi egyesületeknek is meg van az a kivátsága, hogy a saját indításából cselekedhetik és a nőszövetségektől sem várhatjuk, hogy őket lelkesítse az a tudat, hogy ők csak a felsőbb alakulat parancsainak tesznek eleget. Hiszen az alsóbb alakulatoknak, pl. az egyh.-közs. nőszövetségeknél számtalan alkalmuk van az önálló munkálkodásra, igen sok speciális céljuk van, melyeknek megvalósításáért önállóan munkálkodhatnak, anélkül, hogy arra bármelyik felsőbb alakulat utasítást adna, abba beleszólna, vagy róla egyáltalán tudomást is venne. De viszont

vannak közös és egyetemes célok, melyekért dolgozni nem lehet lealázó, nem lehet szolgálai, sőt inkább fölemelő erőként kell hatni annak a tudatnak, hogy munkássága beleolvad egyetemes az egyház és Istenországáért folytatott nagy, közös munkásságba.

Épen így nem találok megalázást, vagy parancsolást, általában hatalmi túltengést abban sem, ha a felsőbb alakulat jelentéseket kér az alsóbbtól.

Az értekezés kifogásait tehát elvi szempontból és az alakulatokat megszervező egyházi hatóságok szempontjából nézve nem tarthatom helytállóknak. Más kérdés azonban, hogy ezek csak feltevések, elképzelések-é, vagy az életből vett konkrét esetek. Mert, ha ilyenekre építette érveit, akkor ezekre nézve egyet értek vele, de nem általánosíthatom azokat. Az esetleges ilyen eseteknek semmi jogalapjuk nincs, sőt a helyzettel egyenes visszaélések. Mert magam is lehetetlenségnek tartom azt, hogy egy egyh.-m. nőszövetségi elnöknő utasítást adjon a lelkipásztornak, melyre nemcsak képessége, de joga sincs. Ahol pedig pl. az egyh.-megyei elnöknőnek akár egyes, akár az összes nőszövetségek ügyében intézkednie kell, ezt mindig az egyh.-m.-i belmissziói előadóval, vagy az esperessel egyetértőleg tegye.

Mint hogy az értekezés tárgya azt sejteti, hogy ebben a tekintetben nézeteltérések vannak és az egyes alakulatok egymáshoz való viszonya tisztázásra szorul, amennyiben ezen a téren egyeseknek tapasztalatai vannak, kérem bocsássa azokat akár e lap hasábjain, akár magánúton rendelkezésre.

Debreczeni István.

Egyházmegyei nőszövetségi gyűlés.

A salonta—nagyszalontai egyházmegyei nőszövetség nov. 2-án tartotta ötödik évi rendes közgyűlését Salonta—Nagyszalontán az ottani nőszövetség otthonában. Tizenhat nőszövetségből 80-an jelentek meg az egyházmegye különböző gyülekezeteiből.

A közgyűlést áhitat előzte meg, melyet az XC. zsoltár eléneklése után Dérczy Imre sebiş—borossebesi lelkész tartott Ján. 19:25. alapján. Ennek végeztével Balogh Jánosné, mint elnökhelyettes sajnálattal jelentette, hogy Ajtay Béláné ügyvezető elnök betegsége miatt nem jelenhetett meg. Helyette felolvassa elküldött megnyitó beszédét, melyben megilletődve emlékezik meg Kassay Béla elhunyt esperesről és üdvözli Arday Aladár új esperest. Közli, hogy hosszabb betegsége miatt nem tudja úgy folytatni munkáját, mint azt az előző évben megkezdte. Ebből megtanulta és tanulja meg mindeki, hogy személyek és személyi kérdések, melyek annyi bajt okoznak, nem fontosak Isten ügye szempontjából. Félre kell tenni minden személyes lelkületet, mely annyi nemes kedvezményezést már csirájában megfojt. Mindig és mindenben ez legyen a jelszó: Soli Deo Gloria.

A megnyitó mély hatást tett a jelenlevőkre és a beteg elnököt táviratilag üdvözölték. Majd ugyancsak az elnökhelyettes olvasta fel az ügyvezető elnök beszámolóját, melyben előadja, hogy a múlt évben elhatározott 100 Lei évi tagsági díj megfizetése elől egy nőszövetség sem zárkozott el'elvben, de valóságban már nem mind fizette meg és csak hárman fizettek többet. Az előző évben programba vett egyes nőszövetségek meglátogatását nem valósíthatták meg és a szintén elhatározott körű nőszövetségi napok közül is csak egyet tartottak Belényesben, mely egész gyülekezeti nappá bővült. Majd felolvasta az egyházker. elnökű körlevelét s végül jelentette, hogy mely más egyházmegyei nőszövetségek konferenciáján vett részt.

Az elnöki jelentés tudomásul vétele után Ar dai Aladárné titkár terjesztette be a szövetség múlt évi működéséről szóló jelentését. Szép biblikus bevezetéssel kezdve, részletesen beszámolt a munka minden ágáról. Az egyházmegye 30 egyházközségéből 28-ban van nőszövetség, 2-ben feloszlott, jelentést 26 küldött. A tagsági díj 5 és 100 Lei között váltakozik. A résztvevő tagok száma általában a tagok számának kétharmada. Szegény-segélyző munkát 20 szövetség végzett. Külön bibliaórákat 11 helyen tartottak, a többiekben közös bibliaórákon vesznek részt. A vasárnapi iskolában 10 gyülekezetben működnek közre, iratterjesztés 9 helyen van. A tagok száma több egyházban nő, mint fogy. A távollevő leányokat 6 helyen tartják nyilván, de csak egy közölte az illetékes város nőszövetségével.

A jelentés elhangzása után, mivel a tisztikar megbízatása lejárt, új tisztikar választása következett, melyet a közgyűlés egyhangulag a következőképen ejtett meg: Örökös diszelnök özv. Kassay Béláné. Elnök Ar dai Aladárné. Ügyvezető elnök Ajtay Béláné. Alelnökök: Dohi Árpádné és Jakab Viktorné. Titkár Balogh Jánosné. Pénztáros dr Szathmáry Istvánné. Ellenőrök: Bugyi Jánosné és dr Elek Sándorné. Jegyzők: Nagy Zoltánné és Sikos Kornya Juliánna.

A választás után a tisztikar nevében Ar dai Aladárné elnökű köszönte meg a bizalmat és Ar dai Aladár esperes Isten áldását kérte a tisztikarra és egyesületre. A közgyűlés a hálaadás énekével ért véget.

»Krisztus és a világ népei közötti barátság«. Erről a kérdésről tüzött ki egy az Egyesült Államokban lakó F. G. Van Loan nevű nő pályázatot az európai ifjuság között. 179 pályázat érkezett be. A 900 svájci frank (36 ezer lei) pályadíjat egy athéni (görög) és egy kopenhágai (dán) ifju között osztották fel. Egy skót, francia, eszt és csehszlovák pedig 250—250 svájci frankot kapott jutalmul. Hasonló pályázatokat minden 2 évben tüznek ki.

A „gyakorlati keresztyénség Oecumenikus Tanácsának“ gyűlése

augusztus 24—30. között FANŐ-ben (Dániában) folyt le. A tárgyalások középpontjában az egyház, állam és nép kérdései állottak. Rumestam Upsalai egyetemi tanár, Boegner a francia egyházak szövetségének elnöke, Vycheslavtzeff orosz ortodox theol. tanár, Heckel berlini püspök és dr. Oldham londoni lelkész fejtegetései nem az egyház és állam formai jogviszonyáról szóltak, hanem inkább arról, hogy a keresztyén igehirdetés, keresztyén nevelési munka, az egyház keresztyén élete, szabadságának fundamentális jogát meg kell őrizni az idői állami politikai felfogásokkal szemben, amelyek sokszor nem keresztyén világnézetből származnak és az ember külső és belső életére igényt tartanak. »Az egyház és a népek világa« c. kérdés tárgyalását a különböző egyházak képviselőinek rövid referátuma vezette be. 1. Milyen alapon és milyen joggal felelős az egyház nemzetközi problémához szólani. És milyen jelentősége van az egyetemesség és nemzetköziség viszonya helyes megértésének az egyházaknak a konkrét nemzetközi problémákkal szembeni állásfoglalásban? 2. Melyek az eszközei és a határai az egyházak együttműködésének a nemzetközi probléma megoldásában?

Napirendre kerültek a német evangélikus egyházi események; a tárgyalást az Isten akaratának igaz felismeréséért való tusakodás vezette.

Ugyanitt bizták meg az előmunkálatokkal az intéző bizottságot 1937-iki világkonferencia ügyében, melynek főtémái egyház, állam és nép lesznek, mely hozzájárulna a keresztyénség és a jelenkor szekuláris gondolkozása közötti konfliktus megoldásához.

A francia református egyház tagjai az istentiszteleti rendtartás reformját sürgetik. Élénken foglalkoztatja nemcsak a lelkészeket, hanem az egyház többi tagjait is az, hogy hogyan lehet az Istennel való találkozásra legjobban felkészülni, hogy az istentiszteleten a bűnbocsátó Istennel való találkozásból a mindennapi élet is megújuljon.

A Heidelbergi Káté ukrainai nyelven. Ezt az 1563 Ursinus Zakariás és Oleviánus Gáspár által írt hitvallást, amelyet csaknem 20 nyelvre fordítottak le és amelyet a dordrechtli zsinat (Hollandia) 1618—19-ben minden ország református egyháza hitvallásává emelte, most Dresselhuis F. oldeboorni (Hollandia) lelkész ukrainai nyelven

kiadott. 370 év elmultával jelenik meg ez a hitvallás egy új nyelven, melyet 40 millió ukrainai beszél. Az ukrainaiak zsinata ezt a hitvallást fogadta el.

»Kálvin és a francia reformáció« emlékére 1935 március 15, április 25 között a párizsi nemzeti könyvtárban kiállítást rendeznek. E történeti és vallási kiállításra 50 százalékos vasuti kedvezményt adnak.

A kirándulások és az istentisztelet. Nagy veszedelme a svájci, németországi és franciaországi egyházközségek közül némelyiknek az, hogy gyári és irodai munkával foglalkozó tagjai szombat délután tömegesen sport kirándulásokra menvén, a vasárnapi istentiszteleten nem vesznek részt. Ezen úgy igyekeznek segíteni, hogy az u. n. állomási isentiszteleteket vezetik be, amelyen indulás előtt a sportolók részt vesznek, vagy az ilyenek számára csütörtök és péntek este tartanak istentiszteletet. Genfben november 1-től este fél 9-kor tartják ezeket az istentiszteleteket, melyek igen látogatottak.

Molnár Károly

„IGAZSÁG ÉS ÉLET.”

Dr Révész Imre egyetemi tanár, dr Soós Béla lelkipásztor, dr Vasady Béla egyetemi tanár, valamennyien a debreceni református hittudományi, illetőleg lelkipásztori munkálkodás kiváló képviselői és dr Szabó Zoltán a sárospataki theologiai akadémia illusztris tanára ez évi szeptember havában közreadott felhívásukban bejelentik, hogy 1935. januárjában »IGAZSÁG ÉS ÉLET« címmel új folyóiratot indítanak utnak, amely július és augusztus hónapok kivételével minden hónap elsején, évente tehát tizszer fog megjelenni.

Célja: *lelkipásztori és nevelői munka tartalmasabbá és sikeresebbé tétele* tudományos alapon, de mégis mindig a gyakorlati nézőpontok szem előtt tartásával. Terjedelme egyes számonként két nyomtatott iv (32 lap) egész évi terjedelme tehát 20 iv (320 lap.)

A hozzám juttatott »Tájékoztató«-ból a folyóirat tartalmára vonatkozólag közlöm, hogy annak állandó rovatai a következők lesznek: 1. Rövid meditáció. 2. Gyakorlati bibliamagyarázat (exegetikai rész), melynél a tudományos exegezis előfeltételezettnek vé'etik s annak gyakorlati jelentőségü vonatkozásai fognak elsősorban kiemelgetni. 3. Elvi vagy tudományos rész (az aktuális theologiai-tudományos, világnézeti, dogmatikai, apologetikai problémák), mely azonban semmiképen sem kívánja fölöslegessé tenni a nélkülözhetetlen és minden tekintetben elsőrendü »Theologia Szemle« c. folyóiratot, hanem azt tekinti feladatának, hogy »frissen és rendszeresen, tömő-

ren és mégsem elnagyoltan, tudományos alapvetéssel, de mégis a kifejezetten gyakorlati érdekek figyelembevételével sorakoztassa fel a legkülönbözőbb theologiai, elvi és világnézeti problémamegoldásokat. 4. A folyóirat további rovatában a lelkipásztori és nevelői munka (igehirdetés, vallásos nevelés, evangelizáció, bel- és külmiszió stb. kerülnek sorra. 5. Református gyülekezeti életünk sajátos vonásai a református népünk lelki arculatára vonatkozó megfigyelések és ezek feldolgozásai. 6. Egyháztörténeti közlemények, de csak azok, amelyeknek a lelkipásztori és nevelői munkában hasznát lehet venni. 7. Vasárnapi iskolai és gyermekistentiszteleti vezérfo-nal. 8. Időnkint (kellő számú előfizető mellett) egy-egy mintaprédi-káció-melléklet, külföldi vagy magyar klasszikus igehirdetők tollából. 9. Könyvismertetés a kül- és belföldi theologiai irodalom könyvpiacá-ról, de itt is mindig az alatt a szempont alatt: mi hasznát veheti a lelkipásztor a szóbanforgó könyv elolvasásának.

A folyóirat előfizetési díja lelkészek számára évi 5 pengő, tehát 150 leu, segédlelkészek számára pedig évi 4 pengő, tehát 120 leu lesz. Dr V a s a d y Béla felelős szerkesztőnek és a kiadóhivatal főnökének egyenes kérésére *püspöki hivatalom szívesen vállalkozik arra, hogy azoktól az előfizető lelkésztársaktól, akik erre kifejezett kérést és felhatalmazást küldenek, az »IGAZSÁG ÉS ÉLET« fentebb feltüntetett előfizetési díjait, államsegélyükből visszatartja és hivatalos uton elszámolja.*

Azért közlöm ily részletesen az előfizetési felhívás egyes pont-jait, hogy lehetőleg fölöslegessé tegyek ahoz a magam részéről minden megtoldást vagy bővebb kommentárt. Teljes tudatában vagyok ugyanis annak, hogy aki a folyóirat munkaprogramját elolvassa, azonnal ki — és meghallja abból — nem az üzleti vállalkozás és sokatigérgetés profit lehele:ü reklámját, hanem a maguk oszinte és tudományos szándékainak tisztaságában bizakodó és magasabb kö-telezettség szolgálatának tudatában önzetlenül dolgozó kiváló refor-mátus magyar tudósainknak hozzánk szóló testvéri szivhangját.

Ez pedig váltig azt mondja: *»tolle, lege l«*

Én is azt mondom, lelkemből ajánlom, igen melegen óhajtom: *fizessenek elő Lelkésztársaim a folyóíratra minél többen és mi-nél előbb.* És akik előfizetnek, — tekintet nélkül az előfizetés techni-kai részének a lebonyolítási módjára — *mindnyájan szíveskedjenek erről engem minél sürgősebben értesíteni,*

Oradea, 1934. november 21. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Özv. Juhász Józsefné szül. Bakó Mária özv. lelkészné, élete 89-ik, özvegysége 32-ik évében, hosszú szenvedés után Satmaron nov. 19-én elhunyt. Férje Géberjénben volt lelkész, kinek halála után Satmarra költözött leányához, Regéczy Sándor volt főgimnáziumi tanár feleségéhez, hol szeretettől övezve élte özvegységének hosszú hosszú idejét. Erős hitű, jóságos, melegszívű, nemesen egyszerű, tevékeny asszony, a régi papné típus igazi képviselője volt.

Kunszt Irén. A magyar prot. missziót mély gyászba borította az a szomorú hír, hogy Kunszt Irén misszionáriusnő november 9-én Suinigben meghalt. Előzően egy rabló csapat kezei közül szabadult meg, amely mindenétől megfosztotta, később tifuszban megbetegedett és magas kora és sok viszontagságtól elgyengült szervezete nem tudott a betegségnek ellenállani. Kunszt Irén budapesti tanítónő volt és 31 évvel ezelőtt ment ki Kínába, ahol a legrettenetesebb viszonyok között valóban hősies munkát végzett.

Boldogok a halottak, akik az Urban hálnak meg.

IRODALOM

»Az Ur az én pásztorem.« Egyházi beszédek. Irta: Boros Jenő Szatmár. 191 lap. E külsejében csinos, belsejében értékes kötet, mely 33 beszédet tartalmaz, ára 100 Lei. Ismertetésére visszatérünk.

A satumare—szatmári láncostemplom története. Irta: Kocsmár Boldizsár s. lelkész. Kiadja a református Férfiszövetség 56 oldalon. Ára 10 Lei. A nagyon érdekes és értékes munka a templomrenoválás idején a Férfiszövetség összejövetelein való felolvasásra készült és a hallgatóság egyhangú kívánságára határozta fel a szövetség választmánya, hogy kiadja és a lehető legolcsóbb áron árusítja. Belőle megismerjük az öreg templom változatos történetét, de egyúttal a szatmári egyház történetének nagy részét is. Mindezt a szerző nemcsak a megjelent forrásmunkák, hanem az egyházi jegyzőkönyvek és az írártár nagy munkát igénylő, fáradságos áttanulmányozása alapján írta meg. Művében nagy rendszerességgel, világosan és élvezetesen tárja fel az ősök küzdelmeit, soha meg nem lankadó buzgóságát és el nem fogyó áldozatkészségét. A kiállításban is szép művet címlapján a templom renoválás előtti és utáni képe díszíti. A könyv Debreczeni István, mint férfiszövetségi elnök előszavával jelent meg. A befolyó tisztajövedelem a templomrenoválás költségeinek fedezésére szolgál.

Előfizetési felhívás. Néhai Nagy Pál volt jójib—józsefházai lelkésztestvérünk »Lelkipásztori beszélgetések« című művét, melynek egyes darabjai a különféle egyházak lapokból ismeretesebbek, özvegye

kiadja. Ezekben a végtelenül közvetlen, kedves irásokban egészen eredeti uton járt korán elköltözött testvérünk. A gyakorlati életből kiindulva, a hit és a krisztusi élet legnagyobb magasságaira emelte fel az olvasót, úgy, hogy mindig megmaradt a beszélgetés közvetlen, egyszerű, természetes hangján. Régi vágya volt, hogy könyv alakban is kiadja, de különféle akadályok miatt nem sikerült neki. Özvegye most teljesíteni akarja, de ami azonban csak akkor sikerülhet, ha a lelkészi kar ügyét felkarolja és a könyvet megrendeli. Vele egyszersmind a testvéri szeretetet is gyakorolja, mert segítséget nyújt nagy nyomorúságban levő családjának. Azért hivei között is igyekezzék előfizetőket gyűjteni. A kötet előfizetési ára 50 Lei. Bolti ára 60 Lei lesz. Megrendelhető az amaci lelkészi hivatalnál.

A sighet—máramarosszigeti egyház adománya.

Nádlac—nagy-laki kicsiny egyházunk még mindig küzd az 1928. évben adósságra megvett imaház és lelkészlak szerzéséből fennálló adóssága rendezésével. Ez év szeptember 16-ra meghívta alulírott nagy-laki lelkészt a máramarosszigeti egyház presbitériuma igehirdetésre, amelynek kapcsán begyűlő perselypénzt ajánlotta föl a presbitérium a nagy-laki egyház segélyezésére, megengedvén azt is, hogy az e célra befolyó önkéntes adományok is e célra fordíttassanak. Nem részletezem az adományokat, nyilván vannak ezek azelőtt, akitől száll alá minden áldás és minden jó adomány! Nagy-laki kicsiny, szegény egyházunk 5240 Leit kapott az igehirdetés kapcsán a szigeti egyháztól, illetve annak hiveitől! Milyen jól megmunkált talaj ott a hivek szíve, lelke, ahol ily szép terményt hoz az evangéliumi igehirdetés magva!

Hiszen mennyi panasz, jajszó száll ma föl, hangzik szerte itt is, ott is a sujtoló szegénység, nincstelenség miatt és milyen áldott az a szegénység, amely megérti, átérzi egymás szenvedését, aggodalmát és siet annak gyógyítására, enyhítésére. Illesse hála és elismerés a kegyes adakozókat, de hála elismerés azoknak az áldott lelkű vezetőknek, akik az áldozatkészség forrását megnyitják időridőre egyházi és ezzel magyar kulturális életünk megőrzésére — áldott munkásságukkal. Hálás köszönet a Nőszövetség, a Református Leányszövetség és a Református Ifjúsági Egyesület vezetőségének és ezeken keresztül a minden szép, jó, nemes törekvések irányítójának Papp József lelkésztestvérünknek. Ad multos, annos!

Nádlac—Nagylák, 1934 november 23. *Hegyi Károly, ref. lelkész.*

Hangjegyes Énekeskönyvek árusítása részletre.

Tanszerraktárunk őszinte köszönettel és elismeréssel jelenti be, hogy a nt. lelkészi kar teljes sikerre vitte elgondolását az iskolás gyermekeknek kedvezményes áru énekeskönyvvel való ellátására nézve. Sajnos, anyagi erőnk nem engedte meg, hogy 500 darabnál több zsoltárt hozhassunk ezen a módon forgalomba. Így aztán az

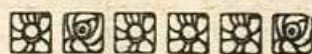
akciót a tervezettnél előbb be kellett fejeznünk, s nagyon sok igénylés kielégítetlen maradt. Ezen segitendő, bevezetjük a zsoltároknak részletre való árusítását. Több helyről hallottuk t. i., hogy azért kés-tek el a rendeléssel, mert a gyermekek részletenkint hozták be a zsoltárért járó pénzt.

A részletre való vásárlás a következőképen eszközölhető:

A gyermek megvesz egy postatakarékpénztári takarékosági lapot 5 leiért, amely »Foaia de economie« néven minden postahivatalnál kapható, de kapható az ek. tanszerraktárban is. Reá ragaszt kilenc darab 5 leus takarékosági bélyeget, (5 Lei Cassa Generală de Economie felirattal), ez is kapható minden postahivatalban, vagy az e.-kerületi tanszerraktárban. Ha két ilyen lap, két bélyeg hijjával megtelik, L 90 értéket képvisel, ennek ellenében tanzerraktárunk kiadja a hangjegyes énekes könyvet.

HIREK

Aranymetszésű, vászonkötésű kedvezményes áru ZSOLTÁROK férfi- és nőszövetségi tagok számára. Egyházkerületünk Iratterjesztése a férfi és nőszövetségek munkájának szerény elismeréséül rendelkezésükre bocsát aranymetszésű, vászonkötésű hangjegyes énekeskönyveket, mélyen leszállított árban. A megrendelés módzatai a következők: A megrendelés a ref. püspöki hiv.-hoz intézendő (Oradea, str. Petru Maior 1.) A kedvezmény csak a karácsonyi idényben, 1934. dec. 2-ik napjától vehető igénybe. A megrendelő-levélen a lelkész ur igazolásának kell lennie, hogy az

igénylők tényleg férfi és nőszövetségi tagok. A L 150.— áru aranymetszésű zsoltárt 10 drb. vételnél a L 120.—, 5 drb. vételnél a L 125.—, kisebb rendelésnél a L 130.— számlázzuk. Ezekből az árakból további engedménynek helye nincs. A zsoltárok ára készpénzben, előre fizetendő. A korlátolt számra való tekintettel a beérkező rendeléseket f. év dec. 2-től kezdődőleg a beérkezés sorrendjében látjuk el. A megrendelő kívánságára a cimlap belső oldalán az egyh.-kerület bélyegzőjével igazoljuk, hogy kinek a számára engedélyezte az énekeskönyvet az Iratterjesztés. 3—1

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6167—1934. I. sz. KÖRRENDELET. Közigazgatási. *Valamennyi kebelbeli lelkészi és iskolai hatóságnak.* A püspöki hivattal való levelezés természetesen egyre növekedő mérete s az ebből következő irattorlódás okából célszerűnek látom felhívni a fentemlített hatóságok szives figyelmét a következőkre:

1. Egy betérjesztésbe sohase foglaljanak be két, vagy még kevésbé több, egymástól teljesen különálló ügyet, mert ezeknek a

kezelése felettébb meg van nehezítve s legtöbbször csak úgy válik valamennyire is lehetségessé, hogy az ilyen leveleket annyi részre kell szétvagdalni, ahányféle ügyet tartalmaznak. Ennek a szempontnak a figyelembe nem vétele még mindig sok zavart okoz magának az ügynek kárára.

2. Felesleges a hivatalos borítékokon feltüntetni pld. hogy az illető ügy melyik ügyosztályhoz tartozik, mert minden hivatalos levelet egy kéz bont fel és egy iktatókönyvbe kell bejegyezni s maguknak az ügyeknek a szétosztását a püspöki hivatal illetékes osztálya a maga hatáskörében ugyis megcselekszi. Ellenben

3. *minden esetben fel kell jegyezni a borítékra, ha a küldött irat akár az egzházkerületi belmissziói titkár, akár pedig a »Református Jövő« szerkesztősége vagy kiadóhivatala ügyköréhez tartozik.* Ilyenkor pld. a következő megjegyzés alkalmazható a borítékon: »Belmissziói ügy« vagy »Ref. Jövő.« Ilyen jelzés mellett érdekelt és illetékes referens gyorsabban kézhez kapja a küldeményt, másrészt pedig a többi hivatalos levelek felbontásánál nem okoz még külön időfecsérelést az itt említett levelek vagy küldemények kiválogatása.

A címzéseken ugyan nem fordul meg érdemben semmiféle dolog, de ha már címek vannak és ameddig lesznek, a hivatali szokások tisztessége okából sem tehetjük túl magunkat az efféle dolog hagyományos, bevett stílusán.

Ebben a tekintetben *általában véve* semmiféle észrevételre nem szolgáltat okot és alkalmat a mi levelezéseink stílusa. Fel kell említenem mégis, — nem azért mintha ez is valami ildomossági szempontból ütköznék — hogy utóbbi időben néhány lelkeszi hivatal előszeretettel használja a levél szövegében a megszólításoknál ezt a szót: »*Cimed.*« Nyilván nincsenek tisztában az illetők avval, hogy ez a meglehetősen értelmetlen szólás-mondás azokból a nyomtatott s rendesen üzleti köriratokból ment át, már t. i. ahol átment, a hivatalos levelezésbe is, amelyekben a megszólítás helyét üresen s kipontozva hagyták, oda zárójelbe téve ezt a szót: (Cim.) . . . -ed« amely szó azt jelentette, hogy oda a levelek szétküldésénél azoknak a helyes és teljes megszólító címét kell majd beírni, akihez a nyomtatott körirat megküldetik. Mindenképen célszerűbb tehát a régi szokásnál maradni s a megszólítást is aszerint alkalmazni.

Oradea, 1934. november 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István püspök.

6173—1934-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nagytiszteletű Esperes és Lelkész urnak.* A legutóbbi egyházkerületi közgyűlés idevonatkozó határozata értelmében a f. évvel lejáró tűzbiztosítási szerződések megújításával felmerülő munkálatok, illetve az egyházközségek által a biztosító társasághoz hivatalom útján megküldött ajánlatok átvizsgálásakor azt a megállapítást kellett tennem, hogy az egyes egyházközségek részéről részben presbiteri határozat alapján, a következő 10 éves ciklusra biztosítandó egyházi vagyonok oly alacsony összegre értékeltetnek, hogy azt abban a formában el nem fogadtathatom. Az elemi károknak, így tűzvésznek is minden ingatlan, épület stb. ki van téve és egy valóságos értéken

jóval alul történt biztosítás alkalmával bekövetkezhető tüzkár esetén, az egyházközség csak oly minimális kártérítésben részesülhet, amelyből az előállott károk pótlása még csak megközelítőleg sem eszközölhető. Akkor, amikor az új szerződés megkötésével a multhoz képest sikerült az egyházkerületnek lényegesen olcsóbb fizetési feltételeket nyernie — ami által a multban biztosított összegek jövőben fizetendő díjai csökkenni fognak — a nt. lelkészi kar és különösen a presbitériumok nagy erkölcsi felelősségére való tekintettel, ezennel nyomatékosan felhívom a figyelmet arra, hogy az egyes egyházközségek lehetőleg a tényleges értéknek megfelelően tegyék meg tüzbiztosítás szempontjából a társaságnak ajánlataikat, szem előtt tartván, hogy bekövetkező károk esetén megfelelő kártérítéshez is jussanak. Azok az egyházközségek pedig, amelyek részére ajánlataikat fenti vagy más különböző okoknál fogva vissza kellett küldetnem, azokat revideálni és mielőbb újból visszaküldeni el ne mulaszták. Oradea, 1934 december 1. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület iratterjesztésében kaphatók:

Sylveszter. Bibliai lexikon I—II. kötet	Lei 800
Biblia bőrkötés, aranyozott széllal	« 500
» » piros metszéssel	« 400
« vászonkötés piros metszással	« 250
« » márvány metszéssel	« 80
« »	« 100
« »	« 120
Ujszövetség zsolttárral	« 20
« zsolttár nélkül	« 15
Ujszövetségek 30—50—60—80 leies árakban	
Zengjen hálaének	Lei 10
»Maradj velem« imádságos könyv	« 60
Ravasz: »Hazafelé« imádságos könyv	« 150
Az »áldott orvos« betegeknek való imáds. könyv 18—20—25 leies árakb.	
Az Ur csodásan működik	Lei 16
Zöld M.: Az én világom. Versek	« 14
Tereh G.: Közelebb hozzád. Versek	« 40
László M.: Gyermekszindarabok	« 20
« » Öreg tanító háza. Szindarab	« 20
Szabó L. E.: Az áldott orvos közeleg. Szindarab	« 10
Lévai L.: Szakadék szélén. Elbeszélés	« 20
Debreczeni I.: Egyházi beszédek	« 150
Kálvin levélpapír csomagonként	« 25
Bibliajelzők (0.50—1—1.50—2.50) lei	
Vasárnapi ellenőrző lap színes képmelléklettel darabonként	Lei 1
»Családi tüzhely mellett«. Elbeszélések, versek	2—3 lei
Dr Szemethy Géza: »Te benned biztunk« zsolttár dolgozatok	
férfi, női és vegyeskarokra	Lei 50

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
 ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	☉☉	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	☉☉	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	☉☉	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	☉☉	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A román vizsga eredménye után.

Nemcsak tanügyi köreinket, hanem egyházunk minden téren álló vezetőit és felelőseit legélénkebben foglalkoztatja ma tanáraink és tanítóink nyári román vizsgájának eredménye és a vele kapcsolatban kiadott rendelet.

Mindakettő elkeseredést váltott ki úgy az érdekeltekből, mint minden egyházunk és iskoláink sorsát szívéükön viselő egyháztagunkból. A vizsga elrendelési módja és lefolytatása után egyáltalán nem voltak reményeink az eredmény felől, de ily nagyfoku eredménytelenség megállapítása elképzelhetetlen volt.

A vizsga elrendelésének módját és történetét e lap 24-ik számában ismertettük. Most csak azt tesszük hozzá, hogy a vizsgára behívó rendeletet угyszólván csak napokkal a vizsga ideje előtt kapták meg, tanítóink egy részét, kiknek nyelvtudását az ellenőrző tanügyi hatóság megfelelőnek találta és ezért nem is jelölték ki vizsgára, a vizsga folyama alatt minden előzetes értesítés nélkül rendelték be. Ezeknek a készületre természetesen semmi idejük sem lehetett.

A vizsga anyaga felől vagy semmi tájékozást nem nyerhettek — mint a tanárok, vagy mint a tanítók — úgy értesültek, hogy az elemi iskolában tanított tárgyaik képezik. Azonkívül logikusan csak arra lehetett következtetni, hogy nem a tárgyi, hanem a nyelvtudást fogják elbírálni, annál is inkább, mert a püspöki hivatalhoz április 2-án érkezett 13547—934. sz. miniszteri rendelet a tanfelügyelőséget azoknak a felekezeti tanítóknak a kimutatására hívta fel, kik a román nyelvet nem bírják olyan mértékben, amint az oktatás célja megköveteli. A vizsgán azonban olyan kérdéseket tettek fel, melyek ismeretük körét meghaladták.

Mindazáltal abban a nyugodt tudatban és biztos reményben

voltunk, hogy tanáraink és tanítóink legnagyobb része még ezt a vizsgát is sikerrel állta ki, mert ma már a legtöbb elfogadhatóan, sőt jól beszéli az állam nyelvét — amint a látogatási jegyzőkönyvek is igazolják — másfelől pedig őket előzetesen értesítették és hónapokon át lelkiismeretesen készültek a vizsgára.

Nem így történt. Az elmúlt hetekben kiküldött értesítések szerint tanárainknak csekély és tanítóinknak pedig minimális percentje vizsgázott sikerrel a nyilvánosságra hozott ítélet méltán váltotta ki a legnagyobb elkeseredést.

Amellett azonban a szankcióként közölt rendelet a bizonytalan jövő rémével is fenyegetőzik, amennyiben azt tartalmazza, hogy a visszavetett tanítók ebben az iskolai évben csak az I—II. osztályban taníthatnak, a jövő év szept. 1-től pedig eltávolíttatnak a tanítástól.

Ez már nem csupán tanítóinkat érinti, hanem iskolafenntartó egyházunkat is, sőt már autonómiánkba vág, Tanítóinkat az egyház alkalmazza és az egyház fizeti, melyhez az állam még az évekkel ezelőtt adott segélyével se járul hozzá. Épen azért tanítóink állása és elbocsátása felől is csak az egyháznak van joga törvényei szerint, tehát fegyelmi uton intézkedni. Addig, amíg iskoláinkat egyházunk tartja fenn és addig, míg egyházunknak autonómiája van, tanítóinkat senki más nem alkalmazhatja, sem el nem bocsáthatja.

Egyházi főhatóságaink teljes tudatában vannak, hogy az a rendelet iskolai és egyházi autonómiánkat teljesen figyelmen kívül hagyja, ennél fogva egyházi törvényeink értelmében jogtalan. Azért már eddig is minden lehetőt megkíséreltek, s továbbra is minden rendelkezésre álló törvényes eszközt felhasználnak, hogy iskoláink, tanáraink és tanítóink feje felől a csapást elhárítsák. Egyes lapok a közoktatásügyi miniszter úr szájából olyan nyilatkozatok elhangzásáról is adtak csak pár nappal ezelőtt is hirt, hogy abból a súlyos és komoly helyzetnek némi enyhülésére lehet következtetni. Épen azért tanáraink és tanítóink legyenek bizalommal és jó reménységgel s ez nyugtassa meg méltán felzaklatott és elkeseredett lelküket, hogy tovább is buzgón és odaadással tölthessék be nehéz és nagyértékű hivatásukat.

Debreczeni István

Anyagelvűség.

Panaszkodnak a vezetők, hogy anyagelvűekké lettek az emberek, figyelmük teljesen az anyagi lét kérdései felé fordult és a szellemi behatásokkal szemben teljesen érzéketlenül viselkedik a tömeg. Ezért van aztán, hogy a sülyedés lejtőjére csuszott a világ, amelyen nem is fog mindaddig megállani, míg az anyagelvűség romboló elvét fel nem adja. Fel kell rázni a tömeget — mondják — és az anyagiakra beállított figyelmüket a szellemiek felé kell fordítani.

Tény, hogy a tömegek figyelme fokozott mértékben az anyagi élet kérdései felé fordult. De ennek az okát nem az ember megváltozott, belső világában, — mint sokan elképzelik, — hanem az emberen kívül fekvő okokban: a megváltozott anyagi viszonyokban kell keresnünk.

Próbáljunk csak a dolgok lényegébe behatolni. Naponként beszélünk a gazdasági élet válságáról és sajátmagunkon is napról-napra tapasztaljuk, hogy felettünk az anyagi élet kérdései nagyon megnehezedtek. A jövedelem forrásai állandóan szűkülnek: államok, intézmények folytonosan leépítenek; vállalatok feloszlanak; gyárak beszüntetik üzemüket; az üzemköltségek miatt kisiparosok omlanak össze, a földművelés ráfizetéssel termel; s mindezek következményeként napról-napra nő a munka- és kenyérszűkhely maradt tömege és mindenkinek a lelkére ráfekszik egy nagy anyagi bizonytalanság.

Ez a valóságos helyzet és ez szabja meg az emberek gondolkodásának az irányát. Világos ebből, hogy nem az emberek belvilága, hanem a külvilág változott meg, az anyagi lét súlyos kérdései felé fordítva a figyelmet.

Régen bebizonyított igazság már az, hogy az általános ember csak anyagi léte által fel nem emésztett, tehát maradék erőit éli ki szellemiekben. Míg az anyagi lét nem közösített ki és nem élt fel minden erőt, eszmék befogadására is hajlamos volt a tömeg, de miután az élettevékenység szinte a pusztán anyagi lét megmentésére zsugorodott: erkölcsi eszmékre alig reagál a tömeg. Olyan ez — hogy hasonlattan éljek, — mintha egy sülyedő hajón valaki elkezdene hangoztatni, hogy erkölcsi szempontokból előbb a gyermekeket, nőket, aggokat kell megmenteni, ne rohanja meg a mentőcsónakokat az ökölrel bíró elem: bizony az erkölcsi törvény nagyon kevésben győzné le a nyers, a vad életösztönt.

Igen, sülyedő hajón utazunk, melyen nem erkölcsi törvények, hanem nyers életösztönök uralkodnak. A gyáros, az iparos, a földműves fél, hogy összeomlik, a tisztviselő, hogy leépítik, a munkás,

hogy munka- és kenyérnélkül marad, mindenki rohan, mindenki remeg és az ige az egész vonalon süket fülekre talál.

A gazdasági élet irányának a megváltoztatására, vagy az anyagi romlás megakadályozására mi gyengék vagyunk, a lelki züllesztés megakadályozására azonban vállalkozhatunk és vállalkoznunk is kell. De ennek az a feltétele, hogy az anyagi lét problémái felé kell fordítanunk figyelmünket és hiveinket meg kell menteni az elsüllyedéstől.

Ha megfigyeljük, látnunk kell, hogy hiveink arra felé orientálódnak, ahol anyagi létüket megoldják vagy legalább is annak a megoldását ígérik nekik. Mert anyagiasak az emberek, mondják s én azt felelem, hogy nem anyagiasak, csak természetes életösztönük-nél fogva élni akarnak.

De hát mit tehetünk mi az anyagi lét biztosítása érdekében? — kérdik egyesek. Nem sokat, de annyit igen, hogy egyházi intézményünk után felszereltetünk egy mentőcsónakot, amely az élet háborgó tengerén átsegíti a hajótöröttet.

Mennyi ilyen hajótöröttje van a mai életnek! És mi ma szavakon kívül nem tudunk nekik adni egyebet, pedig ezekből a Krisztustól vett szavakból szeretetházaknak, árvaházaknak, aggmenházaknak, elesettek segélyalapjainak kellett volna kinőni, hogy így anyagi formát öltve a szó: a hajótörötteknek lenne mibe belekapaszkodniok.

És ezeknek az intézményeknek ki is kell nőniök, ha hiveink lelkét meg akarjuk menteni, ha fenn akarjuk tartani egyházunkat. Ha a holnaptól rettegő hivek tudni fogják, hogy hajótörés esetén lesz egy deszkaszál, melybe majd a megmenekülésig belekapaszkodhatnak, — nem fogunk ugyanezzel a reménységgel másfelé orientálódni.

Még csak ennyit! Nem új dolog ez és nem kitalálás. Nem én mondom a fentieket, hanem Isten ígéje, midőn így szól: »Egymás terhét hordozzátok.« Vajjon az első keresztények, akik érezték még a mester közelségét, — nem így csinálták-é? A vallástörténelemből tudjuk, hogy ők nemcsak hangoztatták az ígét, hanem annak a parancsolatai szerint éltek.

A mai keresztyének között mindenki predikál, még a laikus is folyton predikál, — de senki sem cselekszik. Pedig a fát nem a virágáról, hanem a gyümölcséről lehet megismerni, — mondja az Irás. De könnyű dolog ma keresztyénnek lenni! Nem kell semmi áldozat, csak az egyházi adót fizetni, aki fizeti, keresztyéni szellemben kell beszélni: és kész. Pedig krisztusi értelemben keresztyénnek lenni: áldozatot jelent. Nem elnyomni és megölni kell egymást, mint a

mai ker. ember és a mai ker. világ csinálja, hanem felemelni és élni segíteni. Hát nem ezt prédikálta a Krisztus, hát nem ezt csinálták az első keresztyének?

Ma már mosolyognak az emberek ott, ahol Krisztusról beszélnek. Vád ez a mosoly, hogy csak beszélünk a Krisztusról, de nem cselekszünk az Ő parancsolatai szerint.

Megújhdás!? Csak egyetlen egy módja van. Azonnal a cselekvés terére lépni. Felvilágosítani a hiveket, hogy mindenki álkeresztény, akí csak beszél; csak az a Krisztus igazi követője, aki cselekszik.

Adni és adni! Mindenkinek tehetségéhez mérten adni és segélyalapot gyűjteni, árvaházat, menházat, aggházat építeni, hogy el ne hagyjon veszni senkit a ker. testvéri szeretet.

Nem fognak adni — mondják; szívesen és örömmel fognak adni, mondom én, csak fel kell világosítani az embereket, hogy keresztyénnek lenni nem üres szó, hanem áldozat és cselekedet.

S aki ezt nem érti meg, az ne legyen keresztyén! Akinek nem fáj a más fájdalma és nem öröm a más öröme, az ne legyen keresztyén! Induljon el csak egy kis csapat és megfogja hódítani ezt az eltévelyedett világot.

Megváltót vár a tévelygő világ, utmutatást vár a cél és irány nélkül botorkáló ember: megváltás csak az áldozat és a jó cselekedet jegyében lehet.

Tóth Zsigmond.

Hangjegyes Énekeskönyvek árusítása részletre.

Tanszerraktárunk őszinte köszönettel és elismeréssel jelenti be, hogy a nt. lelkészi kar teljes sikerre vitte elgondolását az iskolás gyermekeknek kedvezményes áru énekeskönyvvel való ellátására nézve. Sajnos, anyagi erőnk nem engedte meg, hogy 500 darabnál több zsoltárt hozzassunk ezen a módon forgalomba. Így aztán az akciót a tervezettnél előbb be kellett fejeznünk, s nagyon sok igénylés kielégítetlen maradt. Ezen segitendő, bevezetjük a zsoltároknak részletre való árusítását. Több helyről hallottuk t. i., hogy azért késnek el a rendeléssel, mert a gyermekek részletenkint hozták be a zsoltárért járó pénzt.

A részletre való vásárlás a következőképen eszközölhető:

A gyermek megvesz egy postatakarékpénztári takarékosági lapot 5 leiért, amely »Foaia de economie« néven minden postahivatalnál kapható, de kapható az ek. tanszerraktárban is. Reá ragaszt kilenc darab 5 leus takarékosági bélyeget, (5 Lei Cassa Generală de Economi felirattal), ez is kapható minden postahivatalban, vagy az e.-kerületi tanszerraktárban. Ha két ilyen lap, két bélyeg híjjával megtelik, L 90 értéket képvisel, ennek ellenében tanszerraktárunk kiadja a hangjegyes énekes könyvet.

A „Református Élet“ konferenciája Debrecenben.

Hosszu esztendőök multán egyszer ismét megsegített a jó Isten, hogy meglátogathattam szülővárosomban élő rokonaimat. Isten különös kegyelmének tekintem, hogy épen az ott töltött nyolc napra esett a Református Élet konferenciája. Erről óhajtok röviden beszámolni.

A budapesti és debreceni református irányzatról általában ugy szoktak beszélni, mint két külön, bizonyos mértékig ellentétes, szembenálló irányról. Budapest a maga elit-gárdájával érkezett Debrecenbe nov 22-én, ahol a legszívélyesebb, testvéri fogadtatásban részesültek. Aznap este 7 órakor a Nagytemplomban nyílt meg a konferencia ünnepi istentisztelettel. Dr Baltazár Dezső püspök beteg ágyából kelt fel, hogy hirdesse az igét: »Elvész az én népem, mivel-hogy tudomány nélkül való.« É utána megint visszafeküdt ágyába, úgy, hogy a konferencián nem is vehetett részt. A kegyelmes Isten adja vissza mentől hamarabb egészségét, akció képességét a nagy vezérnek!

Másnap, 23-án kezdődött a tulajdonképeni konferencia külön a férfiak, külön a nők számára. Mindenik nap áhitattal kezdődött és végződött. Délelőtt is, délután is 4—4 előadó vezette be a konferenciát, az előadások után értékes, komoly, mélyen-járó hozzászólások hangzottak el. Az összegezés dr Ravasz László püspök mesteri műve volt.

25-én vasárnap az Arany Bika hatalmas dísztermében tartott matiné zárta be tulajdonképen a konferenciát, amelynek csodálatos ragyogásu ékköve volt a dr Ravasz László előadása, a többi szám ezt vette körül arany-foglalatként. Utána egy kisebb teremben Benkő István rákospalotai lelkész Istentől ihletett áhitata zárta be az egész nagyszerű, lélekindító konferenciát.

A konferencia előadói államtitkárok, tanárok, orvosok, magas-rangu bírók és lelkészek. És a hozzászólók szintén a legkülönböző kategóriákból. Neveket nem sorolok fel, itt nem ez a fontos, nem személyi dicsőség vezette őket s nem babérokra törekedtek, hanem ellenkezőleg krisztusian alázatos és mély hitből fakadó, szinte szavak tettek itt vallást az igaz krisztusi egyház mellett. És kitünt, hogy nincs különbség budapesti és debreceni irány között, mert mindenik egy irányba tart, egy uton halad: a Megváltó nyomdokain, Isten országa felé.

Főlemelő boldog érzés volt számomra látni a tudás ormain lépdelő férfiakat amint meghajolnak a betlehemi Gyermekek előtt. És

amikor a második nap reggelén egy világi férfi kezében emelkedett fel a Biblia és ajkán zendült meg az örök Ige, tisztán, tudománnyal és hittel, a bizonyágtevés szent lázától fűtve, akkor megnyugodott a lelkem a református egyház jövődjére felől.

Ilyen konferenciákat szeretnék látni itt nálunk is a városokban. Intelligenciánkat felrázni, hitünk sáncaira állítani, példaképeket teremteni az egyszerűbb, tanulatlanabb elemek elé, szószólókat támasztani a hitnek, egyháznak, akikre nem mondhatja senki, hogy kenyérért, bérért predikál. Akkor a lelkipásztorok beszéde is hathatósabb volna, nemcsak a fülekig, hanem a szívekig is eljutna.

Boruzs Lajos.

IRODALOM

1935. év elején az Erdélyi Magyar Irói Rend, (rövidítve Emir) kiadásában megjelenik *Szombati-Szabó István* verses kötet.

A kiadó elhunyt kiváló költőnk emlékét óhajtja megörökíteni azzal, hogy költeményeinek gyűjteményét, (kötetben eddig meg nem jelent verseivel együtt), sajtó alá rendezi s Szombati-Szabó István arcképével és életrajzával kiadja.

A kötetnek a *Királyhágómelléki Református Egyházkerület Iratterjesztése által ellenőrzött minden tiszta jövedelme Szombati-Szabó István hátramaradott családjáé.*

Bizalommal és szeretettel kérte a kiadó körlevelében egyházkerületünk lelkészi karát, tegye magáévá az élete virágjában eltávozott szolgatársa szellemi hagyatékának ügyét azzal az önzetlen lelkeséggel, amivel ő készíti elő Szombati-Szabó István költeménykötetének kiadását.

Kéri minden egyes lelkészt, sziveskedjék az Erdélyi Magyar Irói Rend kiadásában megjelenő Szombati-Szabó István kötetre ugy saját személyében előfizetni, mint megértő s a magyar betű iránt fogékony ismerősei körében előfizetőket gyűjteni, hogy ezuton is mentől több olvasó asztalán maradjon hátra az utókorra e kiváló erdélyi költő emlékezete.

A két református egyházkerület püspöke is lelkesen karolta fel az eszmét s ajánlja a Szombati-Szabó kötet megrendelését. Különösen a Királyhágómellékhez intézi püspökünk azt a szöveget, hogy: magyar kulturális szempontokon túl is kötelességük épen a királyhágómelléki református lelkészeknek elősegíteni Szombati-Szabó István kiadandó könyvének terjesztését. Nem hiszi, hogy e kötelesség alól a Királyhágómelléki Kerületnek akár csak egyetlen lelkésze

is kivonja magát. A költőnek és egykori lelkésztársuknak egyszerre emelnek emléket, ha Szombati-Szabó István könyvét megveszik és terjesztik. Ezenfelül kartársi és emberi cselekedet is elhunyt kiváló társuk hátramaradt családja iránt a Szombati-Szabó kötet mentől szélesebb rétegekben való propagálása.

Sulyt helyez rá, hogy minden királyhágómelléki lelkész az Irói Rend kiadásában megjelenő Szombati-Szabó István-kötet terjesztését teljes odaadással tegye saját ügyévé. Nemcsak azért érdemes erre, mert ő lelkésztársuk volt és mert ezzel családján segítnek, hanem mert önmagában véve is igaz, maradandó érték.

Felhívjuk a lelkész urak figyelmét a napokban kiküldött körlevélre és előfizetési ivre s a könnyebb kezelés végett az Iratterjesztés részéről is kérjük őket, hogy az előfizetési ivet — megfelelő kitöltés után — az előfizetési összegekkel együtt a Református Egyházkerület Iratterjesztéséhez, Oradea, Str. Petru Maior No. 1. legkésőbb 1934 december 31-ig eljuttatni sziveskedjenek.

1934 november 1.

Igaz tisztelettel és testvéri, magyar köszöntéssel az

Erdélyi Magyar Irói Rend.

Az egyh.-ker. könyvtár számára beérkezett adományok.

Dr Szabolcska László esperes urtól: Szabolcska Mihály: Isten közelében. Dr Szabolcska László: Hivogatás . . . u. a. Gárdonyi Géza élete és költészete«, u. a. Utak Betlehem felé.

Borbély Sándor csokalyi lelkész urtól: Kün Bertalan: »Egyházi szónoklattan«, Szilágyi Ferenc: Klio, 5 kötet. 2 péld. Az újtestamentum görögül, u. a. latinul és görögül. Morole des a tes des apotres etc. Erdélyi énekeskönyv. (1778.) Caesar: De bello gallico. De bello Civili. Ciceró levelei. Bási katekizmus. Pietet: Theologia Christiano. Testamentum héberül, 2 péld. Cicero: De oratore. Nagy István: Agena. (1788.) Varga István: Exegetica Theologica, 2 kötet. Maróthy György: Antologia. Válogatott bibliai históriák. Drelincourt—Zágoni: A keresztyén lélek orvosságai. Péczeli József Theológiája. Keresztyén erkölcsi tudomány. A négy evangélium görögül. Somosy János: Hittan. A keresztyén vallás főágazatai. Terentius: Vigjátékai. Újtestamentum magyarul, 1799. Elementa historiae. A stisziuele theologiája. Latin nyelvtan. Görög nyelvtan. Horatius költeményei. Geleji Katona István Kánonai. Kunszt Endre: Gyalulat. Bodola Sámuel: Katechismus. Tóth Mihály: Egyházsónoklat tört. U. a. Egyházszertertástan. Bata Mór: A biblia. Szentkúti Kiss Károly: Estéli órák. A hosszuaszói templom. Erdős József: Az ujszövet égi

görög nyelv. A nagy reformáció négyszázéves fordulója. Harsányi István: A sárospataki lengyel biblia. A lelkipásztor. Igehirdető Lelkészi tár 64 füzete. Nagy Lajos: A felsőbányai evang. reform. egyház multja és jelene. 2 pld. Beküldte Spáczay Árpád lelkész. Debreceni László: Harangszó (Az érábrányi ref. egyház gyülekezeti lapja).

HIREK

Jubiláris ünnepség. A halmeu—halmi-i gyülekezet szeretetteljes ünnepeltetésben részesítette nov. 30-án az Isten igéjét lelkesen hirdető lelkipásztort, ifj. Kürthy Károlyt, tiz éves ottani pásztorokodásának és lelkészi működésének 25-ik évfordulója alkalmából. E kedves alkalommal a gyülekezetnek minden szerve ki vette részét az ünneplésből. Este 7 órakor a nyugodni térő természet csendjében az egyesületek sorban jelentek meg szeretett vezérük-nél, hogy köszöntsék őt. Először a Nőszövetség tette le hódolatának ajándékát Kozányi Zsigmondné diszelnőknő és Tóth Zoltánné alelnőknő vezetése s üdvözlése mellett Majd a Bibliakör és Leányegylet nevében Szegedi Ilonka elnőknő és Rát-honyi Etuska alelnőknő rótták le hálájukat kedves ajándékkal szeretett pásztorukkal szemben. Nem maradtak el a konfirmándus és iskolás gyermekek sem, kik egyszerű, keresetlen, de szeretetből fakadón köszöntötték a hűséges lelki atyjukat. Ezek után az Énekkar adott kedves szerenádöt, melynek végeztével Tóth Zoltán tanító, karnagy köszöntötte mély meghatódás között a lelkiismeretes, munkás pásztor, ki fáradságot nem ismerően dolgozik Istenországa érdekében. Végül a presbitérium képviselöte jelent meg

az ünnepségből és üdvözlésből való rész kivételére. Áldott nap volt ez ugy a Pásztor, mint nyáj számára. Összeölelkezése a szenvedések, megpróbáltatások idején a szere ö sziveknek, melynek emléke soká, nagyon soká megmarad . . . Az ajándékok és virágok melyek most a kis irodát diszítik, mulandók, de ez alkalom lelkivirágai, melyek kinyit-tak a szeretet melegétől, legyenek is állandóak, örökké diszlők és mennyben illatozók.

(Tóth Zoltán.)

Református iróink sikere. A satumarei—szatmári Kölcsey Kör elbeszélés pályázat az 1500 lei díjat Nagy Ilona református irónő nyerte, Kovács Károlyné kőszegremetei lelkész felesége és Lé-vay Lajos odorheu—székelyudvarhelyi tanítóképezdei tanár pedig dicséretben részesültek.

A debreceni kollégium igazgatójául az 51. évi tanügyi működése után nyugalomba vonult Karay Sándor helyett Kállay Kálmán egyetemi tanárt választotta meg a tiszántuli egyházkerület közgyűlése.

Utcai bibliaárus. Budapesten a nagykörut és a Rákóczy-ut keresztezésénél, ahol a különféle árusok sokasága ellepi az utcát, a legjobb helyen elhelyezkedett egy bibliaárus is. Kezében bibliákat tartva kínálja

»Bibliát tessék venni! A leg-
érdekesebb könyv! A legszebb
ajándék! A legszükségesebb do-
log!« Fáradságának megvan a
jutalma: naponként 10—15 bib-
liát sikerül eladnia,

Régi irások. Egy osztrák ta-
nár egy egyiptomi kereskedőtől
kilenc nagyobb és öt kisebb pa-
pyrustöredéket vett meg Máté
evangéliumából. Ezek az eddig
ismert legrégebbi kéziratok az
első századból valók.

**Aranymetszésű, vászon-
kötésű** kedvezményes áru
ZSOLTÁROK férfi- és nőszövet-
ségi tagok számára. Egyházke-
rületünk Iratterjesztése a férfi és
nőszövetségek munkájának sze-
rény elismeréséül rendelkezé-
sükre bocsát aranymetszésű, vá-
szonkötésű hangjegyes énekes-
könyveket, mélyen leszállított
árban. A megrendelés módoza-
tai a következők: A megrende-
lés a ref. püspöki hiv.-hoz inté-
zendő (Oradea, str. Petru Maior
1.) A kedvezmény csak a kará-
csonyi időnyben, 1934. dec. 2-ik

napjától vehető igénybe. A meg-
rendelő-levélen a lelkész ur iga-
zolásának kell lennie, hogy az
igénylők tényleg férfi és nőszö-
vetségi tagok. A L 150.— áru
aranymetszésű zsoltárt 10 drb.
vételnél á L 120.—, 5 drb. vé-
telnél á L 125.—, kisebb ren-
delésnél á L 130.— számlázzuk.
Ezekből az árakból további en-
gedménynek helye nincs. A zsol-
tárok ára készpénzben, előre
fizetendő. A korlátolt számra
való tekintettel a beérkező
rendeléseket f. év dec. 2-től kez-
dőleg a beérkezés sorrendjé-
ben látjuk el. A megrendelő ki-
vására a címlap belső olda-
lán az egyh.-kerület bélyegző-
jével igazoljuk, hogy kinek a
számára engedélyezte az énekes
könyvet az Iratterjesztés. Mint
követendő példát említjük meg,
hogy a gálospetri-i nőszövetség
a fenti kedvezmény igénybe-
vételével 11 példányt vett meg.

**Társszerkesztők: Arday Aladár,
Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.**

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6357—1934-I. sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi
nt. lelkészi hivatalnak és minden ez ügyben érdekelteknek.* A
kultuszminisztérium 197,174 19,761—1934. sz. leiratában megküldte
hivatalomhoz a C. F. R. Vezérigazgatóságnak ez évi november
10-éről keltezett körrendeletét. Ennek értelmében a lelkészek, illető-
leg állami fizetéskiegészítést élvező egyházi tisztviselők vasuti fél-
jegyigazolványai *minden újabb láttamozás nélkül használhatók még*
az 1935. év első negyedének egész tartama alatt, — *tehát 1935.
évi március 31-éig bezárólag, -- ha meg van rajtuk az 1934. évi
október-decemberi évnegyedre érvényes és szabályszerű felettes-
hatósági táttamozás.* Az új vasuti igazolványok most vannak
nyomdában s valószínűleg az 1935. év februárjában lesznek kibocsát-
hatók. Az azokra vonatkozó rendelkezést az illetékes hatóságok

annak idején ki fogják bocsátani s arról a t. lelkésztársakat hivatalom azonnal értesíteni fogja. Külön kiemelem, hogy a lelkészi kar — államsegélyénél fogva — »*funcionar public*«, azaz köztisztviselőnek van minősítve és mint ilyennek van meg a jogosultsága a vasuti igazolványok meghosszabbításához is. Erről azért tartom szükségesnek a lelkésztársak tájékoztatását, mert a C. F. R. fentemlített körrendeletében a lelkészek nincsenek külön, e néven főlemlítve s így nem lehetetlen, hogy néhol ennek a köztisztviselői minőségnek a kihangsúlyozására is sor kerül az utazás alkalmával. Jó lesz tehát minden ilyen — nem várt, de ki sem zárt — esetben a lelkésztársaknak ebbeli jogosultságukkal tisztában lenniök. Bucureștii ügyvivőnk értesítése alapján még azt is hozzáteszem, hogy a folyó év végén, tehát e hónap 31-én, csupán az állammal szerződéses viszonyban levő hivatalok alkalmazottjainak jár le a vasuti igazolványa, úgy, hogy automatikusan nem is hosszabbítható meg. Oradea, 1934 december 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület iratterjesztésében kaphatók:

Sylveszter. Bibliai lexikon I—II. kötet	Lei 800
Biblia bőrkötés, aranyozott széllal	« 500
» » piros metszéssel	« 400
« vászonkötés piros metszéssel	« 250
« » márvány metszéssel	« 80
« »	« 100
« »	« 120
Ujszövetség zsolttárral	« 20
« zsolttár nélkül	« 15
Ujszövetségek	30—50—60—80 leies árakban
Zengjen hálaének	Lei 10
»Maradj velem« imádságos könyv	« 60
Ravasz: »Hazafelé« imádságos könyv	« 150
Az »áldott orvos« betegeknek való imáds. könyv 18—20—25 leies árakb.	
Az Ur csodásan működik	Lei 16
Zöld M.: Az én világom. Versek	« 14
Tereh G.: Közelebb hozzád. Versek	« 40
László M.: Gyermekszindarabok	« 20
« » Öreg tanító háza. Szindarab	« 20
Szató L. E.: Az áldott orvos közeleg. Szindarab	« 10
Lévai L.: Szakadék szélén. Elbeszélés	« 20
Debreczeni I.: Egyházi beszédek	« 150
Kálvin levélpapír csomagonként	« 25
Bibliajelzők	(0.50—1—1.50—2.50) lei
Vasárnapi ellenőrző lap színes képmelléklettel darabonként	Lei 1
»Családi tűzhely mellett«. Elbeszélések, versek	2—3 lei
Dr Szemethy Géza: »Te benned biztunk« zsolttár dolgozatok férfi, női és vegyeskarokra	Lei 50
Mesék és elbeszélések, gyermekmesék. Irta Csathó Je. öné	« 10

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

Reklamációk a ... számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként 100 lei áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Karácsony.

A próféta szava elhangzott már: »Készítsétek az Urnak útját, egyengessétek az Ő ösvényeit«. Az örálló kiáltó szava áthat a levegőben, mintha magas hegyekről rengető, szakadó árfolyam dübörögne alá. Felriadnak a lelkek a fáradt közönyösségből s érzik, hogy valami csodálatos, nagy dolog van készülőben. Jeruzsálemben nyüzsgés-mozgás, az emberek idegesek, izgatottak. Mindenki egy eljövendő nagy királyról beszél. Felébred a lelkek mélyén a legégetőbb kérdés: vajjon csakugyan Ő, a Messiás, az évezredek álmaik valóráváltója közeledik-e? Vajjon csakugyan az Ő számára kell készíteni az utat, egyengetni ösvényeit? Közeledő nagy események sejtelve remeg át a lelkeken s szent, lobogó lánggal adventi tűz gyúl fel a szivekben. Templomok, paloták, kunyhók, hegyek, völgyek, tengerek, — mint harmatos levél a hajnali szellőben — szent sóvárgás, forró vágyakozás isteni lehelletében rezegnek.

A dicsőséges nagy Király közeledik . . .

Egy sötét, alvó, kárhozatra ítélt, reménytelen világ megrendül. De sötétlő romjai felett mintha már egy csodálatos új világ hajnali fénye derengene. A keleti égboltozaton fölragyog egy csillag s valami új, csodálatos és dicsőséges fényt kezd árasztani a sötét világra. Szeliden ragyogó fényben, — mint csillogó drágakövek az aranykeretben — kegyelmi jelek csillannak föl: irgalom, bocsánat, szeretet, megváltás, üdvösség. Millió dicsőséges sugártól ragyog már a keleti horizont . . .

Betlehem fölött megáll a csillag. Ragyogó fénye alásugárzik egy kis Gyermekek arcára, aki ott fekszik egy szegényes istálló jászolbölcsőjében,

Az isteni Szeretet alászállt a földre.

Alászállt a földre az első szent karácsony.

A nagy Király megszületett.

Az ég kegyelme lehajolt a földre. Az édenből kivetett hon-

talán ember számára megnyílt újra az ut, mely hazavezeti őt a drága atyai hajlékba, Az ut, aki maga a betlehemi Gyermeke. Ut, melyen Ő járt dicsőségtől övezetten töviskoronás fejjel. Ut, mely az áldozat fájdalmas tövisei között üdvösségre vezet. Ut, melyet az igazságért kiontott vér szentelt meg.

És az isteni igazság győzött. Ma már egy egész világ hirdeti annak a betlehemi Gyermeke-Királynak megszületését, aki a legnagyobb örömhírt hozta e világnak, azt, hogy van egy igazi ut, mely felfelé vezet.

A karácsony ennek az örömnak az ünnepe. Hirdeti immár kétezer esztendeje soha el nem muló dicsőséggel, hogy e világ számára van megváltás, szabadulás, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ő a mennyei advent dicsőséges Királya. Ő az évezredek vágyak isteni teljesítője. Benne testesült meg a Szeretet, melynek hatalma van mindennek felett. Az a szeretet, mely egy mennyei kincstárból aranyesőként permezik alá, gazdaggá tevén egy szegény világot a jászolbölcső drága Gyermekeivel.

És a karácsony a szeretet ünnepe. Szelid, bűbajos varázsával úgy hat ma erre a kimerült, meggyötört világra, mint valami ismeretlen csoda, mely rég mult idők emlékéhez, vagy egy boldog jövőendő váradalmához fűződnek csupán. Mint ismeretlen világok halk szimfóniája, úgy szűrődik be ma az elfásult, közönyös lelkek világába a mennyei seregek dicsőséget, békességet, jóakaratot zengő éneke. Pedig a betlehemi Gyermeke nem a multnak, sem a jövőendőnek, hanem épen a mának született. Épen ennek a világnak, mely tengerek nyomorusággal van tele s amely világban már annyi uton próbálkoztak és próbálkoznak a nyomoruságok és bajok sötét felleget elűzni, de sohasem sikerült, mert sohasem a karácsonyi evangélium szellemében keresték a megoldás utját.

Amíg ez a világ meg nem látja a betlehemi csillagot és el nem indul a betlehemi Gyermeke utján, addig e világnak a megújulása nem remélhető.

Karácsonyt csak az ünnepelhet igazán, aki útra kel Betlehem felé, hogy ott találja meg életének igazi értelmét, lelkének békeségét. Aki az áldozat törvénye alá helyezi életét s odaviszi minden gazdagságát a szegényes jászolbölcsőhöz, hogy szegénnyé vált élete az igazi gazdagsággal beteljesedjék.

Bárha mindennap csak egy lépést jelenthetne számunkra az igazi cél felé!

Timișoara—Temesvár.

Ajtay Gábor.

Önsegélyezésünk egy módja.

Még ez év elején történt, hogy Boruzs Lajos lelkész társunk indítványt tett közzé e lap hasábjain egy önsegítő akció megindítása érdekében. Azóta ez az indítvány, részint gyűléseken, részint lapokban, több oldalról meg lett vitatva s úgy tudom, hogy ennek eredményeként könyvelhetjük el azt, hogy egyházkerületünk legutóbbi közgyűlése elfogadta a nyugdíjintézeti végrehajtó-bizottságunk azon javaslatát, hogy a lelkészeknek 10.000 leig terjedhető kölcsönöket adhasson 5 % -os kamattal mellet.

A hozzászólások rendjén az is nyilvánvaló lett és megállapítást nyert, hogy azok a lelkészek érzik az élet nehézségét, akiknek gyermeket, vagy gyermekeket kell az otthonon kívül taníttatniok. Mert ezek vagy megkoplalják és rongyoskodják azt, hogy jövedelmöknek jórészét a gyermek taníttatásra fordítják, vagy, ami még szomorubb, lemondanak gyermekeik neveltetéséről. Már pedig ez nem jól van így. Mert az a lelkész, akit egészen lekötnek a megélhetés gondjai, nem végezheti úgy lelkipásztori teendőit, amint ez az anyaszentegyház érdekében kívánatos lenne. Az pedig, aki lemond gyermekeinek a taníttatásáról, bizonyára érzi lelkében a vádolást mindig azért, hogy tanulatlanul hagyja felnőni a gyermekét.

Ezeknek a lelkészeknek nehéz helyzetén könnyítendő, vetem fel én az önsegélyezésnek egyik módját, amelyet ha megszívlelnék lelkésztársaim, hatékonyan munkálják a Boruzs Lajos indítványának megvalósítását és teljesítik a legszebb krisztusi törvényt, az egymás terhének hordozását.

Tulajdonképpen már érinti egyik cikkében dr. Koronka Pál azt, amire én most nyomatékosabban fel akarom hívni a figyelmet, mint az önsegélyezésnek egyik módjára. Nevezetesen ismeretes az olvasók előtt egyházkerületi közgyűlésünknek azon határozata, amely éppen a taníttató lelkészek és tanítók gyermekeinek segélyezése céljából kimondotta, hogy a királyhágómelléki egyházkerület gyűlékezeteiben a karácsonyi, husvéti és pünkösti ünnepek másodnapján a perselypénzek a szatmári református főgimnázium szegény tanulóinak segélyezésére fordítandók. Ha ezt a határozatot mindenik gyűlékezete végrehajtja, akkor tekintélyes támogatást tudunk nyújtani azoknak a lelkészeknek és tanítóknak, akik a gyermek taníttatás nehéz gondjával küzdenek. Tegye azért mindenik lelkész és tanító szívügyé ennek a bölcs előrelátásból és éppen az egymáson való segítség gondolatából fakadt határozatunknak százszázalékos végrehajtását s akkor már gyakorolja az önsegélyezésnek egyik módját. Akinek a fia most tanul a satmari liceumban, annak magával szem-

ben tartozó kötelessége ez. Akinek pedig ez idő szerint nem jár ez iskolába, az tartsa kollégialis kötelességének azt, hogy szolgatársain ilyen módon is segítsen.

Miért kérem én erre lelkész- és tanítótestvéreimet? Azért, mert — hála Istennek — a szatmári liceumban ez idő szerint szép számmal tanulnak lelkészek és tanítók gyermekei, akiknek olyan mértékben tudunk segítyt nyújtani, amilyen mértékben befolytak a perselypénzek. A régebbi e célt szolgáló alapítványok tudniillik hadikölcsönbe lettek fektetve, az újabb alapítványokat pedig a konverziós törvény nyirbálta meg erősen. Így tulajdonképpen csak a perselypénzeket fordíthatjuk segélyezésre.

Imé, ismét itt van a karácsony ünnepe, amikor lelkésztársaim ezer és ezer hívő lélek előtt hirdetik a karácsony evangéliumát és tesznek bizonyosságot az Isten legnagyobb jótéteményéről, az idvezítő úr Krisztus elküldéséről. Nagyon kérem lelkésztársaimat, hogy ugyanekkor ne felejtsek el felhívni gyülekezetök tagjait a jótékonyág gyakorlására, amellyel legméltóbban hálálhatják meg az Istennek karácsonyi ajándékát. Vagyis gondoljanak a jövőendő zálogáira, a mi szeretetre méltó diákjainkra, hogy ők is boldogan és hálával érezzék meg azt, hogy róluk az egyházkerület mindenik gyülekezetében megemlékeztek kedves karácsony áldott ünnepén.

Satmar, 1934. december hó 15-én.

Boros Jenő.

A carei — nagykárolyi egyházmegyei nőszövetség konferenciája és közgyűlése.

November 14-én tartotta a Carei—nagykárolyi egyházmegyei nőszövetség évi közgyűlését Nagykarolyban. A közgyűlést konferencia előzte meg, mely a templomban tartott istentisztelettel kezdődött. Az igét Vöröss Zoltán gencsi lelkész hirdette, ki Ján. ev. 4, 5—16. alapján a református nő kötelességét állította hallgatói elé Istenország szolgálatával kapcsolatban. Istentisztelet után a gyülekezeti teremben gyűltek össze a nagy számmal érkezett kiküldöttek, hol a 160. dics. eléneklése után Kacsó Károlyné e.m. nőszövetségi elnöknő közvetlen szeretettel átszótt szavakkal üdvözölte a megjelenteket és nyitotta meg a konferenciát.

Az elnöki megnyitó után Gönczy Sándor esperes vezette be a konferenciát Máté IX. 37—38. verseivel »Az aratni való sok, de az arató kevés.« Az új idők új követelményeket állítottak egyházunk elé. Anyaszentegyházunk sorsa, élete mint egy nagy óriási tábla

vetés várja a munkásokat, s ebben a munkában az arató kevés. Pedig ez a munka mindenkit sarkal az egyház szolgálatába állani. Minden nőre szükség van itt, mert a női lelkek nagy erőt, élő erőt képviselnek a ref. egyház életében és ezt nem szabad onnan kivonni.

A jelenlevők lelkében mély nyomokat hagyó bevezető szavak után Szaplanczay Bertalanné, tartott előadást a református női eszményről. Minden kornak megvolt a maga női eszménye mely a kor igényét, vágyát jelentette a nővel szemben. A régi korok női eszménye és a mi korunk eszménye között nagy átalakulás látható. A régik között csak egy-egy tűnt fel, míg a mi női eszményünk egyetemes értékű és érvényű minden asszonyra és leányra. A ref. nőnek tudni kell, hogy nem véletlenül lett református, szegény vagy gazdag, hanem az Isten választotta ki erre. Ezt a kálvinista eszmét kell vallani minden ref. nőnek, ezt építeni, ezt ápolni az által, hogy ő jobb akar lenni mint más, többet és jobbat akar adni Istennek mint más. A református nő legszebb éke és szépítőszere az ő lelki jósága. Nem feltűnésből dolgozik, hanem arra ösztökéli a lelkében működő titkos erő. Nem vár szolgálatáért elismerést, mert a felelőség érzése indítja arra és nemcsak a maga sorsáért munkálkodik, de az egész emberiség közös sorsáért. A ref. női eszmény minden időn felül *kell álljon* és változhatatlan *kell legyen*. Benne *kell legyen* az Éva teremtésének a példája, hozzáillő segítőtársa legyen az embernek; egymásért, egymással valósítsák meg isteni céljukat. Ez az örökasszony, ki szeliden, csendben dolgozik egyházáért. Ez az örök Éva az igazi ref. női eszmény.

A nagy tetszéssel fogadott előadást hozzászólások követték. Sorra nyilatkoztak meg a női lelkek, hogy ezt a női eszményt akarják megvalósítani s általa Isten országát szolgálni.

A hozzászólások után Vöröss Zoltán gencsi lelkész tartott előadást a nőszövetségi munka akadályairól. Előadásában rámutatott azokra az akadályokra és nehézségekre, melyek úgy az egyes, mint az általános nőszövetségi munkákat akadályozzák, megnehezítik vagy egyenesen megbénítják kifejlődésükben vagy előhaladásukban. Ezt az előadást is hozzászólások követték, melyeknek végső konklúziója az volt, hogy mindenütt megvannak az akadályok és nehézségek, de hittel és kitartással le lehet győzni azokat.

Az értékes előadásokért Gönczy Sándor esperes mondott hálás köszönetet a konferencia tagjai nevében az előadóknak, a konferencia tagjait pedig munkára, kitartásra buzdiotta. A konferencia a 245 dicséret 10-ik versének eléneklésével fejeződött be, mely után a tagok részben a nagykarolyi nőszövetségi tagoknál, részben a Prot. körben tartott közös ebéden vettek részt.

Délután 3 órakor kezdődött az egymázmegyei nőszövetségi közgyűlés. A XC. zsoltár eléneklése és Gönczy Sándor esperes imája után Kacsó Károlyné em. nőszövetségi elnöknő nyitotta meg a közgyűlést. Megnyitójában megemlítette, hogy bár nagy dolgokkal és eredményekkel nem dicsekedhetünk, de munkánk által igyekeztünk hitben és lélekben erősödni.

Az elnöki megnyitó után az egyes egyházközségek nőszövetségei jelentését olvasták fel. A jelentésekből örömmel állapította meg a közgyűlés, hogy az egyházban új élet indult meg és lelkes munka folyik a női léleknek egymásért való szolgálata által. Sajnálattal hallotta azonban a közgyűlés, hogy igen sok helyen a hatóságok részéről még nem ismerték fel azt a lelki megújulást nyújtó erőt, amit a nőszövetségek munkáik által társadalmi szempontból is jelentenek.

Ezek után az elnöknő bejelentette, hogy a tisztikar megbízása lejárt és bejelentette annak lemondását. A közgyűlés közfelkiáltással, némi változtatással ismét a régi tisztikart választotta meg, melynek nevében Kacsó Károlyné ismét megválasztott elnöknő mondott köszönetet a bizalomért a közgyűlésnek. A választás után közös énekkel fejeződött be a közgyűlés.

IRODALOM

»Az Ur az én]pásztorom«. Egyházi beszédek. Írta Boros Jenő Satumare—szatmári lelkész. Huszesztendői lelkipásztori munka legméltóbb megjubilálása ez a kötet. Ennyi időt töltött el, mint szatmári lelkipásztor, az Ur szolgálatában. De egyszersmind a hála szép kifejezése is azért a jubilálásért, melyben a gyülekezet, közelebről a Lorántffy Egyesület öt részesítette, midőn ezelőtt öt esztendővel arcképét az egyház tanácssterme számára megfestette. Amennyire szép kifejezője a jubileumnak, annyira értékes megnyilvánítása a hálának.

E kötet 33 beszédet foglal magában, melyek közül 1 ujévi, 1 farsangi, 1 bűnbánati, 4 böjti, 1 virágvasárnap, 1 nagypénteki, 2 husvét, 1 áldozócsütörtöki, 2 pünkösti, 2 karácsonyi, 1 óévi, 3 urvacsorai, 1—1 tavaszi, anyáknapi, nyári, isk., évnyitó, reformációi, konfirmációi és 7 vasárnap.

E beszédek theologiai iránya igazi, tiszta orthodox. A szentírás történeteit, igazságait tárja fel, hogy a lelkekbe vigye és ott megerősítse, de egyszersmind erősítse a hitet és táplálja a lelket minden emberi okoskodás és bölcselkedés nélkül. Épen

ezért a beszédek alaphangja biblikus, ami a nagyon komolyan vett textusszerűségből önként következik s ez az utóbbi tulajdonság egyik legnagyobb érdemük és értékük.

Másik értéke e beszédeknek a logikusság és világosság úgy a gondolatvezetésben, mint az előadásban, melynek nyelve egyszerű, tiszta, magyar.

Az egész kötet magán viseli a kor bélyegét, vagyis a beszédek korszerűek, de az általuk feldolgozott örök isteni és evangéliumi igazságoknál fogva mindig alkalmasszerűek.

Ára 100 Lei kapható a szerzőnél.

A *Theologiai Tanulmányok* sorozatában az Erdélyi Református Egyházkerület Theologiai Fakultásának tanári kara, dr Kecskeméthy István theologiai professzor életének 70-ik, theologiai tanári szolgálatának 40-ik évfordulójára kiadta a dr Makkai Sándor, dr Ravasz László, dr Musnai László, Nagy András, Maksay Albert, dr Mátyás Ernő, Borbáth Dániel, dr Tavaszy Sándor, dr Imre Lajos, dr Nagy Gé a, dr Révész Imre, dr Gönczy Lajos, dr Bartók György és dr Tankó Béla által irt Emlékkönyvet. Előfizetési ára portómentes küldéssel 75 Lei. (Ezen összegből 55 Lei a könyv ára és 20 Lei a postai vitel illetve utánvételezési díja.) Megrendelhető a pénz előzetes beküldése ellenében vagy utánvétellel, Cluj—Kolozsvár, az »Ilyu Erdély Kiadóhivatalá«-nál.

Hangjegyes Énekeskönyvek árusítása részletre.

Tanszerraktárunk őszinte köszönettel és elismeréssel jelenti be, hogy a nt. lelkesízi kar teljes sikerre vitte elgondolását az iskolás gyermekeknek kedvezményes áru énekeskönyvvel való ellátására nézve. Sajnos, anyagi erőnk nem engedte meg, hogy 500 darabnál több zsoltárt hozhassunk ezen a módon forgalomba. Így aztán az akciót a tervezettnél előbb be kellett fejeznünk, s nagyon sok igénylés kielégítetlen maradt. Ezen segitendő, bevezetjük a zsoltároknak részletre való árusítását. Több helyről hallottuk t. i., hogy azért kés-tek el a rendeléssel, mert a gyermekek részletenkint hozták be a zsoltárért járó pénzt.

A részletre való vásárlás a következőképen eszközölhető:

A gyermek megvesz egy postatakarékpénztári takarékosági lapot 5 leiért, amely »Foaia de economie« néven minden postahivatalnál kapható, de kapható az ek. tanszerraktárban is. Reá ragaszt kilenc darab 5 leus takarékosági bélyeget, (5 Lei Cassa Generală de Economi felirattal), ez is kapható minden postahivatalban, vagy az e.-kerületi tanszerraktárban. Ha két ilyen lap, két bélyeg híjjával megtelik, L 90 értéket képvisel, ennek ellenében tanszerraktárunk kiadja a hangjegyes énekes könyvet.

HIREK

Jubileum. A sighet—máramarosszigeti egyház folyó hó 9-én bensőséges ünnepségben részesítette Papp József szeretett lelkészét papi működésének negyedszázados évfordulója alkalmából. Az ünneplés a délelőtti istentisztelettel kezdődött, melyet alkalmi beszéd tartásával Sárközi Lajos szatmárnémeti-i lelkész végzett s a dalárda két kitűnően betanult énekszámmal szerepelt. Utána a tornacsarnokot zsufolásig betöltő közönség jelenlétében disz presbiteri gyűlés volt, melyen dr Székely Ákos ügyvéd elnökölt. Itt az egyház különböző alakulatainak forró szeretetről tanuskodó üdvözlése hangzott el, melynek során a presbyterium és gyülekezet részéről a hivatalos beszédet dr Kelemen Ferenc ny. tanár-presbyter tartotta. A köszöntők sorába bekapcsolódott végül Sárközi Lajos a barátok és lelkésztársak jókívánatait tolmácsolta. Azután az ünnepelt a gyülekezet értékes ajándékait vette át: egy diszpalástot, süveget és emlékalbumot és mély meghatódottsággal, emelkedett hangú szép beszédben válaszolt az üdvözlésekre, megköszönve a megemlékezést, a kedves ajándékokat és hirdette a szeretet minden fajt és felekezetet átfogó hatalmát. — Gyűlés végeztével a jelenlevők egyenkint is áldáskívánásaikkal járultak a jubiléum elé. A felejtetetlen szép ünnepséget az este 6 órai kezdettel rendezett és szorongásig népes tea-estély zárta be, melynek műsorát szívekig ható, tartalmas megnyitóval az ünnepelt lelkész vezette

be s amelyen a helyi szereplők kiválóan sikerült előadásai mellett felolvasással Sárközi Lajos lelkész is közreműködött. Az egész ünnepség megrendezésében oroszán része van dr Székely Ákosné nőszövetségi elnökönök, akinek fáradhatatlan buzgalma külön elismeréssel hangsúlyozandó ki. Azt is ki kell emelni, hogy ez ünnepség egyes részletein faji, felekezeti különbség nélkül részt vett az egész város közönsége. A jubiléumnak mi is áldásokkal teljes hosszú életet kívánunk.

Templomszentelés Dobrán. Lélekben felemelő örömműnnepet ült nov. 4-én Dobra község református lakossága. Ekkor adták ugyanis át ismét a nagy áldozatokkal kijavított templomot rendeltetésének. Már a kora reggeli órákban meglátstott a falun, hogy nagy ünnepségre készül s mikor megkondultak a hívogató harangok ott volt a templomban a gyülekezet apraja, nagyja eltelve örvendező hálával és alázattal a kegyelmes Istennel szemben. Az istentiszteleten Nagy Gusztáv krasznamihályfalvai lelkész olvasott bibliát s mondott magas szárnyalású imát. Vöröss Zoltán gencsi lelkész Ján. Jel. 21. 3, alapján tartott ünnepi beszédében a templomról és az abban lakózóknak Isten által való megáldatásáról beszélt, majd utána magas szárnyalású imában kérte Isten áldását a megújított templomra és a gyülekezetre. Kiss Ferenc géresi lelkész urvacsorai ágendát mondott és Kupán István helybeli lelkésszel együtt

több mint 400 hívőnek osztották ki az urvacsorát. Az Istentisztelet alatt a helyi férfi és egyeskarok énekeltek Gyöfi Endre és Jászberényi Mihály karnagyok vezetésével. Dében közébéd volt, melyen több pohárköszöntő hangzott el, hangsúlyozva azt az örömet mely a templom megújításával eltöltötte a gyülekezetet. Délután 4 órakor valásosdélután volt a templomban, ahol Szabó Tibor szaniszlói lelkész hirdette az ígét meggyőző erővel, Kupán István helybeli lelkész a templom renoválás történetét olvasta fel. Az énekarok és a többi helybeli szereplők működése egészítette ki a vallásos délután programját, amelyen a gyülekezet zsufolásig töltötte meg a templomot. A szép egyházi életet élő dobrai gyülekezet vezetői Kupán István lelkész, Györfy Endre, Jászberényi Mihály és Jászberényiné, Szabó Ilonka tanítónők, kiknek közös munkálkodása után bizakodó lélekkel tekinthetünk a dobrai gyülekezet jobb jövője felé.

Az érmelléki esperesválasztás. A Végh József lemondásával megüresedett esperesi tisztségre beadott szavazatok december 2-án bontották fel. A szavazásnak azonban nem lett végleges eredménye, amennyiben Szabó Zoltán 18, Hegedüs Bertalan 10, Kalmár István 8 szavazatot kapott. Így a két első között pótszavazás lesz.

A debreceni kollégium igazgatójával az 51 évi tanügyi működése után nyugalomba vonult Karay Sándor helyett Kállay Kálmán egyetemi tanárt választotta meg a tiszántuli egyházkerület közgyűlése.

Aranymetszésű, vászonkötésű kedvezményes áru ZSOLTÁROK férfi- és nőszövetségi tagok számára. Egyházkerületünk Iratterjesztése a férfi és nőszövetségek munkájának szerény elismeréséül rendelkezésükre bocsát aranymetszésű, vászonkötésű hangjegyes énekeskönyveket, melyen leszállított árban. A megrendelés módozatai a következők: A megrendelés a ref. püspök, hiv.-hoz intézendő (Oradea, str. Petru Maior 1.) A kedvezmény csak a karácsonyi idényben, 1934. dec. 2-ik napjától vehető igénybe. A megrendelő-levélen a lelkész ur igazolásának kell lennie, hogy az igénylők tényl. g férfi és nőszövetségi tagok. A L 150.— áru aranymetszésű zsolnárt 10 drb. vételnél á L 120.—, 5 drb. vételnél á L 125.—, kisebb rendelésnél á L 130.— számlázzuk. Ezekből az árakból további engedménynek helye nincs. A zsolnárok ára készpénzben, előre fizetendő. A korlátolt számra való tekintettel a beérkező rendeléseket f. év dec. 2-től kezdődőleg a beérkezés sorrendjében látjuk el. A megrendelő kívánságára a cimlap belső oldalán az egyh.-kerület bélyegzőjével igazoljuk, hogy kinek a számára engedélyezte az énekeskönyvet az Iratterjesztés. Mint követendő példát említjük meg, hogy a gálospetri-i nőszövetség a fenti kedvezmény igénybevételével 11 példányt vett meg.

Barth Károlyt felfüggesztette bonni theologiai tanárságától dec. első hetében Rust német közt. miniszter, mert az aug. 20-án kelt törvény által megkövetelt hivatali esküt nem akarta letenni. Az eskü szövege a következő: »Esküszöm,

hogy a német birodalom és nép vezéréhez, Hitler Adolfhoz hű maradok és neki engedelmeskedem, a törvényeket megtartom és hivatali kötelességeimet lelkiismeretesen elvégzem. Isten

engem úgy segéljen.« Barth csak annyiban lett volna hajlandó Hitlernek hűséget és engedelmességet fogadni, »amennyiben ezért, mint evangéliumi keresztyén felelni tudna.«

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6518—1934. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* Egyik vármegye prefekturája arról értesített, hogy némely lelkészi hivatal vonakodik kiadni hatósági megkeresésekre az egyházi anyakönyvből *díjmentesen* anyakönyvi kivonatokat. Válaszomban annak a föltevésének adtam kifejezést, hogy e panasz aligha vonatkozik egyházkerületünk lelkészi hivatalaira, legalább is nekem ilyenekről nincs tudomásom. Ettől függetlenül *figyelmeztetek minden kebelbeli lelkészi hivatalt, hogy minden — akár polgári, akár katonai — közhatósági megkeresésre hivatalos használatra kötelesek minden díj nélkül kiadni kivonatokat azokból a felekezeti anyakönyveinkből, amelyek 1895 október 1. napjáig vezették.* A prefektusi hivatalnak is jeleztem, hogy ilyen értelmű figyelmeztetést fogok intézni a lelkészi hivatalokhoz s egyuttal arra is fölkerítem, hogy amennyiben konkrét panaszok merülnének föl, azt közölje velem a további k végett. Oradea, 1934 december 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

6439—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli érdekelt iskolának.* A 203,678—1934. sz. miniszteri határozat 1934 dec. 1-től kezdődőleg visszaállította az iskolai kerületi inspektorátust Oradean. Ezen inspektorátus ellenőrzése alá helyezte Máramaros, Szatmár, Szilágy és Bihar megyéket. Beosztást nyertek ide Bota Gh. (inspector sef.), Ivanovici Damaschin (inspector secundar), Tulbure Gh. (inspector primar general), Vájdea T. és Mágineanu I. (inspector primari) urak. Iktatandó az érdekelt iskoláknál 22,131—1934. Insp. Timișoara, vagy a fenti miniszteri szám alatt. Megjegyzem, hogy az új inspektorátus működését még nem kezdte meg s erről az iskolákat külön körlevélben fogom értesíteni. Oradea, 1934 december 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k. püspök.

6497—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli 1934 augusztusban román vizsgára be nem hívott tanítónak.* A miniszter 217,786—1934. sz. a. tudomásomra hozta, hogy egy közép és elemi iskolai inspektorokból álló bizottságnak elrendelte, miszerint igazolja a cimben említett felekezeti iskolai tanítók és tanárok román nyelvi ismereteit, megjelölve azokat, akik nem ismervén a nyelvet, — 1935 január 9—15. közt tartandó vizsgálaton meg kell jelenniök. Az ellenőrzés az iskolánál, vagy az idő rövidsége következtében iskolai központokon történik, abban az esetben, ha az

inspektorok nem tudnak kiszállni maguknál az iskoláknál. Oradea, 1934, december 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

6512—1934-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* Az egyházak ingatlanainak és ingóságainak tűzbiztosítására vonatkozó bevallások ügyében felhívom mindazon nt. lelkészi hivatalt, ahol az idevonatkozó ajánl. tokat hivatalomhoz a biztosító társaság részére még fel nem terjesztették, hogy azokat az idő előrehaladot ságára való tekintettel a lehető legsürgősebben — a reális értékeknek megfelelően — állítsák össze és juttassák el. Ezen munkálatokat még ez év folyamán a biztosító társaságnak be kell fejeznie, hogy a jövő év január 1-től az egyházközségek — legalább ajánlataikat beadván — biztosítatlanul ne maradjak, mert ellenkezőleg esetleges kár esetén a társaság semmiféle felelősséget nem vállalhat. Oradea, 1934 december 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület iratterjesztésében kaphatók:

Sylveszter. Bibliai lexikon I—II. kötet	Lei 800
Biblia bőrkötés, aranyozott széllel	« 500
» » piros metszéssel	« 400
« vászonkötés piros metszéssel	« 250
« » márvány metszéssel	« 80
« »	« 100
« »	« 120
Ujszövetség zsoltárral	« 20
« » zsoltár nélkül	« 15
Ujszövetségek	30—50—60—80 leies árakban
Zengjen hálaének	Lei 10
»Maradj velem« imádságos könyv	« 60
Ravasz: »Hazafelé« imádságos könyv	« 150
Az »áldott orvos« betegeknek való imáds. könyv	18—20—25 leies árakb.
Az Ur csodásan működik	Lei 16
Zöld M.: Az én világom. Versek.	« 14
Tereh G.: Közelebb hozzád. Versek	« 40
László M.: Gyermekszindarabok	« 20
« » Öreg tanító háza. Szindarab	« 20
Szabó L. E.: Az áldott orvos közeleg. Szindarab	« 10
Lévai L.: Szakadék szélén. Elbeszélés	« 20
Debreczeni I.: Egyházi beszédek	« 150
Kálvin levélpapír csomagonként	« 25
Bibliajelzők.	(0.50—1—1.50—2.50) lei
Vasárnapi ellenőrző lap színes képmelléklettel darabonként	Lei 1
»Családi tűzhely mellett«. Elbeszélések, versek	2—3 lei
Dr Szemethy Géza: »Te benned biztunk« zsoltár dolgozatok	
férfi, női és vegyeskarokra	Lei 50
Mesék és elbeszélések, gyermekmesék. Irta Csathó Jenőné	« 10

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatálnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Sfr. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

A REFORMÁTUSOK LAPJA

1934. évfolyamában megjelent
hivatalos rendeletek

BETÜRENDES

TÁRGYMUTATÓJA

A R E N D E L E T		Oldal- szám
1933. évi hivatalos száma	t á r g y a	
6898	Autorizációk érvénytelenségéről	10
6448	Tanfelszerelés revidiálásáról	10
<hr/>		
1934. évi hiv. száma		
3902	»ABC.«- és tankönyv kötelező használatáról és megrendeléséről	292, 308 324, 339
3901, 4224	Abszolváló vizsgát tett és 7 osztályt végzett növendékek különbözeti vizsgájáról	290, 307
Ad. 1760	»Angajament«-ek (theologusok) felbélyegzéséről	190
6518	Anyakönyvi kivonatok díjmentes kiadásáról (hatóságoknak)	446
1775	Autorizációkról (nyilv. jog nélküli iskoláknál)	155
5715	Autorizációs (tanítói kérésekről)	411
4861, 5715	Autorizációs kérvények (elemi iskolai) be-terjesztéséről	351, 411
<hr/>		
3643	Állami adók kompenzálásáról	323
507	Állami iskolai ellenőrző hatóságok régi címének visszaállításáról	59
3179	Állami iskolalátogatási (elemi) jegyzőkönyvek bevezetéséről	241
5546	Állami nyugdíjra igényt tartó tanítókról	399
5565	Államsegély (1931. és 1932. évi lelki-) helyesbítésről	399
4152	Álláshalmozás (közhivatalokba) megtiltásáról	306
1715	Árvaházi Képes Naptárra vonatkozó adatok beküldéséről	278

A R E N D E L E T		
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
383	Balogh Ferenc Ocna de jos (alsósófalvi) lelk. elveszett lelkészi oklevelei érvénytelenítéséről	47
4301	Báilai ref. missziói egyház könyöradományok beküldéséről	338
3906	Beiratási (1 leus el. isk.) járulék beszédéről	291
3906	Beiratásokról (el. iskolai)	291
3331	Belmissziói összejövetelek szabaddá tételéről	252
—	Bihari egyhmi presb. konferencia	135
3108	Biharmegyei elemi iskolákhoz áll. statisztikai ü lapok	241
2139	»C« lisztás és 100 K-ás segélynyugták beküldéséről	179
3902	Czina Sándor-féle »ABC« és tankönyv kötelező használatáról és megrendeléséről	292, 308, 324, 339
—	Dókus Ernő volt egyet. konventi és zsinati elnök elhunytá	45
4262, 5299, 5387	Egyházak vagyonainak leltározásáról és jövedelmeinek bevallásáról	297, 361, 371, 387
3649, 3749, 3716, 4017	Egyházi földek táblás kimutatásának beküldéséről	278, 279, 281, 287
—	Egyházkerületi üu konferencia	137

A R E N D E L E T		
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
4954	Egyházkerületi könyvtárunk számára leendő ingyenes köteles-példány beszolgáltatásáról	337, 338, 361, 362, 384
4861	Elemi iskolai autorizációs kérvények be- terjesztéséről	351
3906	Elemi iskolai beiratási nyilatkozat átadá- sáról szóló elismervényről	291
3906	Elemi iskolai (1 Leus) beiratási járulék szedéséről	291
2493	Elemi iskolai évvégi vizsgálatokról	191
3304	Elemi iskolai évvégi vizsgálatok letéte- léről	253
3905	Elemi iskolai két nyelvű nyomtatványok kötelező használatáról	293
2707	Elemi iskolai kézi könyvek még egy évre jövőre hagyaték	218
2515	Elemi iskolai interj. jutalomkönyvek szét- osztásáról	194
1403	Elemi iskolai növendékek évvégi magán- vizsgálatáról	131
3901	Elemi iskolai növendékek redukált felvé- teléről	290
2958	Elemi iskolai statisztikai adatok beküldé- séről	229
3179	Elemi iskolalátogatási (áll.) jegyzőkönyvek bevezetéséről	241
1804	Elemi iskolai tanítás kezdetéről reggeli istentisztelet miatt	167

A R E N D E L E T		Oldal- szám
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	
1651	Ellenőrzési naplók vita tárgyáwa leendő meg nem engedhetéséről	143
3903, 3904	Elemi iskolai tankönyvek kizárólagos kö- telező használatáról	292, 293
1658	Fák napjáról (iskolai)	142
—	Felekezeti tanárok és tanítók aug. román nyelv vizsgájáról	283
2090	Felekezeti tanítók nem mentesíthetők a közművelődési előadások látogatása alól	206
—	Felekezeti tanítók nyugdíjazási kérésük fel- szereléséről tájékoztató	23
6357	Féljegy vasuti igazolványok érvényessé- gének meghosszabbításáról és az ujak kiadásáról	434
164	Férfiszövetségekről	15
1862	Floaş D. tanár kisebbségi iskolák inspek- torává történt kinevezéséről	167
4954	Folyóiratból stb. köteles ingyenes péld.-nak e.-kerületi könyvtár részére való beszo- l-gáltatásáról	337, 338
5573	Galaci ref. egyház részére való adomány- gyűjtésről	398
1609	Globaladó helyett »supra cotă« adónem be- vezetése	167
883	(I. évnegyedi) Globaladó nyugták beküldé- séről	83
3022	Gyűjtések (könyöradomány) engedélyezé- séről	241
6518	Hatóságoknak díjmentes anyakönyvi kivona- tok kiadására	446
3901	Helyettes tanítók alkalmazásáról	290
283	Helyiségek stb. hivatalos neveinek hasz- nálatáról	35

A R E N D E L E T		Oldal- szám
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	
3901, 4224	Hét osztályt végzett és abszolváló vizsgát tett növendékek különbözeti vizsgájáról	290, 307
1582	Himnusz (egész román királyi) énekléséről (összes iskolai ünnepélyeken) Hősök em- lékünnepe	142
6107	Hivatalos levelek betérjesztéséről, feltün- tetéséről, feljegyzéséről és címzéséről	421
1128, 1450	Husvéti iskolai szünidő megtartásáról	95, 119
—	Hősök emlékűnepe	142
4954	Ingyenes köteles pld-nak e. ker. könyvtár részére való beszolgáltatásáról,	337, 338
2515	Iratterj-i. el. iskolai jutalomkönyvek szét- ontásáról	194
507	Iskolai állami ellenőrző hatóságok régi ci- mének visszaállásáról	59
1128, 1450	Iskolai husvéti szünidő megtartásáról	95, 119
6439	Iskolai kerületi inspectorátus (Oradean) visszaállításáról	446
248	Iskolai segély (községi 14 ³ / ₄ -os) kezeléséről	59
—	Iskolai szövetkezetekről	341
1804	Iskolai (ellemi) tanítás kezdetéről reggeli istentisztelet miatt	167
1582	Iskolai ünnepélyeken az egész román ki- rály himnusz énekléséről stb. stb.	142
3179	Iskolalátogatások (áll.) felvett jegyző- könyvek bevezetéséről	241
3401	Iskoláink alkalmazott idegen állampolgár- ságu tanerők jelentéséről	337
1775	Iskolák (nyilv. jog nélküli) autorizációiról	155
1651	Jegyzőkönyvi (iskolalátogatási) megállapi- tások vita tárgyává való meg nem en- gedéséről	143
—	Jugoszláv (Sándor) néh. király halála al- kalmából történt belügymin. gyász el- rendeléséről	363
2515	Jutalomkönyvről (int. terj. i. el. iskolai)	194

A R E N D E L E T		
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
4225, 5287	Kedvezményes áru zsoltár megrendeléséről	307, 323, 338, 375
3905	Két nyelvű el. isk. nyomtatványkötelező használatáról	293, 310, 326
5565	Kongrua (1931. és 1932. évi lelki-) helyes- bitéséről	399
3643	Kongruák kompenzálásáról	323, 328
—	Konverziós törvények (új)	146
5585	Kölcsön (országfejlesztési) jegyzésről . .	411
3022	Könyörademány gyűjtések engedélyezéséről	241
4301	Könyörademányok beküldéséről báliai ref. missziói egyh. kérése	338
—	Körl. püspöki	1
164	Körl. püspöki férfiszövetségekről	15
283	Községek (városok stb.) hivatalos neveinek használatáról	35
248	Községi isk. segély (14% os) kezeléséről	59
2958	Középiskolai statisztikai adatok beküldéséről	229
—	Külmissziói konferencia (N.enyed)	276, 318, 319
4152	Közhivatalokba való álláshalmozás meg- tiltásáról	306
4954	Köteles ingyenes példányoknak e. ker. i. könyvtár részére való beszolgáltatásról	337, 338
5123	Középiskolába járó (vegyes) ref. vallásu növendékek kimutatásának beküldéséről	363
3139	Lelkeszi állásra (börvelyi) pályázat . . .	241
738	Lelkeszi állásra (kiskereki) pályázat . . .	71, 83
3649, 3749 3716, 4017	Lelkeszi földbirtokok tiszta jövedelméről szóló kimutatásokról	278, 279, 290
4018	Lelkeszi konferenciáról	281, 287, 313, 343, 355
5565	Lelkeszi kongrua (1931. és 1932. évi) he- lyesbitésről	399

A R E N D E L E T		
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
383	Lelkészi oklevelei — Balogh Ferenc (alsó- sófalvi) lelkésznek — érvénytelenítéséről	47
618	Lelkészi oklevelei — Rácz Gábor (táureni) lelkésznek — érvénytelenítéséről	70
1403	Magánvizsgálatról (évvégi el. isk.)	131
5274	Magyar református hívek (a világon szét- szórt) lelki kapcsolatáról	374
1775	Működési engedélyekről (nyilv. jog nélküli iskoláknál	155
—	Nagyszalontai e. m. közgy.	134
—	Nagyszalontai esperes választás	178
3906	Nagy Vilmos-féle magyar nyelv könyvnek segédkönyvül való használhatóságáról . .	291
3901	Növendékek (elemi isk.) redukált felvéte- léről	290
3906	Nyilatkozat (el. isk.) beiratási átadásáról szóló elismervényről	291
5299	Nyomtatványok az egyházak leltározására és vagyon bevallása	371
3906	Nyomtatványok (el. isk.) beszerzéséről . .	291
3905	Nyomtatványok (két nyelvű el. isk.) köte- lező használatáról	293, 310
5546	Nyugdíjra (állami) igényt tartó tanítókról	399
6214	Október havi utolsó előtti vasárnapi per- selypénz rendeltetéséről	374
5885	Országfejlesztési kölcsön jegyzésről . . .	411
3901	Óra mulasztások (igazolatlan) reviziorátus- hoz való bejelentésről	200
—	Önsegélyző akció	51, 67, 76, 339, 365

A R E N D E L E T		Oldal- szám
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	Pályamunkánkról (iratterj.) pályázati hirdetés	326, 339
3139	Pályázat b6rvelyi lelkészi állásra	241
738	Pályázat kiskereki-i lelkészi állásra	71, 83
—	Pályázat tanári állásokra (Satmar)	266
—	Pályázati hirdetése a nváradi ref. leánygimn. igazg.-nak	207, 253
—	Pályázati hirdetmény (satmari fels6 keresk. leány iskolához 1934—35. tan6vre 6s a leánygimn. iskolához	179
294, 295, 310, 311, 326, 327, 339, 363	Pályázatok tanítói (ktanítói) állásokra	219, 230, 231, 242, 243, 253, 256, 266, 267
3602, 3600	Pályázatokról (tanítói)	265, 266
2090	Pedagogiai stb. el6adásokat a tanítók (felekezeti) pontosan látogassák	206
5274	Perselyp6nz — minden 6v okt. havi utolsó el6tti vas6rnap i — rendeltetés6r6l	374
—	P6sp6k uj6vi k6rlevele	1
164	P6sp6ki k6rl. 6rfisz6vets6gekr6l	15
—	P6sp6ki gener6lis vizit6ci6r6l	223, 248
618	R6cz G6bor taureni lelk. elveszett lelkészi oklevelei 6rv6nytelenítés6r6l	70
5274	Reform6tus (magyar) hivek (a vil6gon sz6tsz6rt) lelki kapcsolat6r6l	374
1582	Rom6n kir6ly himnusz (eg6sz) 6neklés6r6l (6sszes iskolai 6nnep6lyeken)	142
2722, 3010	Rom6n vizsg6kr6l (tanítói aug. 1—15.-i)	179, 218 241
4954	R6piratb6l stb. k6teles ingyenes pld.-nak e. ker.-i k6nyvt6r r6sz6re val6 besz6lg6ltat6s6r6l	237, 338
3906	Seg6dk6nyv (Nagy Vilmos f6le Magyar nyelvk6nyv) haszn6lhat6s6r6l	291

A R E N D E L E T		
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
2139	Segélynyugták (100 H-ás és »e« lisztás beküldéséről	179
2958, 3108	Statisztikai adatok (tankötelesekről) beküldéséről	239, 241
1609	»Supra cata« adónem bevezetése globáladó helyett	167
1128, 1450	Szünetről (husvét, iskolai)	95, 119
5072	Takarékosságról	375
5715	Tanítói autorizációk kéréséről	411
4861, 5715	Tanítók autorizációs kérvényeinek betérjesztéséről	351, 411
6497	Tanítók és tanárok 1935. jan. 9—15 közötti vizsgálat megtartásáról	446
3902	Tankönyvek megrendeléséről	292, 308, 324, 339
4534	Tantermek kibővítéséről	338
5546	Tanítók állami nyudij igényléseiről	399
—	Tanítók (felekezeti) nyugdíjazási kérésük felszereléséről tájékoztató	23
Ad. 1760	Theológusok »angajament«-jeinek felbélyegzéséről	190
2090	Tanítók (felekezeti) nem mentesíthetők a közművelődési előadások látogatása alól	206
2707	Tankönyvek (elemi) még egy évre jóváhagyatik	218
2722, 3010	Tanítók aug. 1—15.-i román nyelvvizsgái kötelezettségeiről	179, 218, 241, 283
2958	Tankötelesekről statisztikai adatok betérjesztése	229
3602	Tanítói pályázatokról	265
3600	Tanítói állások meghirdetéséről	266
—	Tanárok (felekezeti) aug.-i román nyelv vizsgájáról	283
3906	Tanítóknak szept. 1-én állomáshelyükön kell lenniök	290
3903, 3904	Tankönyvek (elemi isk.) kizárólagos kötelező használatáról	292, 293, 308, 309, 324, 325

A R E N D E L E T		Oldal- szám
1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	
4399	Tanítói törzskönyv felfektetéséről	322
3401	Tanerők idegen állampolgársága bejelentéséről	337
6173, 6512	Tűzbiztosítási szerződések megújításáról	422, 447
—	Ujévi püspöki Körl.	1
3906	Vallás'ani kézikönyvek mérsékelt árairól	291
4304	Vallástanításról ingyenes	322
6537	Vasuti féljegy igazolv. érvényességének meghosszabbításáról és az ujak kiadásáról	434
283	Városok, községek, helyiségek stb. hivatalos neveinek használatáról	35
5123	Vegyes középiskoláknál ref. vallásu növendékek kimutatásának beküldéséről	363
5274	Világon szétszórt magyar református hitek lelki kapcsolatáról	374
—	Világszövetségi imahétről	382
2493	Vizsgálatokról (elemi iskolai évvégi)	191
—	Zöld Zoltán id. volt végvári tanító elhunytá	128
4225, 5287	Zsoltár (kedvezményes áru) megrendeléséről	307, 323, 338, 375